

STRATEGIA ROZWOJU GMINY NOWY TOMYŚL NA LATA 2021-2030

PROJEKT – LUTY 2021

Opracowanie:

Urząd Miejski w Nowym Tomysłu

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl na lata 2021-2030 opracowano w oparciu o materiały źródłowe wydziałów Urzędu Miejskiego oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl na lata 2021-2030 zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2019 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

Gmina
Nowy Tomyśl

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

 KRAJOWY
INSTYTUT
JAKOŚCI

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
---------------------------	----------

CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY NOWY TOMYŚL

1.	Metodologia badania i ogólny poziom rozwoju gminy	8
2.	Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	10
3.	Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej.....	14
4.	Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej.....	17
5.	Jakość życia w gminie – wyniki badań ankietowych.....	20
5.1.	Ocena sytuacji gminy	20
5.2.	Pożądanane priorytety rozwojowe	21
6.	Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	23

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY NOWY TOMYŚL

1.	Misja i wizja	26
2.	Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	27
3.	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Nowy Tomyśl.....	45
4.	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	47
5.	Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.	48
6.	System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	52
7.	Ramy finansowe i źródła finansowania	54

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej gminy Nowy Tomyśl.	56
Załącznik 2: Ankieta	86
Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna	92

MUZEUW WIKLINIARSTWA I CHMIELARSTWA

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl jest formalnym dokumentem, który określa strategiczne kierunki rozwoju gminy na lata 2021-2030. Jest ona komplementarna z innymi regulacjami planistyczno-strategicznymi, obowiązującymi w gminie. Dokument będzie nadrzędny względem dokumentów sektorowych dotyczących obszaru gminy Nowy Tomyśl, jednocześnie będzie spójny z dokumentami wyższego rzędu – Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku. Strategia będzie wyznaczała ramy dla planów i programów powstających w gminie podczas jej obowiązywania.

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl została opracowana na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców. Ważnym źródłem informacji było spotkanie diagnostyczne z przedstawicielami Urzędu Miejskiego, a także warsztat strategiczny przeprowadzony w formie online, w którym uczestniczyli przedstawiciele stowarzyszeń, organizacji senioralnych, radni, burmistrz, pracownicy Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu, kierownicy jednostek organizacyjnych oraz specjaliści z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju.

Podstawowym dokumentem prawnym określającym zadania gminy, na którym opierano się podczas przygotowywania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 r. poz. 1378).

Istotny wkład w Strategię mieli **członkowie Zespołu ds. opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl na lata 2021-2030**, w skład którego wchodziłi reprezentanci władz, jednostek organizacyjnych i społeczności lokalnej, którzy aktywnie uczestniczyli w warsztatach strategicznych:

- Jako Przewodnicząca: Grażyna Pogonowska – Zastępca Burmistrza Nowego Tomyśla,
 - Jako Zastępca Przewodniczącej: Adrianna Zielińska – Zastępca Burmistrza Nowego Tomyśla,
- Jako członkowie:
- Ewelina Szofer-Pajchrowska – Naczelnik Wydziału Turystyki i Rozwoju Gospodarczego,
 - Ryszard Ratajczak – Zastępca Naczelnika Wydziału Turystyki i Rozwoju Gospodarczego,
 - Wioleta Kucz – Zastępca Naczelnika Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu,
 - Martyna Górna – Zastępca Naczelnika Wydziału Urbanistyki i Gospodarki Nieruchomościami,
 - Iwona Nawrocka – Koordynator Biura Funduszy Zewnętrznych,
 - Marzena Kortus – Stanowisko ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi,
 - Agnieszka Wieczorek – Inspektor w Wydziale Spraw Obywatelskich,
 - Łukasz Pilarczyk – Inspektor w Wydziale Budżetu i Rachunkowości,
 - Lucyna Kończal-Gnap – Dyrektor Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej,
 - Beata Baran – Dyrektor Nowotomyskiego Ośrodka Kultury,
 - Artur Łoziński – Dyrektor Ośrodka Sportu i Rekreacji,
 - Mateusz Jandy – Radny Rady Miejskiej w Nowym Tomyślu, Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - Rafał Górczyński – Radny Rady Miejskiej w Nowym Tomyślu,
 - Zofia Matuszczak – Prezes Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej,
 - Katarzyna Wachowiak – Prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Nowotomyskiej Wikliny,
 - Eliza Bąblińska-Masztalercz – Przewodnicząca Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego,
 - Krzysztof Szeffner – Przewodniczący Nowotomyskiej Rady Sportu,
 - Bogdan Górny – Prezes Nowotomyskiego Towarzystwa Kulturalnego,
 - Emilia Jarczyńska – Sekretarz Zarządu Rejonowego PCK,
 - Zenon Matuszczak – Prezes Zarządu Rejonowego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

Dodatkowo Zespół Strategiczny wspierali eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

- Tomasz Michałowicz – Starszy specjalista ds. rozwoju usług dla JST,
- Iwona Nowacka – Starszy specjalista ds. rozwoju usług dla JST,
- Anna Przygodzka-Gacek – Socjolog, trener, konsultant.

Prace nad Strategią rozpoczęto w sierpniu 2020 roku, kiedy to Burmistrz Nowego Tomyśla podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Szczegółowy tryb i harmonogram pracy nad dokumentem uchwalono uchwałą nr XXVIII/350/2020 Rady Miejskiej w Nowym Tomyślu z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl na lata 2021-2030. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, którą pogłębiono podczas spotkania z kierownictwem i pracownikami Urzędu oraz badania ankietowego wśród mieszkańców. Na tej podstawie wyznaczono obszary problemowe. Następnie przeprowadzono warsztaty z Zespołem Strategicznym, podczas których opracowano misję i wizję rozwoju gminy, a także cele strategiczne, operacyjne i działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie podstawowych celów. Warsztaty przeprowadzone zostały metodą *design thinking* polegającym na spojrzeniu na problem z wielu perspektyw oraz wyjściu poza utarte schematy. Efektem tej metody jest wypracowanie niestandardowych rozwiązań i rozwój innowacji. W grudniu 2020 roku przygotowano projekt Strategii. Następnie projekt dokumentu strategicznego został wyłożony do publicznego wglądu, a w późniejszym etapie zaopiniowany przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego.

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na Strategią.

STREFA REKREACJI W SEKOWIE

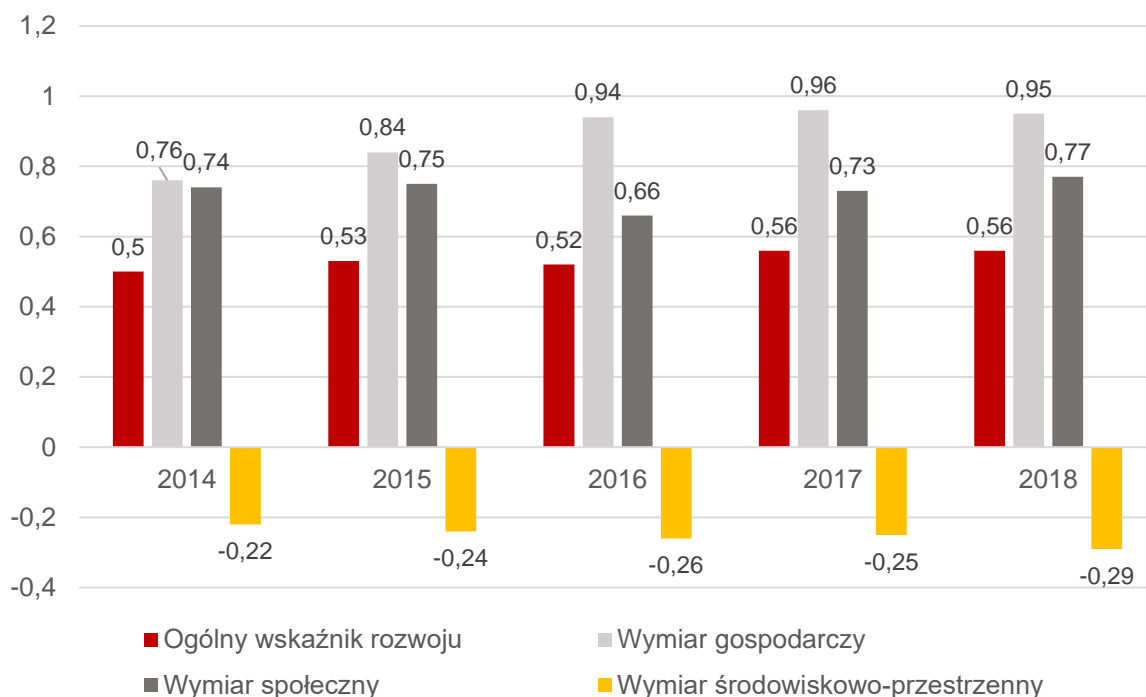
CZĘŚĆ I:
STAN I WYZWANIA ROZWOJU
GMINY NOWY TOMYŚL

1. Metodologia badania i ogólny poziom rozwoju gminy

Podstawą opracowania Strategii Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl było zdefiniowanie kluczowych dla rozwoju gminy szans rozwojowych oraz zagrożeń dla rozwoju. Aby wyznaczyć obszary problemowe, przeprowadzono analizę stanu gminy, w ujęciu holistycznym, biorąc pod uwagę zagadnienia funkcjonalno-przestrzenne, gospodarcze oraz społeczne. Zbadano także powiązania gminy z innymi jednostkami oraz jej miejsce w zewnętrznych opracowaniach dotyczących jednostek samorządowych. Wzięte pod uwagę dane analizowano w ujęciu dynamicznym, biorąc pod uwagę lata 2015-2019, o ile w dalszej części nie zaznaczono inaczej.

W celu oceny stanu istniejącego, zastosowano także analizę porównawczą gminy Nowy Tomyśl z jednostkami o podobnych funkcjach i uwarunkowaniach rozwoju (grupą porównawczą), które stanowiły punkt odniesienia dla gminy. Ustalenie grupy porównawczej dokonano na podstawie metodologii Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk dla celów monitoringu planowania przestrzennego oraz będącej podstawą do stworzenia narzędzia pn. „Monitor Rozwoju Lokalnego” udostępnionego przez Związek Miast Polskich. Według tej metodologii, gmina Nowy Tomyśl zaliczona została do grupy gmin miejskich i miejsko-wiejskich o rozwiniętej funkcji transportowej. Takich gmin w Polsce wyznaczono 55, w tym z województwa wielkopolskiego należą do nich gminy: Bojanowo, Dąbie, Kępno, Śmigiel oraz Nowy Tomyśl.

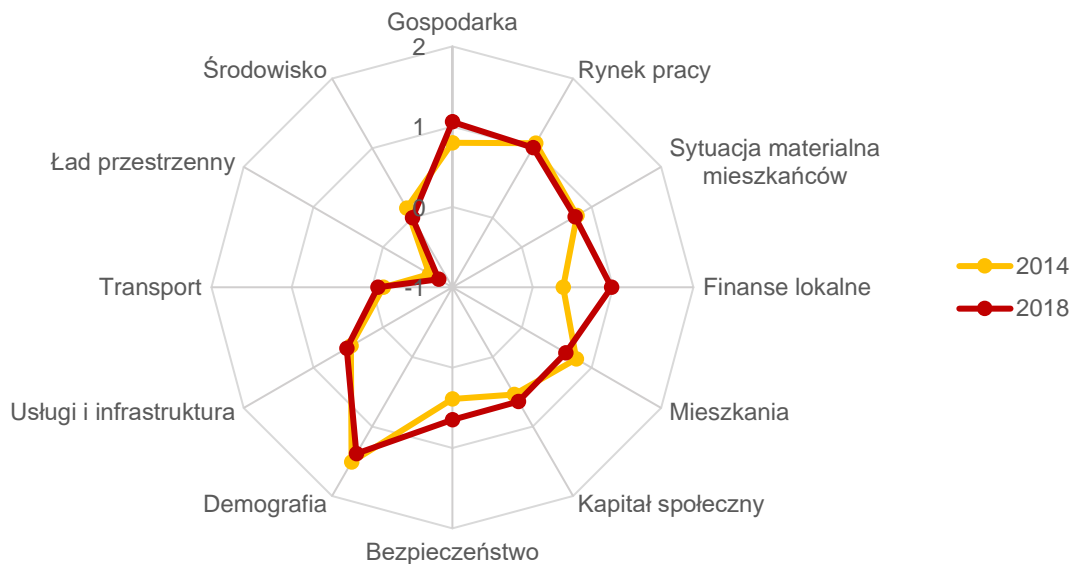
Poniżej przedstawiono wskaźniki syntetyczne ogólnego poziomu rozwoju gminy Nowy Tomyśl, w tym wskaźniki cząstkowe w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowo-przestrzennym na tle średniego poziomu scharakteryzowanej wcześniej grupy porównawczej. Wartości dodatnie oznaczają lepszą sytuację gminy Nowy Tomyśl (przewagę) niż w grupie porównawczej, a wartości ujemne gorszą sytuację (stratę) niż w grupie porównawczej.

Ryc. 1 Ogólny poziom rozwoju gminy Nowy Tomyśl w latach 2014-2018 w stosunku do grupy porównawczej
Źródło: opracowanie własne na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego udostępnionego przez Związek Miast Polskich

Wynika z niego, że ogólny poziom rozwoju gminy Nowy Tomyśl jest wyższy w stosunku do grupy porównawczej i corocznie wzrasta. Jest to spowodowane głównie wyższym rozwojem gminy w wymiarze gospodarczym i społecznym. Syntetyczny wskaźnik rozwoju gminy obniża jednak obszar środowiskowo-przestrzenny, który w latach 2014-2018 był niższy na tle grupy porównawczej, a dodatkowo corocznie się zmniejszał. Oznacza to, że w tym obszarze gmina Nowy Tomyśl charakteryzuje się słabszą sytuacją niż przeciętna w porównywanych gminach i rozwija się wolniej.

W dalszej części przedstawiono uszczegółowienie informacji o dynamice zmian w poszczególnych obszarach w latach 2014 i 2018. Zerowe wartości charakteryzują grupę porównawczą, dlatego też jeśli wskaźniki na wykresie przyjmują wartości dodatnie, oznacza to lepszą sytuację dla gminy w stosunku do grupy porównawczej, a jeśli ujemne to gorszą.

Ryc. 2 Dynamika zmian w poszczególnych obszarach

Źródło: opracowanie własne na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego udostępnionego przez Związek Miast Polskich

Najwyższą dodatnią dynamiką zmian w latach 2014-2018 charakteryzowały się obszary: finanse lokalne, gospodarka i bezpieczeństwo. Główną przyczyną tej poprawy były rosnące dochody własne przypadające na 1 mieszkańca oraz wysoki udział nadwyżki operacyjnej wpływający na poprawę zdolności inwestycyjnej gminy. Sytuację gospodarczą poprawiały wyższe niż w grupie porównawczej wpływy z tytułu udziału w PIT i CIT na 1000 osób w wieku od 18 lat, wysoka kwota wydatków inwestycyjnych przypadająca na 1 mieszkańca, a także wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w sektorze usług finansowych na 1000 podmiotów. Ze względu na poziom bezpieczeństwa gmina Nowy Tomyśl wyróżniała się niższą liczbą przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu na 10 tys. mieszkańców oraz niższą liczbą zgonów z powodu zachorowania na nowotwory i choroby układu krążenia na 1000 mieszkańców. Z kolei na przestrzeni analizowanych lat najwyższy ubytek wskaźnika dotyczył sytuacji mieszkaniowej ze względu na zmniejszającą się liczbę lokali mieszkalnych sprzedanych w ramach transakcji rynkowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

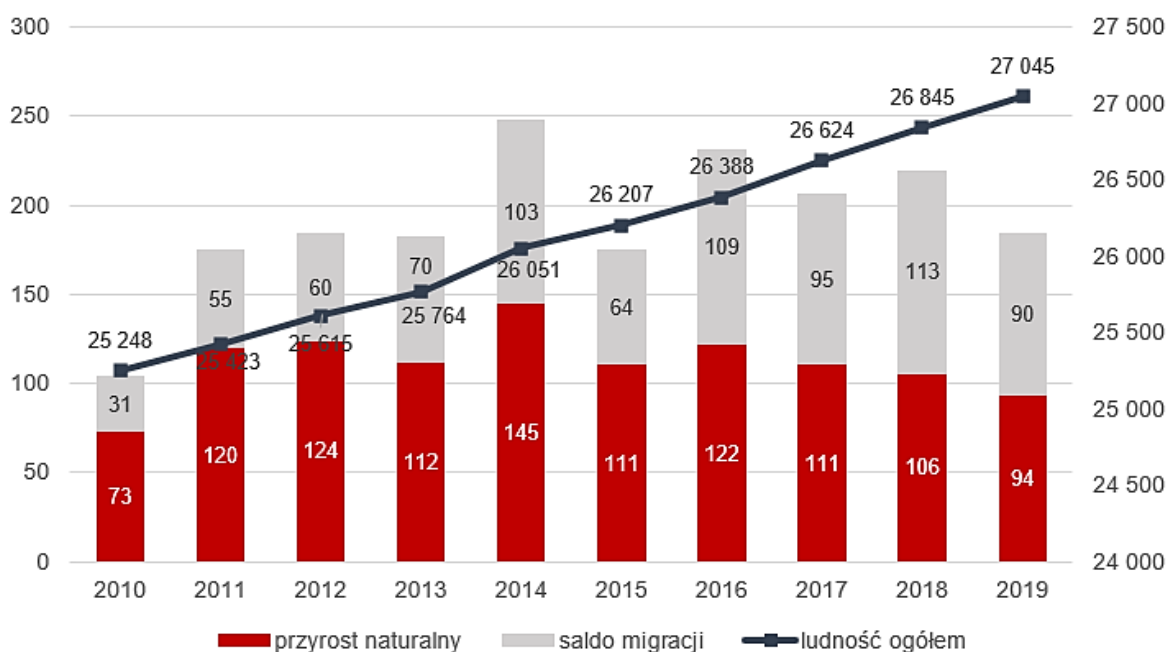
Najlepszą sytuacją we wszystkich latach (pomimo spadku w stosunku do roku 2014) charakteryzował się w gminie obszar demografii. W gminie Nowy Tomyśl na tle porównywanych jednostek liczba ludności rośnie bardziej dynamicznie. Spowodowane jest to wysokim przyrostem naturalnym oraz dodatnim saldem migracji. Niekorzystną sytuacją w stosunku do grupy porównawczej wyróżniał się natomiast ład przestrzenny, co miało również najwyższy wpływ na ogólne kształtowanie się sytuacji w wymiarze środowiskowo-przestrzennym. Dodatkowo na wykresie zauważyć można stopniowy spadek tego wskaźnika, co wskazuje na ciągłe pogarszanie się sytuacji w tym obszarze. Gmina posiada znacznie niższy udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem, co przekłada się na wysoki udział inwestycji realizowanych na podstawie decyzji o warunkach zabudowy w stosunku do średniej grupy porównawczej, a przez to posiada mniejszą kontrolę nad planowaniem przestrzennym niż gminy o podobnych uwarunkowaniach rozwoju.

W kolejnych rozdziałach przedstawiono szczegółowe informacje na temat sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Nowy Tomyśl.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Z diagnozy sytuacji społecznej gminy Nowy Tomyśl wynika, że w ostatnim okresie obserwowane są pozytywne trendy demograficzne. Od 2010 roku zauważalny jest wzrost liczby ludności, na który ma wpływ przede wszystkim dodatnie saldo migracji, a także pozytywny przyrost naturalny. Dynamika wzrostu ludności w latach 2015-2019 wynosiła 100,8% i była najwyższa w stosunku do pozostałych gmin powiatu nowotomyskiego. Według danych z Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu, w 2020 roku gmina Nowy Tomyśl liczyła 27 372 mieszkańców, z czego 26 361 stanowili stali mieszkańcy zameldowani w gminie, natomiast 1011 osób to czasowi mieszkańcy zameldowani na terenie gminy. Porównując te dane z rokiem wcześniejszym, w którym liczba mieszkańców (według danych GUS) liczyła 27 045 można wskazać, że zachodzi kontynuacja trendu związanego ze stale rosnącą liczbą ludności gminy.

Porównując wskaźniki demograficzne gminy Nowy Tomyśl na tle powiatu i województwa można zauważyć, że przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców jest wyższy niż średnia dla powiatu i województwa, podobnie jak w przypadku salda migracji. Analizowane wskaźniki zmniejszają się jednak na przestrzeni ostatnich lat, z większą dynamiką niż w pozostałych porównywanych jednostkach.

Ryc. 3 Zmiany liczby ludności w gminie Nowy Tomyśl w latach 2010-2019
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W gminie Nowy Tomyśl obserwuje się trend związany ze starzeniem się społeczeństwa, choć sytuacja jest nadal korzystniejsza w porównaniu do średniej województwa i powiatu. W 2019 roku wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego był na poziomie 23,30% i odznaczał się w ostatnich latach dużo większą dynamiką wzrostu niż średnia dla powiatu czy województwa. Analizując prognozy demograficzne GUS do roku 2030, zauważalny jest moment przewyższenia liczby osób w wieku poprodukcyjnym nad osobami w wieku przedprodukcyjnym, który nastąpi w 2024 roku. Od tego momentu osoby starsze będą stanowiły większą część społeczeństwa niż osoby najmłodsze.

Zmieniająca się sytuacja demograficzna będzie w przyszłości skutkowała zmianą popytu na usługi publiczne: oświatę i wychowanie, opiekę na osobami starszymi, usługi komunalne, kulturę i sport. W związku z różnicą liczby mieszkańców wymieniających się na rynku pracy (20-24 i 60-64) zmniejszała się będzie również podaż pracowników dostępnych na rynku pracy. Z drugiej jednak strony zachodzi potrzeba ciągłego zapewnienia jak najwyższej jakości usług dla ludzi młodych i rodzin z dziećmi, aby przyciągnąć nowych mieszkańców i zatrzymać odpływ obecnych. W tym celu należy zapewnić wysoką jakość nauczania i opieki nad dziećmi.

Gmina Nowy Tomyśl jest organem prowadzącym dla 1 żłobka oferującego 155 miejsc oraz 6 przedszkoli i 3 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Ponadto funkcjonuje 5 przedszkoli prywatnych. Zarówno baza żłobkowa jak i przedszkolna stanowią odpowiedź Gminy Nowy Tomyśl na zapotrzebowanie na usługi społeczne wynikające z potrzeb rozwijającego się społeczeństwa. Potwierdzeniem tego jest wysoki poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej, który w 2019 roku wyniósł dla gminy 95,96%. Mimo wysokich wskaźników, nadal brakuje miejsc w żłobku dla wszystkich chętnych, a także odczuwalny jest brak przedszkola.

Ponadto Gmina Nowy Tomyśl jest organem prowadzącym dla 7 szkół podstawowych. Infrastruktura szkolna jest zróżnicowana. Większe możliwości oraz szersze wyposażenie placówek (m.in. w szafki, pracownie przedmiotowe, bazę sportową) dostrzega się w szkołach miejskich, co wynika m.in. z położenia i liczby uczniów. Od 2017 roku większą część wydatków na oświatę Gmina pokrywa jednak z dochodów własnych, ponieważ udział subwencji oświatowej nie przekracza połowy wydatków na ten cel.

Jednostkami świadczącymi pomoc społeczną oraz ochronę zdrowia na terenie gminy są również: Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu, Dom Dziennego Pobytu, 2 kluby seniora, Uniwersytet III Wieku, a także 5 przychodni lekarskich oraz szpital powiatowy w Nowym Tomyślu. Działalność każdej z nich opisana została w załączniku 1 Strategii.

Ofertę kulturalno-sportową dla mieszkańców zapewniają: Nowotomyski Ośrodek Kultury, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, Wiejskie Domy Kultury (w Borui Kościelnej i Bukowcu) oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji. Jednostki te dostosowują swoją ofertę do potrzeb społeczeństwa, w tym seniorów, ze względu na zmiany demograficzne postępujące wśród mieszkańców gminy.

Jednym z ważniejszych miejsc, w którym organizowane są liczne wydarzenia rozrywkowe, edukacyjne czy sportowe jest Park im. Feliksa Szołdrskiego. Znajdująca się tam ścieżka edukacyjno-przyrodnicza, umożliwia obcowanie z przyrodą, przy jednoczesnym zwiększaniu świadomości ekologicznej. Jest to szczególnie istotne w kontekście postępujących negatywnych zmian w środowisku. W Parku znajduje się również Ogród Zoologiczny, który stanowi lokalną atrakcję.

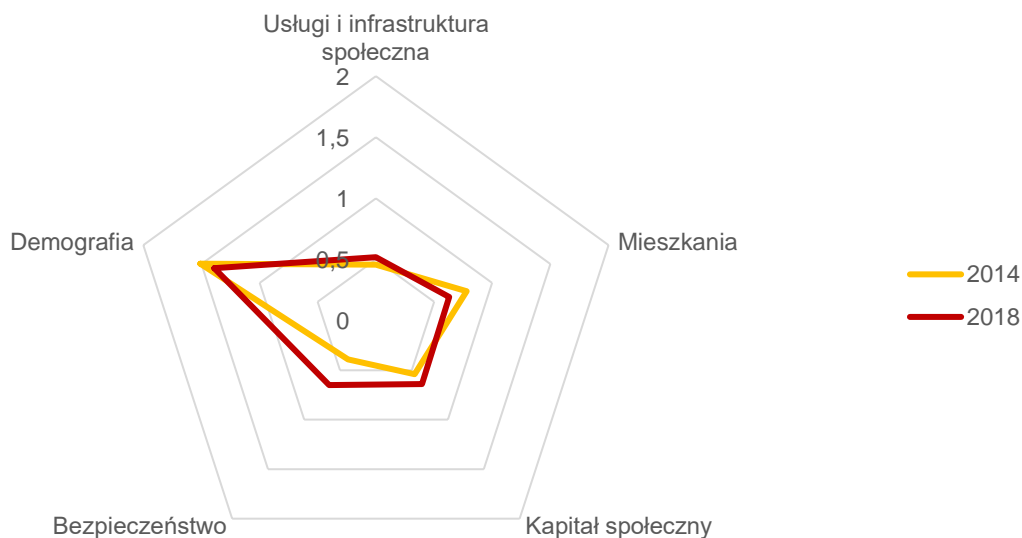
Nieodłącznymi symbolami gminy są chmiel i wiklina, z których upraw tworzy się od wielu lat tradycyjne wyroby. W gminie działa również Muzeum Wikliniarstwa i Chmielarstwa, a ważną imprezą, która przyciąga również mieszkańców spoza gminy, jest Jarmark Chmielo-Wikliniarski, na którym odbywają się m.in. pokazy wyplatania. Tradycje wikliniarskie sprawiają, że gmina Nowy Tomyśl jest rozpoznawalna na zewnątrz, co z pewnością tworzy potencjał rozwojowy gminy.

Zadania gminy w zakresie sportu i rekreacji realizuje Ośrodek Sportu i Rekreacji w Nowym Tomyślu (OSiR) oraz kluby sportowe. Organizowane są turnieje i rozgrywki sportowe, a także imprezy o charakterze rekreacyjnym, które nie tylko aktywizują mieszkańców, ale są też pewnego rodzaju wizytówką gminy na zewnątrz. Do takich wydarzeń można zaliczyć m.in. turnieje halowe w piłce siatkowej i nożnej, zarówno dla mężczyzn jak i kobiet, turnieje tenisa stołowego, siatkówki plażowej, badmintona. W organizowanych przez OSiR wydarzeniach biorą udział rodziny mieszkające w gminie, ale także osoby z zewnątrz.

Ponadto realizacja zadań gminnych, szczególnie w takich zakresach jak ochrona i promocja zdrowia, działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym, nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie, kultura i sztuka wraz z ochroną dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej, czy turystyka i krajoznawstwo, powierzana jest organizacjom pozarządowym. Dzieje się to w oparciu o Program współpracy Gminy Nowy Tomyśl z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, prowadzącymi działalność pożytku publicznego. W rezultacie pełniej i szerzej wykonywane są zadania gminne związane z lepszym zaspokojeniem potrzeb społeczności lokalnej. Potencjał stowarzyszeń przejawia się głównie w znajomości specyfiki lokalnej, bliskim kontakcie ze środowiskiem, czy wymianie doświadczeń pomiędzy organizacjami.

Na wykresie przedstawiono sytuację społeczną gminy Nowy Tomyśl na tle grupy porównawczej w obszarach: dostępność i jakość usług oraz infrastruktury społecznej, dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych, kapitał społeczny, bezpieczeństwo oraz sytuacja demograficzna. Stanowi on syntetyczną charakterystykę trendów zachodzących w obszarze społecznym.

Ryc. 4 Dynamika zmian w obszarze społecznym w gminie Nowy Tomyśl

Źródło: opracowanie własne na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego udostępnionego przez Związek Miast Polskich

Najwyższe wskaźniki gmina osiąga w obszarze demografii, choć sytuacja od 2014 roku uległa nieznacznemu pogorszeniu. Ma na to wpływ przede wszystkim wspomniany wcześniej wysoki przyrost naturalny oraz saldo migracji, które powodują stabilny wzrost liczby ludności w gminie. Należy stąd wnioskować, że w najbliższych latach w gminie będzie utrzymywać się popyt na usługi, infrastrukturę techniczną, nieruchomości mieszkaniowe i komercyjne oraz miejsca pracy. Stabilna sytuacja demograficzna jest również podstawą do wyznaczania potencjalnych zasobów siły roboczej oraz zdolności do generowania podatków, co przekłada się na stabilną sytuację finansową gminy.

Pozostałe obszary w sferze społecznej pozostają na podobnym poziomie rozwoju, jednak nieco wyższym niż w grupie porównawczej. Nieznacznym spadkiem odznaczała się dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych, głównie ze względu na zmniejszającą się liczbę dostępnych mieszkań na rynku w miarę zwiększania się liczby ludności.

Kapitał społeczny zależy od gotowości członków lokalnej społeczności do angażowania się w sprawy publiczne i współpracę z władzami samorządowymi, umiejętności formułowania celów, obrony wspólnych wartości oraz włączania osób i grup zagrożonych wykluczeniem. W gminie Nowy Tomyśl wskaźnik liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych jest nieznacznie niższy na tle grupy porównawczej.

Ze względu na dostępność i jakość usług oraz infrastruktury społecznej najlepiej na tle grupy porównawczej prezentuje się oferta usług związanych z kulturą, sportem i rekreacją, usługi wychowawcze dla dzieci i młodzieży oraz usługi edukacyjne i kształcenia zawodowego dla różnych grup wiekowych. Różnorodna oferta usług społecznych wpływa na atrakcyjność gminy i decyzje osiedleńcze, dlatego ważna jest kontynuacja działań w tym zakresie.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Uwarunkowania naturalne gminy Nowy Tomyśl, jej dostępność komunikacyjna i transportowa, a także brak znaczących ograniczeń w zagospodarowaniu sprawiają, że gmina wyróżnia się konkurencyjnością i atrakcyjnością gospodarczą i inwestycyjną.

Poziom przedsiębiorczości w gminie Nowy Tomyśl jest zdecydowanie wyższy na tle województwa i grupy porównawczej. W roku 2019 zarejestrowanych było 3598 podmiotów, z czego największe zakłady przemysłowe zajmowały się produkcją sprzętu medycznego, opakowań z tworzyw sztucznych, odzieży czy siedzeń do pojazdów komunikacji masowej. Znaczna część mieszkańców zatrudniana jest także w zakładach metalurgicznych i elektrotechnicznych, czego skutkiem jest niskie i stale zmniejszające się bezrobocie – w roku 2019 wynosiło ono 1,5%.

Większość zakładów przemysłowych zlokalizowanych jest w mieście i na terenach przyległych, które intensywnie się rozbudowują. Pozostała część gminy ma charakter rolniczy. Przeważają gleby słabszych kategorii, co ma odzwierciedlenie w uprawach – wikliny, która jest rośliną o niewielkich wymaganiach siedliskowych, ale także zbóż, chmielu, szparagów czy pieczarek.

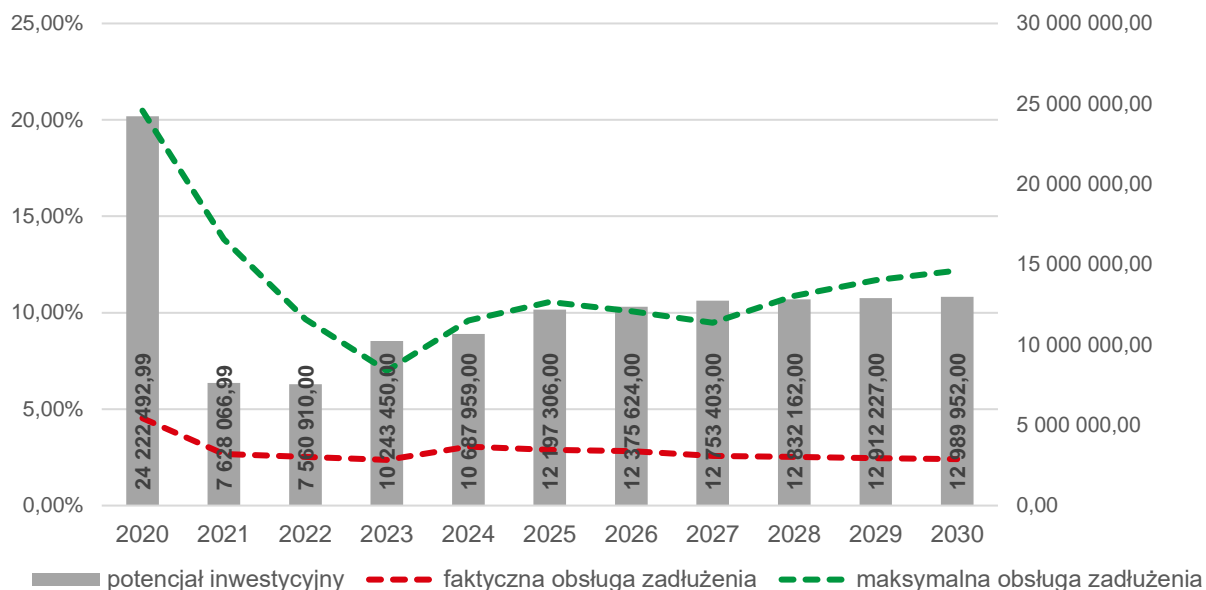
Samorząd podejmuje działania mające na celu przyciągnięcie inwestorów oraz zachęcające do zakładania działalności gospodarczej m.in. stosowanie ulg od podatku od nieruchomości, współpraca z przedsiębiorcami oraz tworzenie niezbędnej infrastruktury.

Ważnym elementem rozwoju gospodarczego gminy jest stan finansów samorządowych. Dochody do budżetu Gminy Nowy Tomyśl w latach 2015-2019 stale rosły. W 2019 roku wyniosły 152 mln zł, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowało się na poziomie 5654,08 zł. Ponadto gmina aktywnie pozyskuje fundusze zewnętrzne i krajowe zarówno na projekty infrastrukturalne, jak i społeczne.

Zauważa się dużą rezerwę potencjalnych wpływów do budżetu, które wynikają z prowadzonej obecnie polityki podatkowej. Skutki obniżenia maksymalnych stawek podatków od nieruchomości i podatków od środków transportowych sięgają nawet do około 9 mln zł rocznie. Stosowanie niższych stawek podatkowych jest elementem wspierania przedsiębiorców na terenie gminy, co znajduje pozytywne odzwierciedlenie w liczbie podmiotów gospodarczych oraz niskiej stopie bezrobocia. Z roku na rok wzrastają też dochody do budżetu gminy z tytułu udziału w podatkach centralnych. Pomimo zmian systemowych w podatku PIT, w dłuższej perspektywie przewiduje się utrzymanie tej tendencji, ze względu na stale rosnącą liczbę mieszkańców.

Analizując Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Nowy Tomyśl na lata 2020-2030¹, wskaźnik faktycznej obsługi zadłużenia kształtuje się znacznie poniżej maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Taka sytuacja pozwala na możliwość obsługi dodatkowych zobowiązań finansowych w kolejnych latach.

¹ Zgodnie z uchwałą nr XXVII/330/2020 Rady Miejskiej w Nowym Tomyślu z dnia 29 października 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIX/220/2020 Rady Miejskiej w Nowym Tomyślu z dnia 22 stycznia 2020 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Nowy Tomyśl na lata 2020 do 2030

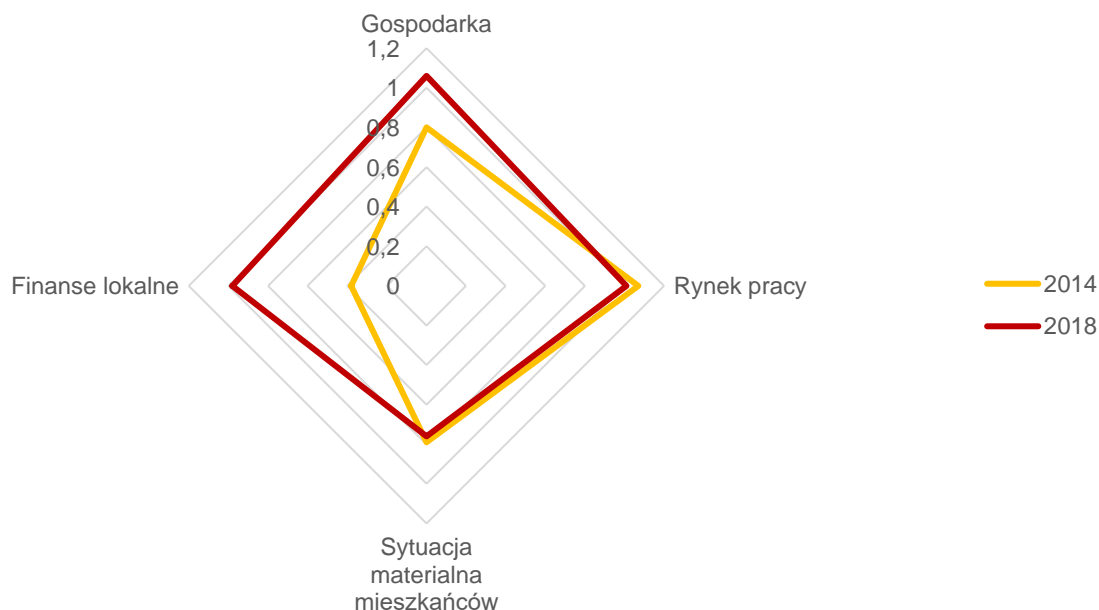

Ryc. 5 Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia gminy Nowy Tomyśl na lata 2020-2030

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr XXVII/330/2020 Rady Miejskiej w Nowym Tomyślu z dnia 29 października 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIX/220/2020 Rady Miejskiej w Nowym Tomyślu z dnia 22 stycznia 2020 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Nowy Tomyśl na lata 2020 do 2030

Dodatkowo na wykresie przedstawiono potencjał inwestycyjny gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2020-2030. Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny w okresie prognozy (2021-2030) wyniesie około 112,2 mln zł.

Poniższy wykres przedstawia dynamikę zmian sytuacji gospodarczej w oparciu o dane Monitora Rozwoju Lokalnego w latach 2014 i 2018.

Ryc. 6 Dynamika zmian w obszarze gospodarczym w gminie Nowy Tomyśl

Źródło: opracowanie własne na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego udostępnionego przez Związek Miast Polskich

Najbardziej w tym obszarze wyróżnia się potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki wyrażana m.in. wysokimi wpływami z dochodów PIT i CIT na 1000 osób w wieku od 18 lat, wysoką kwotą wydatków inwestycyjnych przypadającą na 1 mieszkańca, a także dostępnością usług doradczych i finansowych w gminie, który daje firmom dostęp do funduszy niezbędnych do stabilnego prowadzenia działalności operacyjnej oraz finansowania projektów inwestycyjnych. Potencjał gospodarczy przekłada się na sytuację ekonomiczną mieszkańców oraz wyznacza możliwości rozwojowe gminy.

Następnym obszarem o wysokim wskaźniku rozwoju jest rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej. Korzystna struktura demograficzna z wyższym poziomem ludzi młodych w stosunku do osób starszych, niższe bezrobocie niż w grupie porównawczej oraz rosnąca liczba firm w gminie przekłada się na stabilny i atrakcyjny rynek pracy, przez co gmina stwarza możliwości powiązania kariery i życia zawodowego z miejscem o ciekawych perspektywach rozwoju.

Trzecim w kolejności obszarem, który dodatkowo osiągnął najwyższą dynamikę wzrostu są finanse lokalne, głównie ze względu na wysoki poziom dochodów własnych, utrzymującą się nadwyżkę operacyjną oraz zmniejszającą się kwotę długu w gminie. Pozwala to na wzrost samodzielności finansowej oraz zwiększenie możliwości inwestycyjno-kredytowych gminy, a przy tym planowanie nowych działań rozwojowych.

Najmniej rozwiniętym obszarem w sferze gospodarczej, choć nadal znacznie wyższym na tle grupy porównawczej, jest sytuacja materialna mieszkańców. W gminie Nowy Tomyśl mieszkańcy osiągają wyższe przeciętne wynagrodzenie brutto niż w grupie porównawczej, jednak wskaźnik obniżają dochody od osób fizycznych z podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego przypadające na 1 osobę w wieku od 18 lat, które są niższe od gmin o podobnych uwarunkowaniach.

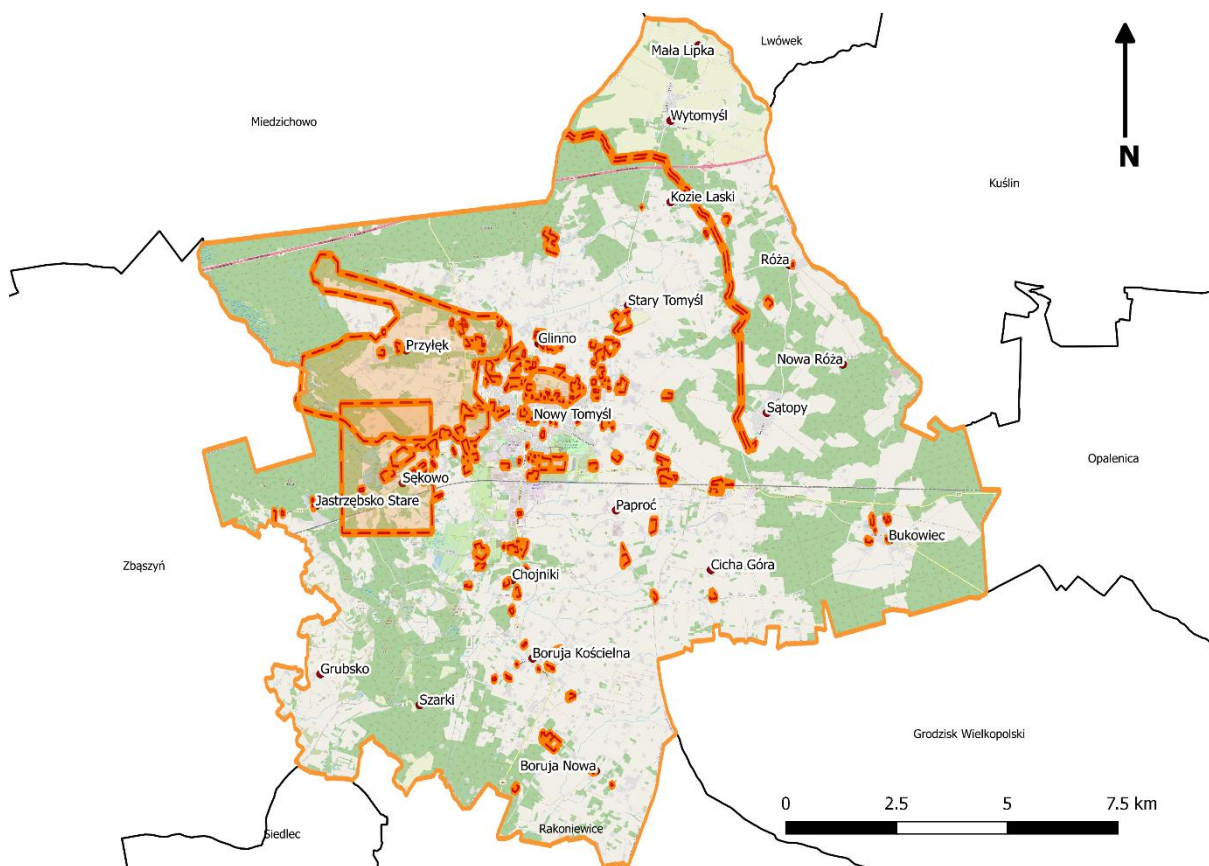
4. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Możliwości wynikające z położenia gminy, jej dostępności komunikacyjnej i transportowej (m.in. autostrada A2, linia kolejowa nr 3 (E20)), a także brak znaczących ograniczeń w zagospodarowaniu sprawiają, że konkurencyjność i atrakcyjność gminy Nowy Tomyśl jest na wysokim poziomie.

Miasto Nowy Tomyśl wraz z 18 obrębami (sołectwami) stanowią gminę o charakterze w większości rolniczym, jednak z intensywnie rozwijającą się funkcją mieszkaniową, usługową i magazynowo-produkcyjną. Największy ruch inwestycyjny w zakresie gospodarki mieszkaniowej obserwuje się w miejscowościach Glinno i Paproć.

Ze względu na silny rozwój jednostki, władze gminy dostrzegają konieczność poszerzenia granic administracyjnych miasta. Rozpoczęto procedurę mającą na celu powiększenie Nowego Tomyśla do około 20 km². Wstępne plany zakładają rozszerzenie granic miasta we wszystkich kierunkach, co obejmie takie obręby ewidencyjne jak Glinno, Paproć, Przyłek, Sękowo oraz Stary Tomyśl.

Polityka przestrzenna w gminie Nowy Tomyśl prowadzona jest w oparciu o Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowy Tomyśl oraz Miejsce Plany Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP). W ciągu najbliższych 10 lat, obszary inwestycyjne wyznaczone w aktualnym Studium będą wystarczające, aby zabezpieczyć potrzeby na rozwój zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. W kolejnych latach przewiduje się potrzebę wyznaczenia nowych terenów dla funkcji usługowych i produkcyjnych. Miejsce plany zagospodarowania przestrzennego, które są aktami prawa miejscowego i określają możliwości wykorzystania poszczególnych działek, pokrywają niewielką część gminy – 3,63% w roku 2019. Dostrzega się konieczność sporządzania kolejnych MPZP, szczególnie w silnie rozwijających się miejscowościach. Aktualne rozmieszczenie Miejsce Planów przedstawia poniższa mapa.

Ryc. 7 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Nowy Tomyśl

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Systemu Informacji Przestrzennej gminy Nowy Tomyśl

Niewielkie pokrycie obszaru gminy MPZP skutkuje częstym prowadzeniem polityki przestrzennej w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy. Prowadzenie polityki przestrzennej w dużej mierze opartej na takich decyzjach, może skutkować niekontrolowanym rozwojem zabudowy, powodując chaos urbanistyczny. Jest to szczególnie istotne w powiązaniu z trendem wzrostu liczby mieszkańców w gminie, a co za tym idzie – wzrostem zapotrzebowania na zabudowę mieszkalną.

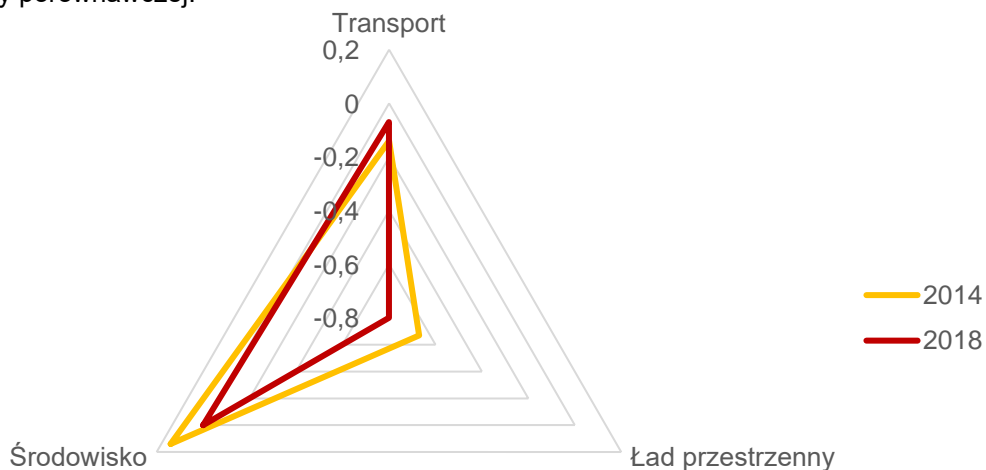
Ukształtowanie terenu gminy Nowy Tomyśl jest w przeważającej części stosunkowo płaskie. Występują liczne, lecz niewielkie zagłębienia bezodpływowe, charakterystyczne dla rzeźby polodowcowej. Brak jednak jezior i większych dolin rzecznych. Ze względu na rolniczy charakter, sieć rowów melioracyjnych jest gęsta. W północnej części gminy występuje Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Glińskie Góry, który chroni występujący tam ciąg wydm parabolicznych. Poza tą formą ochrony przyrody nie występują inne, dzięki czemu na obszarze gminy nie występują duże ograniczenia w wykorzystaniu terenu.

Gmina Nowy Tomyśl pozytywnie wyróżnia się na tle gmin z grupy porównawczej oraz średniej wojewódzkiej pod kątem rozwoju sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz gazowej. Do sieci wodociągowej w 2019 roku dostęp miało 97,3% mieszkańców, do sieci kanalizacyjnej 74,3%, a do sieci gazowej 61,7%. Powyższe wskaźniki świadczą o wysokim stopniu zaopatrzenia mieszkańców w podstawową infrastrukturę. Dostrzega się jednak potrzebę dalszej rozbudowy sieci gazowej, szczególnie w południowo-zachodniej części gminy.

Wytwarzaniem, dystrybucją i obrotem ciepła zajmuje się Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej (PEC) w Nowym Tomyślu. Spółka remontuje i modernizuje urządzenia ciepłownicze, a ponadto prowadzi parking dla pojazdów ciężarowych i wykonuje usługi transportowe. Dzięki wykorzystywaniu ogrzewania gazowego i podłączenia do miejskiej sieci ciepłej, emisja zanieczyszczeń z obszaru miasta jest ograniczona, co pozytywnie wpływa na jakość powietrza. Dostrzega się również dalszy potencjał w przyłączaniu nowopowstałych budynków do sieci miejskiej, co pozwoli na kolejne zmniejszenia emisji szkodliwych gazów i pyłów.

Zasoby Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej liczą 67 lokali użytkowych, które w części wymagają remontu. Prowadzona jest współpraca pomiędzy samorządem a najemcami w zakresie wykonywania remontów wewnątrz i elewacji.

Na poniższym wykresie przedstawiono syntetyczny obraz gminy Nowy Tomyśl w obszarze przestrzennym na tle grupy porównawczej.

Ryc. 8 Dynamika zmian w obszarze przestrzennym w gminie Nowy Tomyśl

Źródło: opracowanie własne na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego udostępnionego przez Związek Miast Polskich

Zauważyć można, że obszar transportu i ładu przestrzennego wypada mniej korzystnie w porównaniu z gminami o podobnych uwarunkowaniach rozwoju (wartości wskaźnika są ujemne). Jest to skutek niższego pokrycia powierzchni gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, a przy tym

większą liczbą wydawanych decyzji o warunkach zabudowy na terenie gminy. Z tego względu gmina Nowy Tomyśl posiada mniejszy wpływ na kształtowanie ładu przestrzennego niż gminy o podobnych funkcjach. Niekorzystnie kształtuje się również obszar transportu, choć sytuacja się poprawia. Ma na to wpływ przede wszystkim niższa jakość i długość sieci dróg.

Z kolei jakość środowiska przyrodniczego jest na porównywalnym poziomie, co średnia grupy porównawczej. Wśród grupy wskaźników z tego obszaru wyróżnia się niższy wskaźnik zanieczyszczenia pyłowego zatrzymanego lub zneutralizowanego w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych, a także wyższy wskaźnik ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia odprowadzonych do wód lub do ziemi w ciągu roku na 1 mieszkańca.

5. Jakość życia w gminie – wyniki badań ankietowych

W gminie Nowy Tomyśl przeprowadzono badania ankietowe na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego. Mieszkańcy wypełniali ankiety w formie kwestionariusza on-line. Głównym celem przeprowadzenia ankiet było poznanie opinii społeczeństwa dotyczących głównych aspektów życia na terenie gminy Nowy Tomyśl, które posłużyły do określenia priorytetów rozwojowych w nadchodzących latach. Badania ankietowe przeprowadzono anonimowo w sierpniu i wrześniu 2020 roku.

Respondenci odpowiadali na pytania zamknięte z zakresu społeczeństwa, gospodarki, środowiska i przestrzeni, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, kultury i edukacji. Łączna liczba przesłanych odpowiedzi wynosiła 210. W badaniu wzięło udział więcej kobiet (53,8%) niż mężczyzn (46,2%). Najsilniej reprezentowana była grupa wiekowa 26-45 lat (139 odpowiedzi, tj. 66,2%). Na pytania odpowiadała także młodzież oraz seniorzy. Zdecydowana większość ankietowanych (71%) zatrudniona była na umowę o pracę bądź inną. Swoje odpowiedzi przekazali także przedsiębiorcy, emeryci i renciści, uczniowie oraz osoby bezrobotne.

5.1. Ocena sytuacji gminy

Skala ocen jaką mogli przyporządkować respondenci wynosiła od 1 do 5, przy czym 5 stanowi najwyższą ocenę, a 1 to ocena najniższa. Według mieszkańców gminy Nowy Tomyśl, najsilniejszym aspektem obszarów ocenianych jest środowisko i przestrzeń, gdzie średnia ocen wyniosła 3,17. Pozytywnie została również oceniona gospodarka, która otrzymała 3,01 średniej ocen. Tematyka społeczna oraz turystyka i rekreacja zostały ocenione słabiej.

Ryc. 9 Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

W poniższej tabeli zaprezentowano najlepiej i najgorzej oceniane przez mieszkańców aspekty poszczególnych obszarów tematycznych.

Tabela 1 Podsumowanie wyników ankietyzacji wśród mieszkańców

	Najlepiej oceniane:	Najgorzej oceniane:
Spoleczeństwo	Skuteczność działania pomocy społecznej w gminie	Dostęp do miejsc opieki nad osobami starszymi i aktywizacja osób starszych
Gospodarka	Dostępność usług na terenie gminy (handel, punkty usługowe)	Działania gminy, mające na celu pozyskanie inwestorów / przedsiębiorców tworzących miejsca pracy
Środowisko i przestrzeń	Estetyka i funkcjonalność placów zabaw	Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie
Infrastruktura techniczna	Poziom rozwoju sieci wodociągowej	Stan małej infrastruktury drogowej w gminie (chodników i ścieżek rowerowych)
Turystyka i rekreacja	Poziom bazy gastronomicznej	Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży
Kultura	Jakość usług świadczonych przez instytucje kulturalne na terenie gminy (dom kultury, biblioteki, itp.)	Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych odbywających się na terenie gminy skierowanych do młodzieży
Edukacja	Jakość edukacji przedszkolnej w gminie	Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy

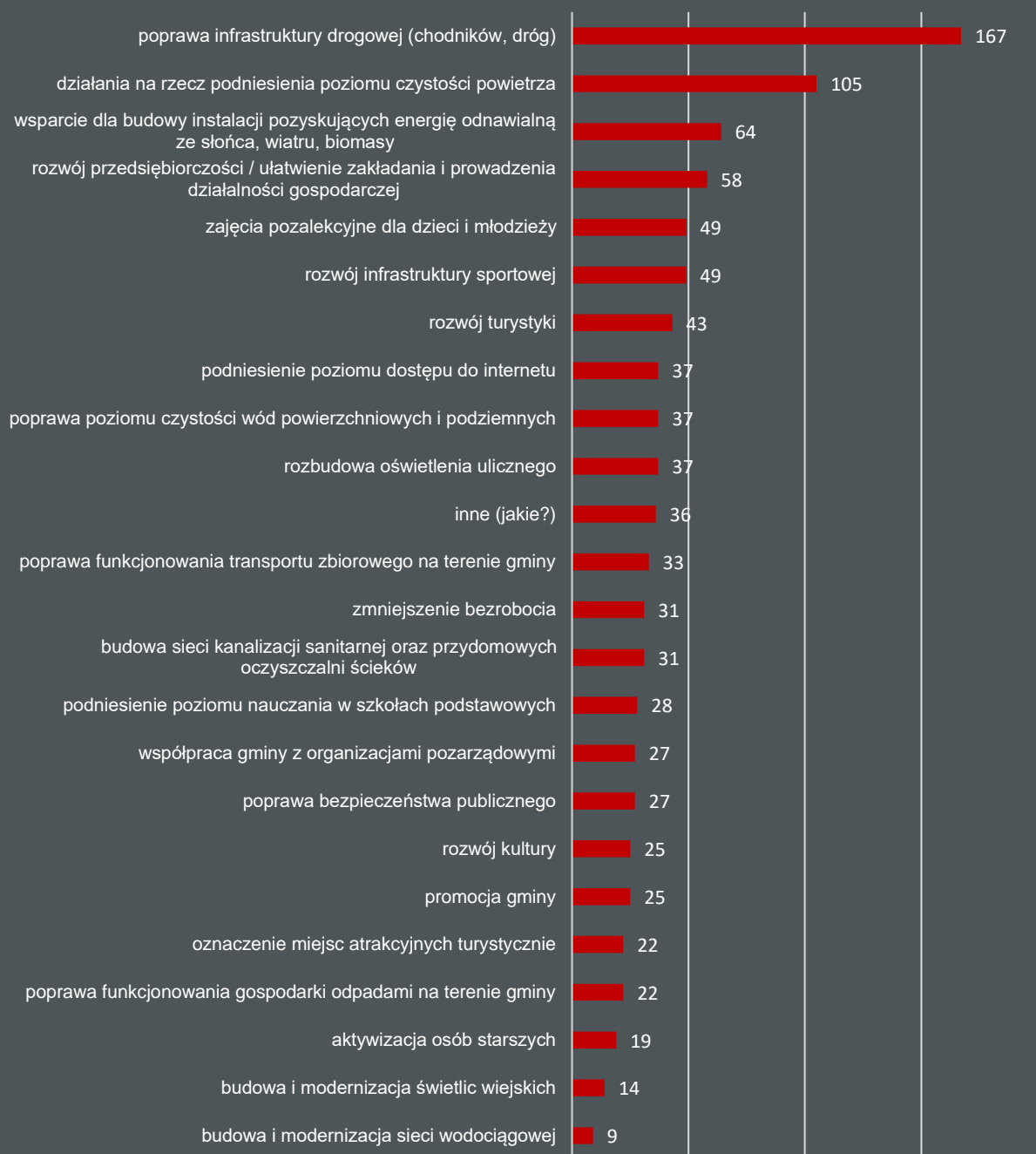
Źródło: Opracowanie wyników ankiet wśród mieszkańców

Wśród najwyższej ocenianych aspektów gminy znalazły się m.in. jakość usług świadczonych przez instytucje kulturalne, dostępność usług na terenie gminy, a także estetyka i funkcjonalność placów zabaw. Jako mocne strony gminy, respondenci wskazali także korzystne położenie, niski poziom bezrobocia oraz istnienie podmiotów gospodarczych o silnej pozycji w regionie. Szanse na rozwój gminy upatruje się w osiedlaniu nowych mieszkańców. Jako aspekt zdecydowanie wymagający poprawy, ankietowani wskazali ofertę spędzania czasu wolnego skierowaną do młodzieży oraz osób dorosłych. Nisko oceniono także stan małej infrastruktury drogowej, co wskazuje na potrzebę dalszej rozbudowy i poprawy jakości ciągów pieszych i rowerowych. Ponadto do słabych stron gminy zaliczono niezadowolający w opinii mieszkańców stan dróg, utrudniony dostęp do opieki medycznej, a także widoczny w niektórych miejscach nieład urbanistyczny.

5.2. Pożądane priorytety rozwojowe

Badanie ankietowe przewidywało również określenie głównych, zdaniem mieszkańców, priorytetów rozwojowych dla gminy Nowy Tomyśl. Najczęściej pojawiające się propozycje to:

- poprawa infrastruktury drogowej (zarówno dróg, jak i chodników, ścieżek rowerowych) – 167 odpowiedzi,
- działania na rzecz podniesienia poziomu czystości powietrza – 105 odpowiedzi,
- wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy – 64 odpowiedzi,
- rozwój przedsiębiorczości, ułatwienia w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej – 58 odpowiedzi,
- rozwój infrastruktury sportowej – 49 odpowiedzi,
- zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży – 49 odpowiedzi.

Ryc. 10 Główne priorytety rozwoju gminy Nowy Tomyśl według ankietowanych
 Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Wśród innych propozycji mieszkańcy podawali głównie inwestycje związane z miejscami spędzania czasu wolnego, przede wszystkim dla młodzieży. Pojawiły się także głosy mówiące o zbyt małej ilości ścieżek rowerowych, brak systemu tych ciągów, dzięki któremu można poruszać się rowerem po terenie gminy. Ważna jest także infrastruktura towarzysząca ścieżkom rowerowym, np. wiaty, przystanki, odpowiednie oznakowanie szlaków. W dodatkowych odpowiedziach pojawiła się również jako priorytet budowa wiaduktu oraz obwodnicy.

6. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie diagnozy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Analizy dokonano w oparciu o:

- wnioski z opisu charakterystyki gminy;
- dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane z gminy oraz ze źródeł zewnętrznych;
- wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy;
- wyniki warsztatów strategicznych.

Analizę SWOT dla gminy Nowy Tomyśl przedstawia poniższe zestawienie.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> o lokalizacja gminy: bliskość Poznania i doskonałe skomunikowanie (drogowe, kolejowe) ze stolicą województwa; o dobrze rozwinięta sieć dróg: krajowych – autostrada A2 (węzeł na terenie gminy), wojewódzkich i powiatowych; o połączenie kolejowe z siedzibą regionu – współpraca w ramach Poznańskiej Kolei Metropolitalnej; o stabilna sytuacja finansowa gminy – utrzymująca się od lat nadwyżka operacyjna w budżecie gminy; o działalność Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej (PEC) w Nowym Tomyślu – systematyczna rozbudowa miejskiej gazowej sieci ciepłowniczej; o systemowe narzędzia wspomagania mieszkańców w wymianie tradycyjnych form ogrzewania na niskiemisyjne źródła ciepła oraz w termomodernizacji budynków; o wysoki poziom skanalizowania, zwodociągowania i gazyfikacji gminy; wysoka jakość infrastruktury podstawowej; o wysoka jakość infrastruktury rekreacyjnej (m.in. zrewitalizowany Park im. Feliksa Szołdrskiego wraz z ogrodem zoologicznym, łąką) oraz tereny zielone sprzyjające rekreacji i wypoczynkowi; infrastruktura rekreacyjna dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; o wysoki poziom przedsiębiorczości – duża liczba przedsiębiorstw (również z kapitałem zagranicznym) działających w różnych branżach – miejsca pracy dla osób o zróżnicowanych kwalifikacjach; o gminna polityka podatkowa stymulująca rozwój przedsiębiorstw i tworzenie nowych miejsc pracy; o stale zwiększająca się liczba mieszkańców oraz ciągle nadwyżka osób w wieku przedprodukcyjnym nad osobami w wieku poprodukcyjnym; o bardzo wysoki poziom upowszechnienia edukacji przedszkolnej oraz wysoki poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3; 	<ul style="list-style-type: none"> o niski stopień pokrycia gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – rozwój przestrzenny realizowany w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i decyzje ustalające lokalizację inwestycji celu publicznego; o zróżnicowanie szkół pod względem rozwoju infrastruktury edukacyjnej i sportowej oraz dostępu do nowych technologii; o zły stan części infrastruktury drogowej; infrastruktura ścieżek rowerowych niedostosowana do potrzeb komunikacyjnych i rekreacyjnych mieszkańców; o infrastruktura sportowa szkół – czynnikiem hamującym rozwój kultury fizycznej na obszarach wiejskich gminy; o infrastruktura sportowa i rekreacyjna „na świeżym powietrzu” niezaspokajająca potrzeb mieszkańców; o stale zmniejszająca się liczba mieszkań komunalnych oraz brak aktywnej, gminnej polityki mieszkaniowej; o duży odsetek mieszkań ogrzewanych tradycyjnymi źródłami ciepła; zła jakość powietrza atmosferycznego, szczególnie w miesiącach jesienno-zimowych; o ograniczone możliwości rozwoju rolnictwa: bardzo niskiej jakości gleby w połączeniu z dużym udziałem terenów rolnych w stosunku do pozostałych typów użytkowania ziemi.

- o gminna sieć szkół podstawowych odpowiadająca potrzebom społeczności lokalnej;
- o szkoły miejscem rozwoju talentów i zainteresowań uczniów (zajęcia dodatkowe, współpraca z uczelniami wyższymi);
- o gminna polityka senioralna – placówki wsparcia dziennego zaspokajające potrzeby seniorów;
- o prężnie działające instytucje kulturalne i sportowe.

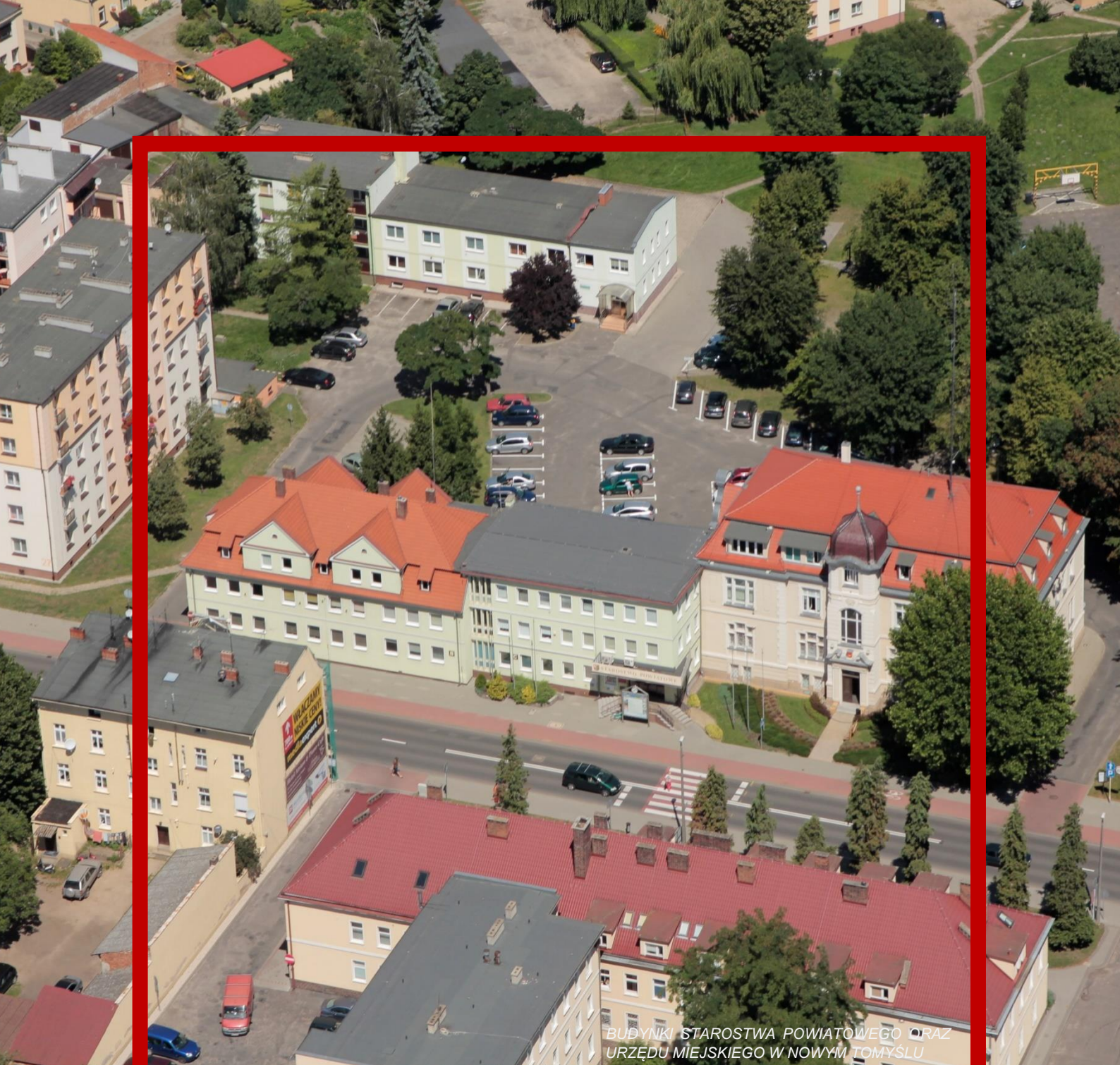
SZANSE

- o udział w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Ośrodka Wojewódzkiego – Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego (POM) – rozwój gminy powiązany systemowo z rozwojem stolicy regionu;
- o stała rozbudowa Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (m.in. w układzie pierścieniowym), poznańskiego węzła kolejowego;
- o działania samorządu województwa w zakresie rozbudowy i integracji transportu zbiorowego w oparciu o partnerstwa międzygminne;
- o budowa obwodnicy Nowego Tomyśla oraz wiaduktu – możliwości rozwoju terenów inwestycyjnych;
- o plany rozbudowy zabudowy mieszkaniowej, infrastruktury podstawowej, transportu zbiorowego i terenów rekreacyjnych według koncepcji „miasta kompaktowego”;
- o gmina Nowy Tomyśl atrakcyjnym miejscem dla nowych mieszkańców;
- o wysoka skuteczność samorządu gminnego w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania działalności oraz wysoki poziom (organizacyjny, kadrowy) przygotowania do pozyskiwania środków zewnętrznych w przyszłości;
- o wiklina i chmiel – tradycyjne wyroby szansą rozwoju gospodarczego oraz elementem budowania tożsamości mieszkańców gminy Nowy Tomyśl;
- o zmiana granic administracyjnych gminy;
- o rozwój i upowszechnienie e-usług i e-administracji – możliwość szybszego i sprawniejszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

ZAGROŻENIA

- o zmieniająca się struktura demograficzna gminy: stały wzrost wartości współczynnika obciążenia demograficznego oraz spadek wartości współczynnika potencjału demograficznego (odsetek ludności w wieku 25-34 lat);
- o bliskość komunikacyjna ze stolicą województwa i Niemcami – ryzyko odpływu mieszkańców w wieku produkcyjnym, z wysokimi kwalifikacjami;
- o niski odsetek zaspokojenia wydatków na oświatę z subwencji oświatowej; rosnący udział środków gminy w wydatkach oświatowych;
- o nierównomierny rozwój przestrzenny i demograficzny miejscowości gminnych – konieczność dostosowania gminnej infrastruktury oświatowej i społecznej do zmieniającej się sytuacji społecznej.

BUDYNKI STAROSTWA POWIATOWEGO ORAZ
URZĘDU MIEJSKIEGO W NOWYM TOMYŚLU

CZĘŚĆ II:
STRATEGICZNE KIERUNKI
ROZWOJU GMINY
NOWY TOMYŚL

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl na lata 2021-2030 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację gminy. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie strategicznym stworzono misję oraz wizję gminy Nowy Tomyśl.

Misja jest to element strategii, który ukazuje najważniejsze kierunki rozwoju gminy. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Jest to ścieżka, jaką należy podążać do osiągnięcia wizji. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?

Uwzględniając przyjęte założenia misja gminy Nowy Tomyśl brzmi następująco:

Gmina Nowy Tomyśl – szanując tradycję, opierając się na zrównoważonym rozwoju, dążymy do nowoczesności.

W procesie powstawania dokumentu istotne jest również stworzenie WIZJI, czyli obrazu gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Wizja ukazuje gminę Nowy Tomyśl w perspektywie strategicznej - zmienionej poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez władze celów.

Wizja gminy Nowy Tomyśl:

- obrazuje stan docelowy gminy w 2030 roku,
- ukazuje aspiracje władz i mieszkańców gminy,
- jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

Gmina Nowy Tomyśl to bezpieczne, stabilne, innowacyjne, konkurencyjne, zorientowane na kulturę i przyjazne dla wszystkich grup społecznych miejsce, gdzie chmiel i wiklina łączą się z codziennym życiem i zrównoważonym rozwojem społeczeństwa, środowiska i gospodarki. Mieszkańcy mają zapewnione odpowiednie miejsca pracy, mają gdzie odpoczywać i realizować swoje pasje, a turyści chętnie odwiedzają nowotomyskie atrakcje. Jesteśmy gminą bez barier – gminą dla każdego.

Najważniejszymi wartościami dla rozwoju gminy Nowy Tomyśl jest połączenie tradycji z nowoczesnością. Cel nadrzędny to zapewnienie wysokiej jakości życia dla mieszkańców zarówno obecnych, jak i potencjalnych. Realizacji tego celu upatruje się w zrównoważonym rozwoju społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Ważne jest zapewnienie miejsc pracy, które będą odpowiadały potrzebom społeczeństwa. W planowaniu rozwoju należy uwzględnić potrzeby wszystkich grup społecznych oraz zapewnić znoszenie nadal występujących barier.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu gminy Nowy Tomyśl, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także wyników przeprowadzonych warsztatów, określono 3 cele strategiczne, którymi są:

- CEL I:** Gospodarka przestrzenna i dostępność komunikacyjna jako elementy nowoczesnego zarządzania gminą
- CEL II:** Rozwój gospodarczy gminy oparty na tradycji, środowisku i nowoczesnej infrastrukturze
- CEL III:** Aktywne i wykształcone społeczeństwo obywatelskie motorem rozwoju gminy

Cele strategiczne gminy Nowy Tomyśl odwzorowują obszary rozwojowe w sferze gospodarczej, społecznej i przestrzennej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

CELE STRATEGICZNE:

CEL I: Gospodarka przestrzenna i dostępność komunikacyjna jako elementy nowoczesnego zarządzania gminą

CEL II: Rozwój gospodarczy gminy oparty na tradycji, środowisku i nowoczesnej infrastrukturze

CEL III: Aktywne i wykształcone społeczeństwo obywatelskie motorem rozwoju gminy

CELE OPERACYJNE:

1.1. Uporządkowana polityka przestrzenna podstawą zarządzania rozwojem gminy

1.2. Dostępność i nowoczesne rozwiązania komunikacyjne – główne uwarunkowania atrakcyjności gminy dla jej obecnych i przyszłych mieszkańców

1.3. Gmina Nowy Tomyśl otwarta na nowych mieszkańców

2.1. Czyste środowisko i zarządzanie dostosowane do zmian klimatu – wyznacznikami jakości życia mieszkańców

2.2. Infrastruktura podstawowa: dostępna i dostosowana do potrzeb mieszkańców

2.3. Zapewnienie atrakcyjnych warunków dla przedsiębiorców

2.4. Turystyka jednym z filarów rozwoju gospodarczego gminy Nowy Tomyśl

3.1. Świadoma polityka demograficzna oparta na tworzeniu warunków dodatniej migracji ludności i sprzyjająca osiedlaniu się ludzi młodych

3.2. Wysoka jakość oświaty i edukacja włączająca – szkoły wizytówką gminy Nowy Tomyśl

3.3. Młodzież i seniorzy – wiosna i jesień życia w gminie Nowy Tomyśl

3.4. Wypoczynek i rekreacja – gmina Nowy Tomyśl dobrym miejscem do życia i spędzania czasu po pracy

3.5. Aktywne społeczeństwo obywatelskie partnerem samorządu gminy

CEL STRATEGICZNY I: UPORZĄDKOWANA GOSPODARKA PRZESTRZENNA I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA JAKO ELEMENTY NOWOCZESNEGO ZARZĄDZANIA GMINĄ

- 1.1. Uporządkowana polityka przestrzenna podstawą zarządzania rozwojem gminy
- 1.2. Dostępność i nowoczesne rozwiązania komunikacyjne – główne uwarunkowania atrakcyjności gminy dla jej obecnych i przyszłych mieszkańców
- 1.3. Gmina Nowy Tomyśl otwarta na nowych mieszkańców

Jednym z podstawowych filarów rozwoju gminy jest odpowiednio prowadzona polityka przestrzenna. Ład przestrzenny wpływa na zapewnienie wysokiej jakości życia dla mieszkańców, uwzględniając w uporządkowany sposób przenikające się funkcje społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Pierwszy cel operacyjny zakłada więc zapewnienie aktualności dokumentów planistycznych, a także zwiększenie pokrycia powierzchni gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, dzięki czemu zabezpieczone zostaną priorytetowe obszary dla poszczególnych części gminy. Nowy Tomyśl ma szansę przekształcić się w ekologiczne miasto ze zwartą zabudową. Dzięki temu łatwiejszy będzie dostęp do mediów, infrastruktury technicznej i transportu. Takie przeciwdziałanie rozlewaniu się struktury miejskiej powinno mieć także aspekt ekologiczny. Przy zagęszczonej zabudowie możliwe będzie szybsze i tańsze podłączenie lokali mieszkalnych do miejskiej sieci ciepłowniczej. Stąd też duży nacisk kładzie się na aspekty zrównoważonej polityki przestrzennej, opartej głównie na miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Przewiduje się w najbliższym czasie poszerzenie granic administracyjnych Nowego Tomyśla, zgodnie z określonymi standardami i wymaganiami urbanistycznymi.

Istotnym elementem warunkującym rozwój gospodarczy i społeczny gminy jest dostępność komunikacyjna, w tym rozwinięta sieć dróg. W Nowym Tomyślu jednym z priorytetów jest budowa wiaduktu nad torami w ciągu drogi wojewódzkiej 305, który udrożni ruch, zmniejszając przy tym hałas i zanieczyszczenie powietrza. Konieczna jest dalsza rozbudowa i modernizacja dróg, nie tylko gminnych ale też powiatowych czy wojewódzkich, stąd ważna jest dalsza współpraca z Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich (WZDW) i Powiatowym Zarządem Dróg (PZD). Obecnie w gminie jest 5 stacji ładowania aut elektrycznych, jednak planuje się zwiększenie tej liczby. Rozbudowa oświetlenia ulicznego, w tym zaciemnionych i newralgicznych odcinków dróg i przejść dla pieszych, pomoże zwiększyć poziom bezpieczeństwa publicznego.

Ze względu na postępujący rozwój gminy, a także przewidywany stały wzrost liczby mieszkańców, konieczne jest podjęcie działań z zakresu zrównoważonej polityki mieszkaniowej. W tym celu gmina będzie współpracowała z deweloperami, aby plany inwestorów były zgodne z polityką przestrzenną samorządu. Gmina Nowy Tomyśl będzie też aktywnie zwiększała liczbę mieszkań na wynajem, poprzez budowę bloków, podłączenie ich do miejskiej sieci ciepłowniczej, z zastosowaniem nowoczesnych, energooszczędnych rozwiązań i odnawialnych źródeł energii.

Realizacja postawionych celów będzie oparta o wyznaczone w poniższej tabeli kierunki działań strategicznych.

CEL STRATEGICZNY I: UPORZĄDKOWANA GOSPODARKA PRZESTRZENNA I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA JAKO ELEMENTY NOWOCZESNEGO ZARZĄDZANIA GMINĄ			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
1.1. Uporządkowana polityka przestrzenna podstawą zarządzania rozwojem gminy	<p>1) Świadome działania na rzecz zarządzania przestrzenią i ładu przestrzennego.</p> <p>Zapewniona zostanie aktualność dokumentów planistycznych gminy, a w miejscowościach rozwijających się oraz poza obszarami o zwartej i wykształconej strukturze przestrzennej przedsięwzięcia infrastrukturalne realizowane będą w znacznym stopniu w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>2) „Miasto kompaktowe” – oczekiwany model rozwoju przestrzennego Nowego Tomyśla.</p> <p>Zagęszczona „tkanka miejska”, skondensowana zabudowa i zapewniony dostęp do nowoczesnej infrastruktury podstawowej to elementy modelu, w którym odległości pomiędzy miejscami zamieszkania, pracy, nauki, wypoczynku i usług są niewielkie, co przekłada się na jakość życia na obszarze miasta. „Miasto kompaktowe” optymalnie wykorzystuje przestrzeń na infrastrukturę drogową, rozwija transport zbiorowy i zwiększa powierzchnię przeznaczoną na tereny zielone i rekreacyjne.</p> <p>3) Poszerzenie granic administracyjnych miasta odpowiednią na potrzeby rozwoju przestrzennego.</p> <p>Nowy Tomyśl jest miastem silnie rozwijającym się od wielu lat, zarówno w kontekście społecznym, gospodarczym jak i przestrzennym. Aby zapewnić przestrzeń do stabilnego i zrównoważonego rozwoju jednostki miejskiej, planowane jest poszerzenie granic miasta we wszystkich kierunkach. Zgodnie z aktualnymi planami (które w trakcie trwania procedury mogą się zmienić) zmiany dotyczyć będą obrębów ewidencyjnych: Glinno, Paproć, Przyłęk, Sękowo, Stary Tomyśl.</p> <p>4) Wyznaczanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych w celu przyciągnięcia nowych inwestorów.</p> <p>Na obszarze o kluczowym znaczeniu dla rozwoju przestrzennego gminy, w tym wzdłuż trasy od węzła na autostradzie A2 do Nowego Tomyśla oraz wokół miasta, dalej wyznaczone zostaną tereny inwestycyjne, które objęte zostaną miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Tereny te, po uzbrojeniu, stanowiąc będą element oferty inwestycyjnej gminy, gotowej do zagospodarowania przez nowych inwestorów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie funkcjonalności przestrzeni w obszarze podmiejskim: możliwość załatwienia wszystkich podstawowych potrzeb życiowych w najbliższym otoczeniu i sprzyjanie budowie relacji międzyludzkich, • wzrost liczby przedsiębiorstw na terenie gminy, • ochrona planistyczna najlepszych jakościowo gleb, umacnianie rolniczego charakteru terenów z intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą, • zwiększenie powierzchni miasta Nowy Tomyśl z 5,2 do około 20 km². 	<ul style="list-style-type: none"> • stopień pokrycia MPZP powierzchni gminy (%), • liczba wprowadzonych MPZP (szt.), • powierzchnia wyznaczonych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych (ha), • zwiększona powierzchnia miasta (km²).

<p>1.2. Dostępność i nowoczesne rozwiązania komunikacyjne – główne uwarunkowania atrakcyjności gminy dla jej obecnych i przyszłych mieszkańców</p>	<p>1) Rozładowanie zatorów komunikacyjnych w centrum miasta poprzez budowę „małej obwodnicy”.</p> <p>„Mała obwodnica” będzie przebiegała przy ul. Targowej, zapewniona zostanie niezbędna infrastruktura dodatkowa, w tym oświetlenie, chodniki, przejścia dla pieszych.</p> <p>2) Usprawnienie ruchu komunikacyjnego (mniej kolizyjny) poprzez współpracę z Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich (WZDW) i Powiatowym Zarządem Dróg (PZD) m.in. w zakresie rozbudowy i modernizacji dróg, a także budowy wiaduktu nad torami kolejowymi w ciągu drogi wojewódzkiej 305 (przedłużenie drogi wojewódzkiej nr 305 w kierunku Wolsztyna).</p> <p>3) Budowa układu ścieżek rowerowych we współpracy z Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich (WZDW) i Powiatowym Zarządem Dróg (PZD); modernizacja i rozbudowa ścieżek już istniejących.</p> <p>Budowa systemu połączeń rowerowych pomiędzy miejscowościami na terenach wiejskich i miastem Nowy Tomyśl stanowić będzie nowoczesne działanie komunikacyjne, przeciwdziałające wykluczeniu transportowemu, uzupełniające lokalny transport zbiorowy oraz sprzyjające zdrowym nawykom mieszkańców.</p> <p>Za najważniejsze uznaje się budowę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szlaku rowerowego z Sękowa do Jastrzębka Starego; • ścieżki rowerowej na trasie Nowy Tomyśl - Paproć - Cicha Góra - Boruja Kościelna; • ścieżki rowerowej na trasie Przyłęk - Nowy Tomyśl – Bukowiec. <p>oraz modernizacja ścieżki między Parkiem im. Feliksa Szoldrskiego a dworcem PKP.</p> <p>4) Zwiększenie liczby miejsc parkingowych, w tym poprzez budowę parkingów podziemnych oraz parkingów przesiadkowych, w celu zapewnienia założeń „Miasta kompaktowego”.</p> <p>Na wybranych parkingach zastosowane zostaną rozwiązania towarzyszące np. stacje ładowania samochodów elektrycznych, punkty z podstawowym sprzętem do naprawy rowerów, pojazdów samochodowych.</p> <p>5) Zwiększenie udziału samochodów z napędem elektrycznym w ogólnej liczbie pojazdów na terenie gminy poprzez rozbudowę sieci punktów ładowania aut o napędzie elektrycznym.</p> <p>6) Transport zbiorowy: ekologiczny i dostosowany do potrzeb mieszkańców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa sieci drogowej na terenie gminy (drogi gminne, powiatowe i wojewódzkie), w tym dróg z wyznaczonym miejscem na ścieżkę rowerową, oraz z dostępną ścieżką rowerową, • poprawa stanu i jakości dróg już istniejących na terenie gminy, • zmniejszenie natężenia ruchu drogowego na terenie miasta, • ograniczenie emisji spalin i innych szkodliwych związków do powietrza na terenie miasta i gminy, • ograniczenie hałasu pochodzącego z ruchu drogowego na terenie miasta, • zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg (km), • liczba przeprowadzonych działań dotyczących budowy obwodnicy (szt.), • długość powstałych ścieżek rowerowych (km), • liczba powstałych miejsc parkingowych (szt.), • liczba nowopowstałych punktów ładowania aut elektrycznych (szt.), • liczba osób korzystających z transportu publicznego (os.), • liczba nowych punktów oświetleniowych / lamp (szt.).
---	--	--	---

	<p>Miasto Nowy Tomyśl zapewni połączenia lokalnym transportem zbiorowym m.in. z każdej części miasta do dworca kolejowego, co zwiększy częstotliwość wyboru tego środka transportu. Rozwój przestrzenny miejscowości oraz przedmieść będzie wyznacznikiem uruchomienia kolejnych połączeń, zgodnie z założeniami "miasta kompaktowego".</p> <p>Jednocześnie działania w ramach lokalnego transportu zbiorowego realizowane będą w oparciu o ekologiczne: elektryczne lub hybrydowe autobusy, w celu ograniczenia niskiej emisji i promowania pozytywnych wzorców ekologicznych wśród mieszkańców.</p> <p>7) Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego, z zastosowaniem infrastruktury przyjaznej środowisku.</p> <p>Montaż nowych punktów oświetleniowych obejmie miejsca kluczowe z punktu widzenia bezpieczeństwa: przejścia dla pieszych, skrzyżowania, przystanki i zatoki autobusowe itp.</p>		
<p>1.3. Gmina Nowy Tomyśl otwarta na nowych mieszkańców</p>	<p>1) Gmina Nowy Tomyśl aktywnym kreatorem polityki mieszkaniowej.</p> <p>Gminne działania w zakresie polityki mieszkaniowej obejmują budowę bloków z mieszkaniami na wynajem, dostępnych dla mniej zamożnych mieszkańców. Bloki podłączone będą do miejskiej sieci ciepłowniczej, wykorzystywały będą nowe rozwiązania w zakresie OZE, a ich lokalizacja będzie gwarantowała dostęp do miejskich instytucji świadczących opiekę nad dziećmi do lat 3, przedszkoli i szkół.</p> <p>2) Współpraca z deweloperami w zakresie budowy infrastruktury podstawowej – budowa nowych osiedli spójna z gminną polityką przestrzenną, społeczną i planami inwestycyjnymi gminy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej, przemysłowej, usługowej z zachowaniem ładu przestrzennego, • opracowany projekt rozbudowy bazy mieszkaniowej i ich podłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej, • zwiększenie atrakcyjności gminy pod względem potencjalnych mieszkańców i przedsiębiorców. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wybudowanych mieszkań (szt.), • powierzchnia przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową w dokumentach planistycznych gminy (ha).

CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY OPARTY NA TRADYCJI, ŚRODOWISKU I NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURZE

2.1. Czyste środowisko i zarządzanie dostosowane do zmian klimatu – wyznacznikami jakości życia mieszkańców

2.2. Infrastruktura podstawowa: dostępna i dostosowana do potrzeb mieszkańców

2.3. Zapewnienie atrakcyjnych warunków dla przedsiębiorców

2.4. Turystyka jednym z filarów rozwoju gospodarczego gminy Nowy Tomyśl

Niezwykle istotnym zagadnieniem poruszonym w obrębie tego obszaru strategicznego jest ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu. Przewiduje się zmniejszenie emisyjności gospodarki, w tym gospodarki komunalnej oraz kontynuowanie systemu dopłat dla mieszkańców do wymiany wysokoemisyjnych źródeł ogrzewania. Mniejsze emisje szkodliwych substancji zostaną osiągnięte m.in. dzięki dalszej rozbudowie miejskiej sieci ciepłowniczej i podłączeniu kolejnych lokali, które aktualnie posiadają stare źródła ogrzewania. Rozwój zabudowy mieszkaniowej również będzie przebiegał ze stosowaniem przyłączeń do sieci, a budynki użyteczności publicznej będą dalej termomodernizowane i dostosowane do wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Planuje się również zwiększenie powierzchni terenów biologicznie czynnych, a także wprowadzenie innowacyjnych form gromadzenia i magazynowania wody. Wszystkie działania z zakresu ochrony środowiska będą podejmowane w parze ze stałym podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców.

Niezbędnym czynnikiem zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Nowy Tomyśl jest optymalna sieć dobrej jakości infrastruktury technicznej. Warunkuje ona nie tylko rozwój gospodarczy, ale również wysoką jakość życia mieszkańców. Infrastruktura podstawowa w gminie Nowy Tomyśl jest na wysokim poziomie. Nie zmienia to jednak faktu, że w rozwijającej się gminie, potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury będą pojawiały się stale. Wśród infrastruktury podstawowej ważna jest dalsza rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej, co podniesie poziom ochrony wód powierzchniowych i podziemnych. Aby umożliwić wszystkim mieszkańcom swobodny dostęp do e-usług i e-administracji, konieczne jest przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu, co zostanie osiągnięte poprzez stwarzanie warunków do rozwoju sieci internetowej, przede wszystkim na obszarach wiejskich, gdzie sieć ta jest na niższym poziomie niż w mieście.

Na jakość życia mieszkańców gminy duży wpływ ma stan gospodarki i sytuacja na rynku pracy. Odpowiednio wysokie zarobki mieszkańców wpływają na zwiększenie wpływów dla lokalnej gospodarki, za sprawą korzystania z miejscowych dóbr i usług. Gmina Nowy Tomyśl zamierza kontynuować zapewnianie atrakcyjnych warunków dla przedsiębiorców, zarówno obecnych, jak i potencjalnych. Głównym celem przyświecającym przy budowaniu i wprowadzaniu działań strategicznych będzie utworzenie z Nowego Tomyśla jednego z najsilniejszych ośrodków administracyjnych na zachód od Poznania. Realizacja zamierzonych kierunków działań będzie miała wpływ na utrzymanie wysokiej dynamiki per capita mieszkańców - obecnie wg rankingu pisma samorządowego „Wspólnota” gmina Nowy Tomyśl jest najzamożniejszym miastem powiatowym w Wielkopolsce (z wynikiem 4245 zł na jednego mieszkańca).

W oparciu o tradycje chmielarskie i wikliniarskie, gmina Nowy Tomyśl rozwijała się będzie również turystycznie i rekreacyjnie. Oferta będzie skierowana do wszystkich grup społecznych, a z atrakcji korzystać będą zarówno mieszkańcy, jak i osoby przyjezdne. Dzięki kontynuowaniu organizacji wydarzeń kulturalnych i sportowych, gmina będzie promowała swoje walory, co może poskutkować napływem nowych mieszkańców.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY OPARTY NA TRADYCJI, ŚRODOWISKU I NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURZE			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
2.1. Czyste środowisko i zarządzanie dostosowane do zmian klimatu – wyznacznikami jakości życia mieszkańców	<p>1) Rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej jako szybka droga do zmniejszenia emisji szkodliwych substancji.</p> <p>Znaczna rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej (gazowej), której właścicielem jest gmina jako całkowity i jedyny udziałowiec w spółce Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Nowym Tomyślu, pozwoli na podłączenie lokali posiadających stare źródła ogrzewania.</p> <p>2) Wspomaganie mieszkańców w wymianie tradycyjnych form ogrzewania (np. pieców węglowych) na niskoemisyjne źródła ciepła oraz w termomodernizacji budynków poprzez wdrożenie kompleksowego gminnego programu na rzecz czystego powietrza.</p> <p>Gminny program obejmie: - dopłaty dla mieszkańców, chcących wymienić źródło ciepła na ekologiczne lub planujących podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej; - dopłaty dla mieszkańców termomodernizujących budynki mieszkalne; - działania administracyjne – wsparcie i doradztwo dla mieszkańców przystępujących do działań termomodernizacyjnych w zakresie prawa budowlanego, realizacji procesu inwestycyjnego oraz ubiegania się o dofinansowanie na wymianę źródła ciepła / termomodernizację budynku.</p> <p>3) Monitoring jakości powietrza na terenie gminy.</p> <p>Uruchomienie stacji monitorowania jakości powietrza w kluczowych miejscach na terenie gminy. Informowanie mieszkańców o jakości powietrza przez 365 dni w roku oraz działania ekologiczne związane z niską emisją i czystością powietrza dla mieszkańców z różnych grup wiekowych.</p> <p>4) Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz wykorzystywanie Odnawialnych Źródeł Energii.</p> <p>Działania termomodernizacyjne obejmą przede wszystkim budynki oświatowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie atrakcyjności gminy pod względem potencjalnych mieszkańców i przedsiębiorców, • zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska oraz postępowania z odpadami, • spełnienie wymaganych poziomów recyklingu, • weryfikacja liczby mieszkańców wytwarzających odpady komunalne na terenie gminy oraz włączenie pozostałych mieszkańców gminy do systemu gospodarki odpadami, • optymalizacja kosztów systemu gospodarki odpadami, • zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych ekologicznymi źródłami ciepła, • zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, w szczególności pyłów PM 2,5, PM 10 oraz emisji CO₂, • zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych na potrzeby budynków użyteczności publicznej oraz ich promocja wśród mieszkańców, • ograniczanie niskiej emisji związane z podnoszeniem efektywności energetycznej oraz wykorzystaniem układów wysokosprawnej kogeneracji i odnawialnych źródeł energii, • zmniejszenie efektu miejskiej wyspy ciepła, • poprawa ekologicznego wizerunku miasta i gminy, • zatrzymywanie znacznej ilości wód opadowych w ekosystemach na obszarze gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba mieszkań przyłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej (szt.), • kwota udzielonych dotacji na wymianę pieców (zł), • liczba zrealizowanych inwestycji w zakresie OZE (szt.), • liczba przeprowadzonych termomodernizacji budynków gminnych (szt.), • powierzchnia nowych terenów zielonych (ha), • odsetek odpadów zmieszanych w ogólnej masie wytworzonych odpadów w gminie (%), • liczba działań z zakresu małej retencji podjętych przez gminę (szt.).

	<p>5) Zwiększenie powierzchni terenów zielonych poprzez zagospodarowanie zdegradowanych części gminy oraz wprowadzanie nasadzeń drzew, z naciskiem na gatunki miododajne, ponadto wprowadzenie elementów rolnictwa miejskiego, parków kieszonkowych, zielonych budynków, przystanków i dachów, a także rozwój tzw. urban farming – miejskiej uprawy roślin jadalnych.</p> <p>6) Współpraca z innymi jednostkami administracyjnymi w zakresie uatrakcyjnienia przestrzeni wzdłuż rzeki Szarki oraz uporządkowanie dna rzeki.</p> <p>7) Uporządkowanie i podniesienie poziomu gospodarki odpadami na terenie gminy poprzez nowe rozwiązania administracyjne i organizacyjne.</p> <p>Przystąpienie do związku międzygminnego, który przejmie zadania gminy w zakresie zagospodarowania i wywozu odpadów komunalnych, edukacji i promocji rozwiązań i postaw proekologicznych pozwoli na zmniejszenie ilości odpadów, zmniejszenie odsetka odpadów zmieszanych w ogólnej ilości odpadów oraz zwiększenie poziomu recyklingu.</p> <p>8) Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wody poprzez działania z zakresu małej retencji oraz wsparcie mieszkańców podejmujących działania na rzecz magazynowania wód opadowych na posesjach.</p> <p>Wskazanie mieszkańcom korzyści (zarówno środowiskowych, jak i ekonomicznych) z magazynowania wód opadowych na własnych działkach. Wprowadzenie elementów małej retencji w przestrzeni gminnej, na zasadzie przykładu dobrych praktyk dla mieszkańców.</p>		
--	--	--	--

<p>2.2. Infrastruktura podstawowa: dostępna i dostosowana do potrzeb mieszkańców</p>	<p>1) Podniesienie poziomu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych poprzez rozbudowę gminnej sieci kanalizacyjnej i podłączanie kolejnych odbiorców do nowoczesnej oczyszczalni ścieków.</p> <p>W pierwszej kolejności budowa nowej sieci kanalizacyjnej obejmie następujące obszary: - miejscowość Sątopy; - odbiorców na odcinku pomiędzy miejscowościami Stary Tomyśl – Wytomyśl; - tereny przeznaczone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową i tereny inwestycyjne.</p> <p>2) Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu oraz wsparcie rozwoju usług elektronicznych poprzez stymulowanie i stwarzanie warunków do rozwoju sieci Internet, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich.</p> <p>3) Podniesienie estetyki budynków w centrum miasta poprzez system ulg dla najemców lokali gminnych wykonujących remonty, aby razem ze wspólnotami wyremontować elewacje budynków, zadbać o wygląd zewnętrzny witryn sklepowych w taki sposób, by zachęcić klientów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • usprawnienie procesu inwestycyjnego rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, • zwiększenie ilości odprowadzonych ścieków systemem kanalizacji sanitarnej oraz poprawa jakości oczyszczonych ścieków, • poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, • poprawa organizacji systemu gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie gminy, • optymalizacja kosztów systemu zaopatrzenia mieszkańców w wodę i odprowadzania ścieków, • zwiększenie ilości wody zatrzymywanej na terenie gminy, • zmniejszenie odpływu powierzchniowego wód oraz zmniejszenie dotkliwych skutków suszy, • poprawa wyglądu elewacji budynków i witryn sklepowych, a w efekcie estetyki miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> • długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej (km), • długość zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej (km), • liczba wyremontowanych lokali w partnerstwie gminno-privatnym (szt.).
<p>2.3. Zapewnienie atrakcyjnych warunków dla przedsiębiorców</p>	<p>1) Polityka podatkowa gminy wspierająca rozwój przedsiębiorczości.</p> <p>Obniżone stawki podatku od nieruchomości oraz od środków transportowych czynnikiem wspierającym rozwój przedsiębiorstw na terenie gminy.</p> <p>2) Biuro obsługi inwestora katalizatorem nowych inwestycji na terenie gminy.</p> <p>Działania w zakresie polityki przestrzennej, w tym wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych, wsparte zostaną działaniami o charakterze administracyjnym i organizacyjnym, mającymi na celu upowszechnienie informacji o gminnej ofercie inwestycyjnej, systemie ulg dla przedsiębiorców inwestujących na obszarze gminy oraz o możliwości skorzystania z pomocy administracyjnej w zakresie rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>3) Wiklina i chmiel – promocja tradycyjnych wyrobów jednym z elementów tożsamości gminy Nowy Tomyśl.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • promocja gminy na zewnątrz, • kojarząca się jednoznacznie z gminą identyfikacja wizualna w postaci logotypu i/lub maskotki, • integracja mieszkańców, • zachęcenie potencjalnych mieszkańców do zamieszkania w gminie, • wzmocnienie i promocja działań lokalnych grup związanych z tradycyjnymi wyrobami oraz grup artystycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych działań promocyjnych (szt.), • liczba odwiedzających stronę internetową gminy rocznie (os.), • liczba obserwujących gminę na portalach społecznościowych (os.), • liczba wydarzeń zorganizowanych na terenie gminy w ciągu roku (szt.), • liczba zaangażowanych grup związanych z tradycją lokalną (szt.).

	<p>Wiklina zostanie wyeksponowana w przestrzeni publicznej gminy Nowy Tomyśl, jako element budowania tożsamości mieszkańców. Utworzone zostaną instalacje, zaaranżowane miejsca wypoczynku i rekreacji, promujące ten naturalny, ekologiczny surowiec, a mieszkańcy będą mieli możliwość uczestniczenia w zajęciach / warsztatach, promujących jego tradycyjne i nowoczesne wykorzystanie.</p> <p>4) Organizacje przedsiębiorców partnerami Gminy Nowy Tomyśl.</p> <p>Rozwijając dotychczasowe i planując uruchomienie nowych rozwiązań wspierających przedsiębiorców, Gmina Nowy Tomyśl będzie współpracowała z organizacjami przedsiębiorców, wsłuchując się w ich głos konsultacyjno-doradczy.</p> <p>5) Podmioty ekonomii społecznej partnerami Gminy Nowy Tomyśl w działaniach na rzecz włączenia społecznego i walki z bezrobociem.</p> <p>Popieranie zakładania i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, w tym spółdzielni socjalnych m.in. przez zlecenie im zadań w systemie in-house, z naciskiem na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych;</p>		
<p>2.4. Turystyka jednym z filarów rozwoju gospodarczego gminy Nowy Tomyśl</p>	<p>1) Wyznaczenie szlaku wiklinowo-chmielowego, w oparciu o funkcjonujące szlaki turystyczne oraz plany rozwojowe ścieżek rowerowych przy wykorzystaniu potencjału środowisk wiejskich.</p> <p>Uruchomienie szlaku obejmie m.in. budowę infrastruktury towarzyszącej przy sieci ścieżek rowerowych, w tym wiat, przystanków, tablic edukacyjnych, odpowiedniego oznakowania. Działanie będzie koordynowane w ścisłej współpracy z Sołtysami poszczególnych miejscowości.</p> <p>2) Działania społeczne, w tym promocyjne i edukacyjne, oparte na historii i tradycji regionu.</p> <p>Działania będą obejmowały m.in. następujące elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontynuacja organizowania Jarmarku Chmielo-Wikliniarskiego, z organizacją konkursów oraz pokazami wyplatania dla publiczności, - stworzenie systemu identyfikacji wizualnej gminy np. w postaci logotypu, maskotki itp., - organizacja imprez kulturalnych skierowanych do mieszkańców, ale zawierających elementy atrakcyjne dla osób przyjezdnych, - współpraca z regionalistami, lokalnymi artystami oraz wzmocnienie kampanii promocyjnej wydarzeń gminnych w mediach tradycyjnych i społecznościowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną i rekreacyjną gminy wśród mieszkańców, odwiedzających turystów (w tym tych jednodniowych), • zwiększenie świadomości walorów turystycznych i rekreacyjnych wśród mieszkańców gminy, odwiedzających turystów (w tym tych jednodniowych), • wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców, • wzmocnienie rozpoznawalności gminy, • wzmocnienie rozpoznawalności gminy, w oparciu o cykliczne imprezy, na które mieszkańcy z całej Polski i nie tylko przybywają do Nowego Tomyśla, • kojarząca się jednoznacznie z gminą identyfikacja wizualna w postaci logotypu i/lub maskotki, • integracja mieszkańców, • zachęcenie potencjalnych mieszkańców do zamieszkania w gminie, • wzmocnienie i promocja działań lokalnych, grup związanych z tradycyjnymi wyrobami oraz grup artystycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowo powstałych punktów turystyczno-rekreacyjnych (szt.), • liczba opisanych atrakcji turystycznych na stronie internetowej (szt.), • liczba odwiedzających Muzeum Wikliniarstwa i Chmielarstwa wraz z izbą lokalną (os.), • liczba wybudowanych punktów przystankowych przy ścieżkach rowerowych (szt.), • liczba przeprowadzonych działań promocyjnych (szt.), • liczba odwiedzających stronę internetową gminy rocznie (os.), • liczba obserwujących gminę na portalach społecznościowych (os.), • liczba wydarzeń zorganizowanych na terenie gminy w ciągu roku (szt.),

	<p>3) Wsparcie działalności Muzeum Wikliniarstwa i Chmielarstwa oraz zabieganie o utworzenie izby bądź odrębnego miejsca podkreślającego dziedzictwo lokalne ziemi nowotomyskiej.</p>		<ul style="list-style-type: none">• liczba zaangażowanych grup związanych z tradycją lokalną (szt.).
--	---	--	--

CEL STRATEGICZNY III: AKTYWNE I WYKSZTAŁCONE SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE MOTOREM ROZWOJU GMINY

- 3.1. Świadoma polityka demograficzna oparta na tworzeniu warunków dodatniej migracji ludności i sprzyjająca osiedlaniu się ludzi młodych
- 3.2. Wysoka jakość oświaty i edukacja włączająca – szkoły wizytówką gminy Nowy Tomyśl
- 3.3. Młodzież i seniorzy – wiosna i jesień życia w gminie Nowy Tomyśl
- 3.4. Wypoczynek i rekreacja – gmina Nowy Tomyśl dobrym miejscem do życia i spędzania czasu po pracy
- 3.5. Aktywne społeczeństwo obywatelskie partnerem samorządu gminy

Na rozwój gminy w dużej mierze wpływają również czynniki społeczne. Należą do nich m.in. rozwinięta oferta edukacyjna oraz usługi, w tym opieka nad najmłodszymi mieszkańcami gminy (dziećmi do lat 3). W gminie Nowy Tomyśl, podobnie jak w całym kraju, obserwowane jest starzenie się społeczeństwa. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym corocznie się zwiększa i w najbliższym okresie może przewyższyć liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Powoduje to zmianę zapotrzebowania na usługi społeczne. W tym celu potrzebna jest rozbudowana oferta, która będzie odpowiadać na potrzeby każdej grupy społeczności gminnej: zawodowej, wiekowej czy zróżnicowanej ze względu na płeć, sytuację rodzinną lub materialną, a także osób narażonych na wykluczenie. Poprawę jakości dostępu do usług powinna również dostarczać infrastruktura społeczna i techniczna uwzględniająca potrzeby osób starszych, chorych i z niepełnosprawnością.

Czynniki społeczne mają również wpływ na rozwój gminy w dłuższej perspektywie. Zaangażowani mieszkańcy, gotowi do budowania relacji społecznych, tworzą niezwykle istotną podstawę pod rozwój społeczny i gospodarczy. Aktywne społeczeństwo to kapitał organizacji pozarządowych, działających na rzecz rozwoju lokalnego i podniesienia poziomu życia mieszkańców, co przekłada się na rozwój przedsiębiorczości i innowacyjnego biznesu.

W III celu strategicznym zawarto zatem działania zmierzające do wzmocnienia potencjału infrastrukturalnego oraz innowacyjności oświaty i wychowania, takie jak rozbudowa i budowa nowych budynków szkolnych, informatyzacja oświaty czy wprowadzanie nowatorskich form edukacji. Nadzrędnym celem jest zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w przedszkolach i szkołach publicznych wraz z optymalnymi warunkami do edukacji i rozwoju. Oprócz norm i wymagań ustawowych w tym zakresie należy przez to rozumieć w szczególności wykorzystanie najnowszych technologii.

Niezwykle ważne, tym bardziej w kontekście zmian demograficznych w społeczeństwie, jest zapewnienie opieki oraz aktywizacja i integracja osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Na aktywność mieszkańców, a także atrakcyjność gminy wśród osób przyjezdnych, z pewnością wpłynie rozwój rekreacji, terenów wypoczynku i obiektów sportowych.

Działania gminy skierowane będą również na wsparcie działalności organizacji pozarządowych. Przewiduje się rozwój współpracy pomiędzy Urzędem Miejskim a stowarzyszeniami i jednostkami gminnymi. Inicjatywy oddolne będą szerzej wspierane, zarówno merytorycznie, organizacyjnie, jak i finansowo. Samorząd Gminy Nowy Tomyśl będzie stwarzał możliwości coraz szerszego dostępu do e-usług i e-administracji, dzięki czemu sprawniej zaspokajane będą potrzeby mieszkańców.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY III: AKTYWNE I WYKSZTAŁCONE SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE MOTOREM ROZWOJU GMINY			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.1. Świadoma polityka demograficzna oparta na tworzeniu warunków dodatniej migracji ludności i sprzyjająca osiedlaniu się ludzi młodych	<p>1) Wsparcie aktywności zawodowej rodziców dzięki zapewnieniu opieki dla najmłodszych dzieci poprzez utworzenie gminnego żłobka.</p> <p>Stały wzrost liczby mieszkańców skłania władze do rozszerzenia wsparcia rodzin z małymi dziećmi, do lat 3. Żłobek gminny zapewni opiekę wszystkim dzieciom, które zostaną zgłoszone (zakłada się zwiększenie liczby dostępnych miejsc w miarę wzrostu zainteresowania tą usługą), a także dostosowanie godzin otwarcia do potrzeb rodziców dojeżdżających do pracy poza obszarem gminy. Oferta żłobka uwzględniała będzie oczekiwania rodziców w zakresie wczesnego wsparcia rozwoju dziecka.</p> <p>2) Reorganizacja gminnej polityki wobec dzieci w wieku przedszkolnym. Budowa nowego budynku przedszkola, „wyprowadzenie” dzieci przedszkolnych z budynków szkół podstawowych. Nowa organizacja edukacji przedszkolnej dostosowana do potrzeb mieszkańców, łącząca pracę zawodową z wychowaniem dzieci.</p> <p>Gmina zapewni bezpłatny dostęp do przedszkoli dla wszystkich dzieci od 3 roku życia, dążąc do utrzymania bardzo wysokiego poziomu upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Edukacja przedszkolna zostanie dostosowana do zmieniających się potrzeb i oczekiwań rodziców w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - godzin otwarcia placówki – umożliwienie łączenia pracy zawodowej z wychowaniem dzieci; - oferty opieki i edukacji; - nowoczesnego wyposażenia; - realizowanych programów rozwojowych dla dzieci, w tym w zakresie nauki języków obcych, aktywności sportowej i ruchowej oraz edukacji ekologicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • powrót rodziców, a w szczególności kobiet na rynek pracy dzięki możliwości zapewnienia przez gminę miejsc opieki dla dzieci do lat 3, • przyciągnięcie nowych mieszkańców z małymi dziećmi dzięki zapewnieniu ścieżki rozwoju dziecka od 3 roku życia, aż do momentu zakończenia szkoły ponadpodstawowej, • wielopłaszczyznowy rozwój dzieci i młodzieży, zarówno pod kątem edukacyjnym, ruchowym, jak i świadomości ekologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wybudowanych obiektów szkolnych (szt.), • liczba zmodernizowanych budynków szkolnych (szt.), • liczba wybudowanych budynków przedszkolnych (szt.), • liczba zmodernizowanych budynków przedszkolnych (szt.), • liczba wybudowanych obiektów sportowych przy szkołach (szt.), • liczba budynków oświatowych z przeprowadzoną termomodernizacją (szt.), • liczba nowopowstałych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 (szt.), • liczba nauczycieli biorących udział w szkoleniach, warsztatach rozwijających kompetencje (os.), • liczba ogródków jordanowskich na terenie gminy (szt.), • liczba prowadzonych zajęć pozalekcyjnych (szt.), • liczba zmodernizowanych pomieszczeń szkolnych (szt.).

<p>3.2. Wysoka jakość oświaty i edukacja włączająca – szkoły wizytówką gminy Nowy Tomyśl</p>	<p>1) Wysoka jakość oświaty priorytetem władz samorządowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gmina Nowy Tomyśl promotorem nowoczesnych rozwiązań edukacyjnych i oświatowych – organizacja konferencji naukowych we współpracy ze środowiskiem akademickim; - wsparcie i stymulacja rozwoju uczniów uzdolnionych (w zakresie nauk, matematycznych i przyrodniczych, humanistycznych oraz w zakresie sztuk pięknych i sportu): dodatkowe zajęcia rozwijające talenty i zainteresowania uczniów, praca metodą projektów; - wsparcie uczniów mających problemy z nauką poprzez system zajęć wyrównawczych prowadzonych przez nauczycieli w szczególny sposób przygotowanych do pracy z uczniami mającymi trudności w nauce, w nowoczesnych i doskonale wyposażonych pracowniach z wykorzystaniem nowych metod i technologii; - wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów oraz podniesienie umiejętności korzystania z nowych technologii przez nauczycieli i uczniów; - przygotowanie uczniów do efektywnego zdobywania wiedzy: pomoc uczniom w „nauczeniu się, jak się uczyć”; efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe; - „nauki ścisłe – wiedza przyszłości” – rozwój kompetencji uczniów w zakresie matematyki i nauk przyrodniczych, w tym realizacja programów współpracy z uczelniami wyższymi województwa wielkopolskiego (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznański Uniwersytet Technologiczny) - efektywny system stypendialny realnie zwiększający szanse uczniów zdolnych oraz objęcie najzdolniejszych uczniów coachingiem edukacyjnym pozwalającym im w pełni wykorzystać ich możliwości rozwojowe; - rozwój fizyczny uczniów inwestycją w ich zdrowie oraz sprawność umysłową; uruchomienie klas sportowych w dyscyplinach kluczowych dla rozwoju sportu na terenie gminy; - dostosowanie szkół do potrzeb rzeczywistego włączenia uczniów niepełnosprawnych (likwidacja barier architektonicznych, barier w dostępie do edukacji dla uczniów mających trudności ze słyszeniem, widzeniem i inne); szczególne wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami poprzez dodatkowe zajęcia uwzględniające indywidualne potrzeby uczniów; - kształtowanie wśród uczniów postawy przedsiębiorczej / zaangażowania społecznego i odpowiedzialności za sytuację społeczności szkolnej (spółdzielnie uczniowskie, wolontariat uczniowski, samorząd uczniowski) – wykształcenie przyszłych kadr nowotomyskich przedsiębiorstw; - efektywny system dokształcania nauczycieli, oparty na szczegółowej analizie potrzeb, możliwości oczekiwań szkoły i nauczycieli; inwestycja w kadrę szkół – efektywny system zachęcający do podjęcia pracy na terenie gminy dla najlepszych nauczycieli – specjalistów. 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości edukacji dzięki nowo zdobytym przez nauczycieli kompetencjom, • poprawa warunków nauczania w szkołach podstawowych i przedszkolach, • umożliwienie kontynuacji ścieżki edukacyjnej w lepszych uczelniach dzięki dobrym wynikom egzaminów, • wykształcenie przyszłych kadr gminy Nowy Tomyśl dostosowane do potrzeb na rynku pracy, • zwiększenie atrakcyjności gminy dla potencjalnych mieszkańców, • przedsiębiorczość mieszkańców gminy kształtowana już od wczesnych etapów edukacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba prowadzonych zajęć pozalekcyjnych (szt.), • liczba zmodernizowanych pomieszczeń szkolnych (szt.), • liczba nauczycieli biorących udział w szkoleniach, warsztatach rozwijających kompetencje (os.), • liczba wybudowanych obiektów szkolnych (szt.), • liczba zmodernizowanych budynków szkolnych (szt.), • liczba wybudowanych obiektów sportowych przy szkołach (szt.), • liczba budynków oświatowych z przeprowadzoną termomodernizacją (szt.).
---	--	---	---

	<p>2) Infrastruktura szkół na miarę XXI wieku</p> <p>Standardem gminnej infrastruktury szkolnej, dotyczącym szkół w mieście i na obszarach wiejskich, będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - boiska wielofunkcyjne / sale sportowe umożliwiające realizację podstawy programowej z wychowania fizycznego oraz uruchomienia klas sportowych w wybranych dyscyplinach. Zakłada się budowę zadaszonych obiektów sportowych w szkołach w Bukowcu, Borui Kościelnej oraz przy Szkole Podstawowej nr 1 w Nowym Tomyślu). - budynki szkolne po kompleksowej termomodernizacji, wykorzystujące odnawialne źródła energii; - szafka dla każdego ucznia; - nowoczesne pracownie przedmiotowe; - świetlice / miejsca rekreacji i odpoczynku. <p>3) Dowozy uczniów – efektywne i dostosowane do potrzeb</p> <p>Zapewnienie dowozu uczniom mieszkającym poza miejscowością – siedzibą szkoły, uwzględniające możliwości udziału w zajęciach dodatkowych, będzie elementem gminnej polityki wyrównywania szans uczniów.</p> <p>Gmina będzie dążyła do takiej organizacji dowozów uczniów, by dzieci jak najmniej czasu spędzały w autobusie, a jednocześnie, by dojazd nie ograniczał ich możliwości w zakresie udziału w zajęciach dodatkowych oraz w działalności społecznej / wolontariackiej w szkole.</p>		
<p>3.3. Młodzież i seniorzy – wiosna i jesień życia w gminie Nowy Tomyśl</p>	<p>1) Wysoka jakość usług opiekuńczych i oferta kulturalno-integracyjna dla seniorów</p> <p>Działalność gminnych placówek wsparcia dziennego, których głównymi beneficjentami są seniorzy, będzie stale rozszerzana i dostosowywana do zmieniającej się sytuacji demograficznej gminy, w celu jak najdłuższego utrzymania aktywności seniorów i włączenia ich w życie społeczno-kulturalne gminy. Ośrodki wsparcia seniorów stanowiąc będą wsparcie dla opiekunów faktycznych osób starszych – umożliwią im połączenie pracy zawodowej z opieką nad osobą starszą.</p> <p>2) Wsparcie opiekunów faktycznych osób starszych poprzez warsztaty, doradztwo, opiekę wytchnieniową</p> <p>Uruchomienie systemowych rozwiązań szkoleniowych, organizacyjnych, finansowych i prawnych realnie poprawiających sytuację opiekunów faktycznych osób niesamodzielnych, w tym osób starszych, wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu.</p> <p>3) Rozwój usług opiekuńczych dostosowanych do potrzeb starszych i chorych mieszkańców oraz członków ich rodzin, godzących życie zawodowe z opieką nad osobą chorą / niesamodzielną</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób o szczególnych potrzebach, • zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym dzięki zwiększonemu wsparciu tych osób, • poprawa jakości życia i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnością, • stworzenie dobrych warunków do życia i zamieszkania dla rodzin wielopokoleniowych, • „zatrzymywanie” mieszkańców w gminie dzięki rozwiniętej bazie do aktywizacji wszystkich grup społecznych, • zapewnienie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego po nauce czy pracy, odpowiadające na potrzeby młodych mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba powstałych miejsc opieki i spędzania czasu wolnego dla seniorów (szt.), • liczba przeprowadzonych spotkań warsztatowych / doradczych dla opiekunów faktycznych osób starszych (szt.), • liczba mieszkańców objętych programami aktywizacji zawodowej i społecznej (os.), • liczba wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej (szt.), • liczba wydarzeń kulturalnych prowadzonych w świetlicach wiejskich (szt.), • liczba wydarzeń organizowanych w halach widowiskowo-sportowych (szt.), • liczba wydarzeń kulturalnych prowadzonych online (szt.).

	<p>Dostosowanie oferty Ośrodka Pomocy Społecznej do zmieniających się potrzeb mieszkańców w zakresie usług opiekuńczych, będących konsekwencją zmieniającej się sytuacji demograficznej gminy.</p> <p>4) Infrastruktura rekreacyjna i kulturalna dostosowana do potrzeb i możliwości osób starszych</p> <p>W związku z planowaną rozbudową infrastruktury rekreacyjnej, w tym dużego kompleksu boisk i pływalni przy terenie stadionu, nowych tężni solankowych w różnych punktach miasta, rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej Parku im. Feliksa Szoldrskiego – uwzględnione zostaną rozwiązania dedykowane seniorom. Zaspokajanie potrzeb intelektualnych seniorów realizowane będzie poprzez współpracę samorządu gminnego z Uniwersyteciem III Wieku.</p> <p>5) Młodzież – przyszłe kadry gminy Nowy Tomyśl</p> <p>Optymalne wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej, rekreacyjnej, sportowej oraz świetlic wiejskich i pozostałej infrastruktury gminnej do integracji międzypokoleniowej i potrzeb młodzieży (dostępność, godziny otwarcia, wyposażenie) w celu pobudzenia zainteresowań i pasji młodych osób. Wdrożenie programu profilaktycznego dot. najważniejszych zagrożeń dla młodzieży, w tym problemów zdrowia psychicznego. Na rozwój młodzieży oraz dzieci na wczesnym etapie edukacji, pozytywnie wpłynie stworzenie ogródka jordanowskiego na terenie Nowego Tomyśla.</p>		
<p>3.4. Wypoczynek i rekreacja – gmina Nowy Tomyśl dobrym miejscem do życia i spędzania czasu po pracy</p>	<p>1) Nowoczesna infrastruktura rekreacyjna dostosowana do potrzeb i oczekiwań mieszkańców</p> <p>Do najważniejszych zadań w zakresie infrastruktury rekreacyjnej należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa kompleksu boisk i pływalni wraz ze sztuczną plażą i kompleksem boisk przy terenie stadionu miejskiego; - budowa nowych tężni solankowych w różnych punktach miasta; - rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej Parku im. Feliksa Szoldrskiego; - zagospodarowanie, uporządkowanie terenów zielonych na obszarze miasta – utworzenie trzeciego parku – tzw. „glińskie górki”; - wydzielenie obszaru chronionego – parku krajobrazowego – „zielonych płuc miasta”, w celu zwiększenia poziomu ochrony zasobów środowiskowych gminy i prowadzenia edukacji ekologicznej wśród mieszkańców; - budowa infrastruktury tematycznego szlaku rowerowego; - budowa rowerowego placu zabaw – pump track oraz nowoczesnej otwartej infrastruktury sportowej dla młodzieży; - rozbudowa infrastruktury Nowotomyskiego Ośrodka Kultury; - rozwój istniejących tzw. stref sportu na terenie miasta oraz budowa nowej, w lokalizacji dostosowanej do polityki przestrzennej władz samorządowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców o charakterze kulturowym, mające wpływ na świadomość dziedzictwa kulturowego, skutkujące wzmacnianiem więzi i „lokalnym patriotyzmem”, • dopasowanie oferty usług do zmieniającej się struktury demograficznej, • integracja mieszkańców, • przyrost wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego, • promocja gminy na zewnątrz, • zwiększenie poziomu aktywności fizycznej mieszkańców, również w grupie seniorów, • podniesienie jakości życia, poprzez zwiększoną aktywność rekreacyjną, • poprawa stanu zdrowia mieszkańców gminy dzięki uczestnictwu w aktywności rekreacyjnej, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowopowstałych obiektów sportowych na terenie gminy (szt.), • liczba nowopowstałych obiektów dla organizacji wydarzeń kulturalnych (szt.), • liczba zorganizowanych imprez i wydarzeń kulturalnych, w tym o tematyce historycznej (szt.).

	<p>- budowa infrastruktury dla organizacji plenerowych wydarzeń artystycznych i kulturalnych, m.in. kina plenerowego.</p> <p>2) Oferta rekreacyjna i kulturalna gminy dostosowana do potrzeb mieszkańców ze wszystkich grup wiekowych:</p> <p>- unikalne, wyróżniające wydarzenia kulturalne, kształtujące lokalną tożsamość i dumę z zamieszkania na terenie gminy Nowy Tomyśl, w tym m.in.: Jarmark Chmielo-Wikliniarski, koncerty jazzowe, wydarzenia promujące gwarę wielkopolską, grzybobrania, - umożliwienie mieszkańcom dostępu do kultury wysokiej we współpracy z instytucjami kultury oraz podmiotami prywatnymi; - rozwój oferty Nowotomyskiego Ośrodka Kultury, w tym organizacja imprez plenerowych; - opracowanie kalendarza imprez kulturalnych i sportowych w planowaniu min. na 1 rok; - uwzględnienie w ofercie kulturalnej elementów budujących tożsamość lokalną mieszkańców gminy, w tym tradycji wikliniarskich i chmielarskich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zachęcanie potencjalnych mieszkańców do osiedlenia się i założenia rodziny w gminie. 	
<p>3.5. Aktywne społeczeństwo obywatelskie partnerem samorządu gminy</p>	<p>1) Aktywne społeczeństwo obywatelskie jest partnerem Gminy Nowy Tomyśl w realizacji przedsięwzięć jak najlepiej zaspokajających potrzeby mieszkańców.</p> <p>Do najważniejszych zadań zalicza się:</p> <p>- poszerzenie wsparcia merytorycznego i finansowego inicjatyw oddolnych; - rozszerzenie zakresu zadań przekazywanych do realizacji organizacjom pozarządowym w ramach Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi; - zapewnienie środków finansowych w ramach Funduszu Sołeckiego oraz wsparcie realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych i społecznych finansowanych z tego źródła; - wspieranie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych poprzez pomoc w zakupie wyposażenia, podnoszenie kwalifikacji strażaków – ochotników oraz pomoc merytoryczną i administracyjną.</p> <p>2) Upowszechnienie e-usług i e-administracji – stwarzanie możliwości szybszego i sprawniejszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców</p> <p>Zachęcanie mieszkańców do korzystania z e-usług i e-administracji wpłynie pozytywnie na pracę jednostek organizacyjnych, a także zmniejszy potrzebę podróży do miasta z odleglejszych części gminy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie poziomu włączenia społecznego, • obniżenie kosztów usług publicznych, • zwiększenie poziomu uczestnictwa mieszkańców w „życiu gminy”, dzięki zasięgom organizacji pozarządowych, które zazwyczaj są bliżej społeczności lokalnej, • przekazywanie zadań własnych gminy organizacjom pozarządowym, co może wpłynąć na efektywność działań, • zwiększenie świadomości społeczeństwa dotyczącej działalności i funkcjonowania stowarzyszeń, • możliwość decydowania o wydatkach na poziomie lokalnym – sołeckim, • zwiększenie decyzyjności sołectw w realizacji działań, które są zadaniami własnymi gminy i służą poprawie warunków życia mieszkańców • rozwój jednostek OSP, • zwiększenie powszechności załatwiania spraw administracyjnych online. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wydarzeń współorganizowanych z organizacjami (szt.), • liczba nowopowstałych organizacji pozarządowych (szt.), • liczba inicjatyw oddolnych wspartych przez Urząd (szt.), • kwota środków wydatkowanych z budżetu gminy w ramach Funduszu Sołeckiego (zł), • liczba jednostek OSP, które otrzymały wsparcie finansowe lub merytoryczne z gminy (szt.).

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Nowy Tomyśl

Układ przestrzenny gminy składa się z jednostki centralnej – miasta Nowy Tomyśl oraz pozostałych 18 obrębów – sołectw. Nowy Tomyśl jest siedzibą władz samorządowych. Jest to silnie zurbanizowany teren, ze stale modyfikowaną przestrzenią. Miasto zdecydowanie odznacza się biorąc pod uwagę gęstość zaludnienia – wynosi ona 2836 osób/km², podczas gdy dla całej gminy wskaźnik ten corocznie zwiększał się w latach 2015-2019 od 140 osób/km² do 145 osób/km² w roku 2019. Pozostałe miejscowości wykazują się stanowczo mniejszym znaczeniem w układzie urbanistycznym gminy, przy czym warto zwrócić uwagę na duży ruch inwestycyjny związany z osadnictwem w miejscowościach Glinno i Paproć.

Tabela 2 Pokrycie terenu i użytkowanie ziemi

Typ użytkowania	Zajmowana powierzchnia [ha]	Udział [%]
Infrastruktura	21,17	0,11
Tereny infrastruktury komunikacyjnej, w tym parkingi publiczne	94,26	0,51
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – intensywnej	307,25	1,65
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – ekstensywnej	1508,69	8,12
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – rozproszonej	113,43	0,61
Tereny zabudowy śródmiejskiej	26,57	0,14
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	71,94	0,39
Tereny zabudowy produkcyjno-magazynowej lub usługowej	781,48	4,20
Tereny zabudowy produkcyjno-magazynowej	44,97	0,24
Tereny wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii – elektrownie wiatrowe	0,95	0,01
Tereny eksploatacji surowców	0,53	0,00
Tereny zabudowy zagrodowej	190,04	1,02
Tereny obsługi produkcji gospodarstw rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i rybackich	54,68	0,29
Tereny zabudowy usługowej	147,55	0,79
Tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej - intensywnej	24,14	0,13
Tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej - ekstensywnej	329,05	1,77
Tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej wielorodzinnej	7,89	0,04
Teren rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	1,98	0,01
Tereny usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabaw	17,27	0,09
Tereny zieleni	562,59	3,03
Tereny cmentarzy	21,77	0,12
Tereny ogrodów działkowych	29,82	0,16
Tereny lasów i dolesień	6125,84	32,95
Tereny zieleni urządzonej – parki	13,41	0,07
Tereny zieleni urządzonej z usługami, w tym ogród zoologiczny	39,53	0,21
Tereny wód powierzchniowych śródlądowych (rzeki, jeziora, stawy, kanały)	30,91	0,17
Tereny rolnicze	8022,29	43,15

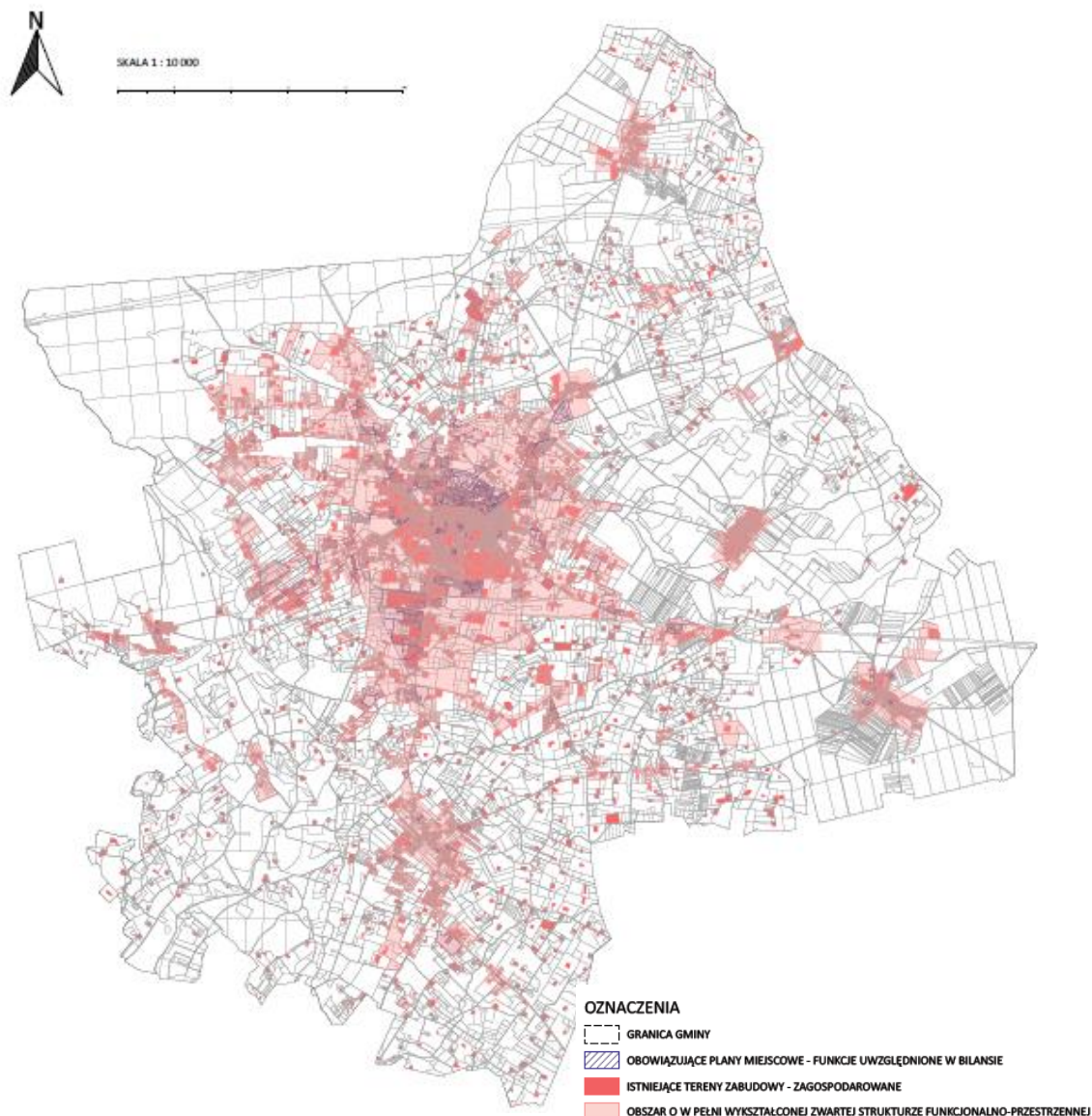
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu

Tereny rolnicze zajmują największą powierzchnię w stosunku do pozostałych typów użytkowania ziemi. Stanowią one 43,15% powierzchni gminy. Znaczną powierzchnię zajmują także lasy (ponad 6 tys. ha, co stanowi niemal 33% powierzchni gminy). Największe kompleksy leśne skupione są na zachodzie i północy gminy Nowy Tomyśl i rozciągają się daleko poza jej granice. Znaczne powierzchnie leśne jednak bardziej porozdzielane funkcją rolniczą i osadniczą, znajdują się na zachód i południowy zachód od Borui Kościelnej, a także na wschód od Nowego Tomyśla. Ze względu na typy siedliskowe są to głównie bory mieszane świeże oraz lasy mieszane wilgotne. Tereny leśne w okolicach Nowego Tomyśla, znane są w regionie głównie ze względu na obfitość grzybów w sezonie letnio-jesiennym.

Tereny zabudowy produkcyjnej skupiają się głównie w Nowym Tomyślu i jego okolicach (głównie na południe od miasta). Podobnie jest z zabudową usługową. Zabudowa mieszkaniowa zwarta,

śródmiejska, wielorodzinna przeważa w Nowym Tomyślu. Na obszarach wiejskich dominuje zabudowa jednorodzinna oraz zagrodowa.

Na poniższej rycinie, wyznaczono obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Analizie poddane zostały wszystkie miejscowości gminy Nowy Tomyśl. Granice zwartego obszaru obejmują przede wszystkim swym zasięgiem tereny, na których możliwa jest kontynuacja rozpoczętego już rozwoju inwestycyjnego, przy wykorzystaniu istniejącej lub projektowanej infrastruktury technicznej i drogowej.

Ryc. 11 Obszary o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nowy Tomyśl

4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowy Tomyśl zakłada kontynuację rozwoju istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy w oparciu o istniejący układ osadniczy, komunikacyjny i walory przyrodnicze.

Dalszy rozwój gminy Nowy Tomyśl jest zdeterminowany, głównie przez korzystną lokalizację (bliskość Poznania), a także dobrze rozwiniętą sieć dróg: krajowych – autostrada A2, wojewódzkich i powiatowych. Są to znaczące elementy, które przyciągają inwestorów oraz zwiększają atrakcyjność terenów gminy Nowy Tomyśl, także pod względem mieszkaniowym. Obszar gminy Nowy Tomyśl charakteryzuje się dużą ilością terenów otwartych, a możliwości rozwojowe pod względem przestrzennym są znaczne. Mając na uwadze zasadę zrównoważonego rozwoju, dąży się do uzupełnienia obecnego układu przestrzennego gminy Nowy Tomyśl, z racjonalnym wykorzystaniem terenów predysponowanych do rozwoju zabudowy, a także zachowania charakteru miasta i gminy poprzez jednoznaczne zapisy i ograniczenia mające na celu uniemożliwienie wprowadzania zabudowy niewpisującej się w przestrzeń gminy Nowy Tomyśl.

Kierunki polityki przestrzennej zawarte w Studium, są merytorycznym punktem wyjściowym zawierającym wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji administracyjnych, przez co założenia niniejszego dokumentu traktuje się jako ustalenia mające zapewnić prawidłowy i planowany rozwój struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Nowy Tomyśl, ochrony interesów publicznych, przy jednoczesnym zwiększeniu efektywności postępowań administracyjnych w tej sferze.

Studium wspiera w gminie Nowy Tomyśl przede wszystkim rozwój mieszkalnictwa, ale także stymuluje zagospodarowanie całego obszaru gminy. Funkcjami uzupełniającymi są przede wszystkim: nieuciążliwe usługi towarzyszące zabudowie mieszkaniowej, sport i rekreacja, turystyka i wypoczynek, usługi – związane z użytecznością publiczną i celem publicznym (oświata, opieka zdrowotna, administracja) oraz tereny zabudowy produkcyjnej i magazynowej.

W Strategii zaproponowano szereg kierunków działań związanych z prowadzeniem zrównoważonej polityki przestrzennej, w tym zapewnienie aktualności dokumentów planistycznych gminy, które będą wyznaczały ramy dla przedsięwzięć infrastrukturalnych szczególnie w miejscowościach rozwijających się oraz poza obszarami o zwartej i wykształconej strukturze przestrzennej. W oparciu o dokumenty planistyczne wyznaczone będą tereny inwestycyjne, które po uzbrojeniu stanowiąc będą ofertę dla inwestorów. W przestrzeni gminnej pojawiają się elementy usprawniające ruch komunikacyjny m.in. obwodnica oraz wiadukt nad torami kolejowymi w ciągu drogi wojewódzkiej nr 305.

Rekomendacje w zakresie modelu rozwoju przestrzennego Nowego Tomyśla odnoszą się do stworzenia z niego miasta kompaktowego. Dzięki skondensowanej tkance miejskiej i zapewnieniu dostępu do nowoczesnej infrastruktury, odległości pomiędzy miejscami zamieszkania a miejscami zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców są niewielkie. W mieście kompaktowym powinno znaleźć się miejsce również na elementy zielonej infrastruktury, w tym parki, tereny rekreacyjne z zielenią miejską, elementy rolnictwa miejskiego, a także zielone dachy i przystanki. Granice administracyjne Nowego Tomyśla zostaną poszerzone, dzięki czemu założenia koncepcji miasta kompaktowego będą mogły zostać wprowadzane.

5. Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl na lata 2021-2030 jest dokumentem spójnym z dokumentami wyższego rzędu. Przy opracowywaniu strategii brano pod uwagę kierunki rozwoju wyznaczone w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030.

Jako cel główny polityki regionalnej kraju określono „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 realizowany będzie w oparciu o uzupełniające się trzy cele szczegółowe:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030, wpisuje się w kierunki KSRR. W dokumencie wojewódzkim wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Strategia rozwoju gminy Nowy Tomyśl wpisuje się w założenia powyższych dokumentów. W poniższej tabeli wskazano, które cele Strategii gminnej powiązane są z tymi wskazanymi w Strategii wojewódzkiej.

CELE	
Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl na lata 2021-2030
<p>1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców</p> <p>1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu</p> <p>1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia</p> <p>1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy</p>	<p>CEL II: Rozwój gospodarczy gminy oparty na tradycji, środowisku i nowoczesnej infrastrukturze</p> <p>2.3. Zapewnienie atrakcyjnych warunków dla przedsiębiorców</p> <p>2.4. Turystyka jednym z filarów rozwoju gospodarczego gminy Nowy Tomyśl</p> <p>CEL III: Aktywne i wykształcone społeczeństwo obywatelskie motorem rozwoju gminy</p> <p>3.2. Wysoka jakość oświaty i edukacja włączająca – szkoły wizytówką gminy Nowy Tomyśl</p>

CELE	
Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl na lata 2021-2030
<p>2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu</p> <p>2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie</p> <p>2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom</p> <p>2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu</p>	<p>CEL I: Uporządkowana gospodarka przestrzenna i dostępność komunikacyjna jako elementy nowoczesnego zarządzania gminą</p> <p>1.3. Gmina Nowy Tomyśl otwarta na nowych mieszkańców</p> <p>CEL II: Rozwój gospodarczy gminy oparty na tradycji, środowisku i nowoczesnej infrastrukturze</p> <p>2.3. Zapewnienie atrakcyjnych warunków dla przedsiębiorców</p> <p>2.4. Turystyka jednym z filarów rozwoju gospodarczego gminy Nowy Tomyśl</p> <p>CEL III: Aktywne i wykształcone społeczeństwo obywatelskie motorem rozwoju gminy</p> <p>3.1. Świadoma polityka demograficzna oparta na tworzeniu warunków dodatniej migracji ludności i sprzyjających osiedlaniu się ludzi młodych</p> <p>3.2. Wysoka jakość oświaty i edukacja włączająca – szkoły wizytówką gminy Nowy Tomyśl</p> <p>3.3. Młodzież i seniorzy – wiosna i jesień życia w gminie Nowy Tomyśl</p> <p>3.4. Wypoczynek i rekreacja – gmina Nowy Tomyśl dobrym miejscem do życia i spędzania czasu po pracy</p> <p>3.5. Aktywne społeczeństwo obywatelskie partnerem samorządu gminy</p>
<p>3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski</p> <p>3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa</p> <p>3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski</p> <p>3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej</p>	<p>CEL I: Uporządkowana gospodarka przestrzenna i dostępność komunikacyjna jako elementy nowoczesnego zarządzania gminą</p> <p>1.1. Uporządkowana polityka przestrzenna podstawą zarządzania rozwojem gminy</p> <p>1.2. Dostępność i nowoczesne rozwiązania komunikacyjne – główne uwarunkowania atrakcyjności gminy dla jej obecnych i przyszłych mieszkańców</p> <p>1.3. Gmina Nowy Tomyśl otwarta na nowych mieszkańców</p> <p>CEL II: Rozwój gospodarczy gminy oparty na tradycji, środowisku i nowoczesnej infrastrukturze</p> <p>2.1. Czyste środowisko i zarządzanie dostosowane do zmian klimatu – wyznacznikami jakości życia mieszkańców</p> <p>2.2. Infrastruktura podstawowa: dostępna i dostosowana do potrzeb mieszkańców</p>

4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem

4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług

4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju

CEL I: Uporządkowana gospodarka przestrzenna i dostępność komunikacyjna jako elementy nowoczesnego zarządzania gminą

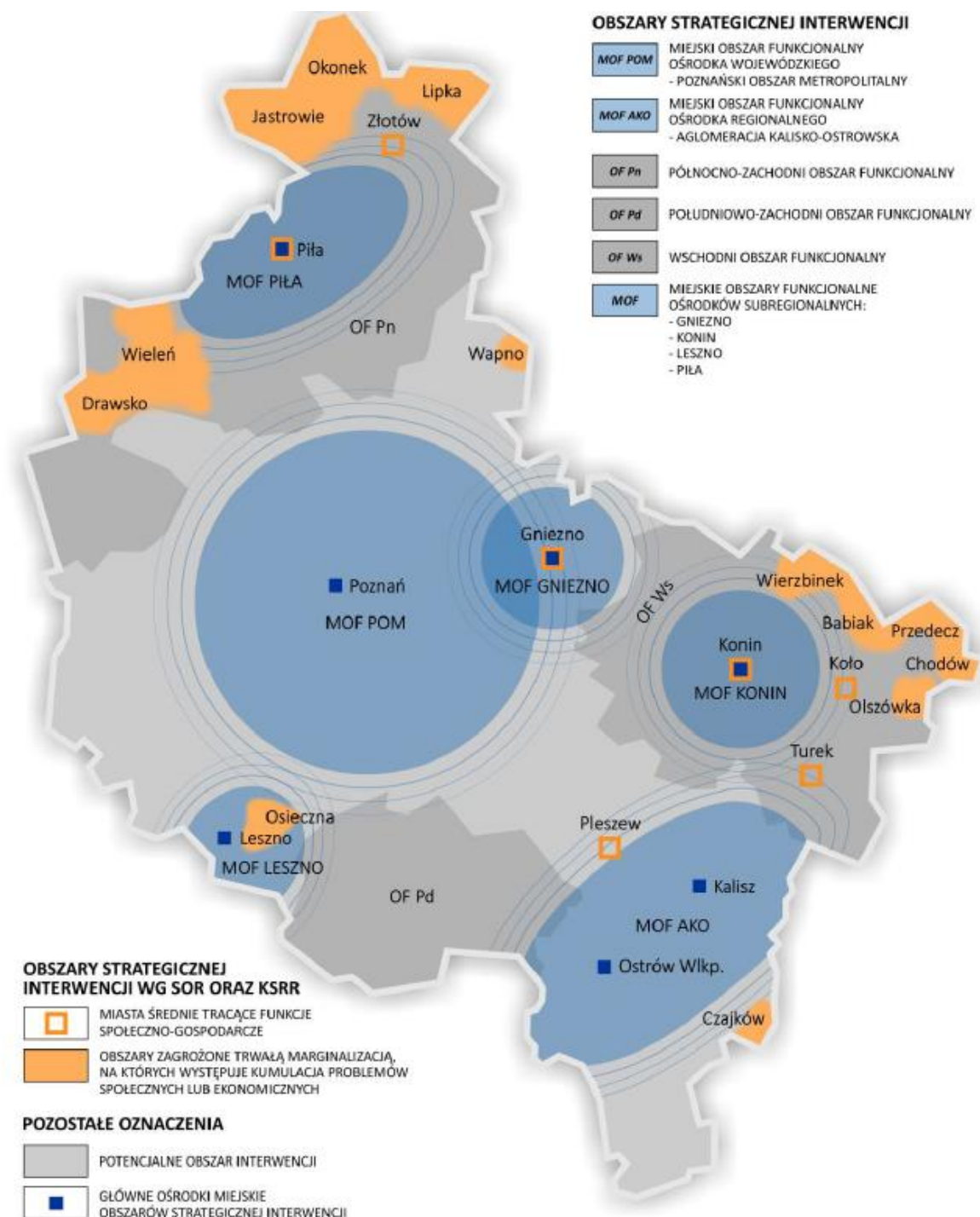
1.1. Uporządkowana polityka przestrzenna podstawą zarządzania rozwojem gminy

CEL III: Aktywne i wykształcone społeczeństwo obywatelskie motorem rozwoju gminy

3.5. Aktywne społeczeństwo obywatelskie partnerem samorządu gminy

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego wskazuje również obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Projektowanie interwencji przebiegać będzie zgodnie z zasadami wielopoziomowego zarządzania, subsydiarności, partycypacji społecznej, w dialogu z partnerami społeczno-gospodarczymi.

Gmina Nowy Tomyśl jest najbardziej wysuniętą na zachód jednostką samorządową, która należy do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego – Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego (POM). Skupia on największą część potencjału rozwojowego województwa stanowiącego o konkurencyjności regionu na arenie zarówno krajowej, jak i międzynarodowej. Atutami POM są bardzo dobra lokalizacja pod względem komunikacyjnym, potencjał gospodarczy, kulturowy, turystyczny, naukowo-badawczy i akademicki, a także niski poziom bezrobocia oraz duża atrakcyjność rynku pracy. Kolejne szanse w związku z obecnością Nowego Tomyśla w POM wiążą się z kierunkami działań planowanymi do realizacji, jak np. poprawa dostępności komunikacyjnej przez rozwój infrastruktury transportowej, utworzenie efektywnego systemu komunikacyjnego, w tym rozbudowa Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (m.in. w układzie pierścieniowym), poznańskiego węzła kolejowego (w tym usunięcie wąskiego gardła na odcinku Poznań Wschód – Poznań Główny, które to działania mogą jeszcze bardziej skrócić podróż z Nowego Tomyśla do Poznania. Ponadto w Strategii wojewódzkiej wskazana jest rozbudowa i integracja transportu zbiorowego w oparciu o partnerstwa międzygminne, powiatowo-gminne o charakterze pozamiejskim i innymi poziomami samorządu terytorialnego w obszarze metropolitalnym oraz zmniejszenie jego emisyjności – co również może dotyczyć gminy Nowy Tomyśl.

Ryc. 12 Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatorywnym zasięgu
 Źródło: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

W procesie wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl na lata 2021-2030 niezmiernie ważnym elementem jest jej monitoring. Poprzez gromadzenie i analizę danych wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Dodatkowo w razie potrzeby rekomenduje się aktualizację bądź przyjęcie szczegółowych planów i programów określających szczegółowy zakres działań koniecznych do realizacji zadań danego celu strategicznego m.in. Strategia Rozwoju Oświaty, Strategia Rozwoju Turystyki, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. Obecnie obowiązującymi dokumentami w gminie są:

W 2019 roku w gminie Nowy Tomyśl realizowane były następujące strategie, polityki i programy:

- Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Nowy Tomyśl na lata 2011-2020,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Nowy Tomyśl na lata 2011-2020,
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowy Tomyśl na lata 2019-2021,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 r.,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2022,
- Lokalna Strategia Zdrowotna Gminy Nowy Tomyśl na lata 2018-2022,
- Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Nowy Tomyśl na rok 2020,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Nowy Tomyśl na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024,
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Nowy Tomyśl na lata 2017-2031,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nowy Tomyśl,
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2017-2021.

Dokumentami, które wymagać będą aktualizacji w okresie realizacji Strategii będą m.in. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Gminny Program Wspierania Rodziny, Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, Lokalna Strategia Zdrowotna Gminy, Program Ochrony Środowiska, Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, a także programy jednoroczne.

Wdrażając Strategię, gmina będzie dbała o dobrą współpracę z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, otoczeniem społeczno-gospodarczym, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo gmina będzie dążyć do wprowadzenia rozwiązań związanych z inteligentnym zarządzaniem, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne, rozpowszechniając ideę Smart City. Narzędzia te zapewnią sprawną pracę Urzędu Miejskiego, jednostek podległych, ale również wpłyną na ochronę środowiska i możliwości pomiaru jakości życia w gminie.

W celu wdrożenia praktyki angażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju gminy projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach gminy i w samym mieście Nowy Tomyśl. System monitorowania jest swoistym narzędziem, który wspomaga zarządzanie gminą, w tym podejmowanie strategicznych decyzji i przewidywanie zagrożeń. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28 aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”.

Dodatkowo, narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania Strategii będzie tabela ewaluacyjna stanowiąca Załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje czy dane działanie zostało zrealizowane czy nie. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

7. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Nowy Tomyśl na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego dla bieżącej perspektywy finansowej (wdrażanej do roku 2023) oraz kolejnego okresu, a także ogólnopolskich programów operacyjnych oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl na lata 2021-2030. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Nowy Tomyśl.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem nowotomyskim oraz województwem wielkopolskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłacie wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczone będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań gminy.

Zgodnie z uchwałą nr XXVII/330/2020 Rady Miejskiej w Nowym Tomyślu z dnia 29 października 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIX/220/2020 Rady Miejskiej w Nowym Tomyślu z dnia 22 stycznia 2020 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Nowy Tomyśl na lata 2020 do 2030, potencjał inwestycyjny gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów), w latach 2021-2030 wyniesie około 112,2 mln zł.

BUDYNEK URZĘDU MIEJSKIEGO W NOWYM TOMYŚLU

ZAŁĄCZNIKI

**ZAŁĄCZNIK 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZE-
STRZENNEJ, GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ
GMINY NOWY TOMYŚL**

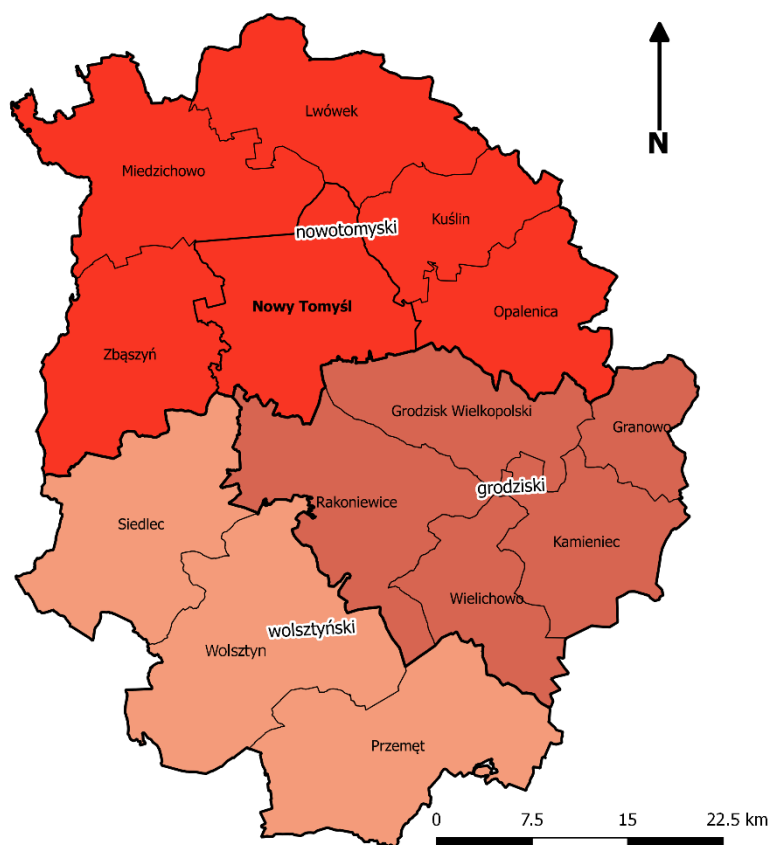
SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY.....	58
1.1. Informacje ogólne	58
1.2. Zasoby materialne i zagospodarowanie przestrzenne	59
CZĘŚĆ II: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY	64
2.1. Gospodarka i przedsiębiorczość.....	64
2.2. Stan finansów samorządowych	66
CZĘŚĆ III: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY.....	72
3.1. Struktura i organizacja społeczna	72
3.2. Podstawowe potrzeby mieszkańców	74
3.3. Kultura i sport	82
3.4. Współpraca z innymi samorządami	84

CZĘŚĆ I: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

1.1. Informacje ogólne

Gmina Nowy Tomyśl leży w zachodniej części województwa wielkopolskiego, około 66 km na zachód od Poznania. Z miasta wojewódzkiego można dojechać do siedziby gminy w około 50 minut, przy wykorzystaniu autostrady A2. Najbliższa granica państwa przebiega na zachodzie – jest to granica z Niemcami. Przejście graniczne Słubice-Frankfurt oddalone jest od Nowego Tomysła o 117 km. Autostradą A2 można tam dojechać w godzinę i 13 minut. Ważnym elementem sieci transportowej jest przebiegająca linia kolejowa nr 3 (E20), która łączy Berlin z Moskwą i przebiega przez Nowy Tomyśl, Poznań i Warszawę. Podróż z dworca kolejowego w Nowym Tomysłu do Poznania zajmuje od 47 minut do nieco ponad godziny. Dziennie na tej linii funkcjonuje około 26 kursów. Na terenie gminy czynne są również 2 stacje kolejowe – Sątopy i Jastrzębsko, z których podróż pociągiem do Nowego Tomysła zajmuje 5 minut.

Ryc. 13 Podział administracyjny powiatu nowotomyskiego, wolsztyńskiego i grodzkiego
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

Gmina graniczy od południa z gminami Miedzichowo i Lwówek (powiat nowotomyski), od wschodu z gminami Kuślin i Opalenica (powiat nowotomyski), od południa z gminami Grodzisk Wielkopolski i Rakoniewice (powiat grodziski), a także gminą Siedlec (powiat wolsztyński), od zachodu znajduje się natomiast gmina Zbąszyń (powiat nowotomyski).

Miasto Nowy Tomyśl, poza siedzibą gminy, jest również siedzibą powiatu nowotomyskiego. W związku z takim położeniem, na obszarze gminy Nowy Tomyśl, mieszają się funkcje charakterystyczne zarówno

dla gmin, jak i powiatów. Nowy Tomyśl stanowi najważniejszy ośrodek miejski dla gmin powiatu oraz jeden z ważniejszych dla gmin ościennych.

Ryc. 14 Położenie gminy Nowy Tomyśl na tle gmin okolicznych
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

Powierzchnia gminy to 185,9 km², z czego samo miasto Nowy Tomyśl stanowi 5,2 km². Sołectwa gminy Nowy Tomyśl to: Boruja Kościelna, Boruja Nowa, Bukowiec, Cicha Góra, Chojniki, Glinno, Grubsko, Jastrzębsko Stare, Kozie Laski, Paproć, Przyłek, Róża, Nowa Róża, Sękowo, Sątopy, Stary Tomyśl, Szarki i Wytomyśl. Funkcje pozarolnicze, najintensywniej rozwijają się w granicach i na obrzeżach miasta oraz w sołectwach ościennych. Największy ruch inwestycyjny w zakresie gospodarki mieszkaniowej obserwuje się w miejscowościach Glinno i Paproć.

1.2. Zasoby materialne i zagospodarowanie przestrzenne

Układ przestrzenny gminy składa się z jednostki centralnej – miasta Nowy Tomyśl oraz pozostałych 18 obrębów – sołectw. Nowy Tomyśl jest siedzibą władz samorządowych. Jest to silnie zurbanizowany teren, ze stale modyfikowaną przestrzenią. Miasto zdecydowanie odznacza się biorąc pod uwagę gęstość zaludnienia – wynosi ona 2836 osób/km², podczas gdy dla całej gminy wskaźnik ten corocznie zwiększał się w latach 2015-2019 od 140 osób/km² do 145 osób/km² w roku 2019. Gęstość zaludnienia w gminie Nowy Tomyśl jest zdecydowanie wyższa niż w pozostałych gminach powiatu nowotomyskiego, jednak niższa w stosunku do średniej gmin województwa i kraju. Pozostałe miejscowości wykazują się stanowczo mniejszym znaczeniem w układzie urbanistycznym gminy, przy czym warto zwrócić uwagę na duży ruch inwestycyjny związany z osadnictwem w miejscowościach Glinno i Paproć.

Zgodnie z wykonanym bilansem terenów przeznaczonych pod zabudowę, utworzonym na potrzeby Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego z 2019 roku, istniejące obszary inwestycyjne w gminie Nowy Tomyśl są wystarczające, aby pokryć zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową, usługową i produkcyjną na kolejne 10 lat. Przeprowadzono jednak również symulacje na 20 i 30 lat oraz perspektywy 30 letniej zwiększonej o 30%. Analizy pokazały, że brakować będzie

terenów do realizacji prognozowanych funkcji usługowych i produkcyjnych. W związku z powyższym istnieje możliwość wyznaczenia nowych obszarów w Studium poza terenami branymi pod uwagę w bilansie tj. obszarami w ramach istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej i wynikających z obowiązujących planistycznych dokumentów. Brakujące w przyszłości tereny, szacunkowo przedstawiają się następująco:

- dla zabudowy usługowej – ok. 367 193 m²,
- dla zabudowy produkcyjnej – ok. 325 036 m².

Prognozy demograficzne wskazują na coroczne zwiększanie się liczby mieszkańców w gminie Nowy Tomyśl. W perspektywie 30-letniej oceniono, że przybędzie około 6 tys. nowych mieszkańców, co przekłada się na potrzebę zapewnienia około 707 850 m² powierzchni użytkowej nowych mieszkań. Rezerwy terenowe, które zostały wyznaczone w obrębie istniejącej zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej są wystarczające na powyższe zapotrzebowanie. Nie ma więc przesłanek do wyznaczania nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, poza obszarami zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Jednymi z ważniejszych uwarunkowań determinujących rozwój terenów inwestycyjnych jest położenie komunikacyjne, w tym międzynarodowa linia kolejowa oraz autostrada A2 i drogi wojewódzkie. W związku z planowaną budową obwodnicy Nowego Tomyśla, przewiduje się rozwój terenów inwestycyjnych w jej otoczeniu.

Poza Studium, kolejnymi dokumentami w oparciu o które prowadzona jest polityka przestrzenna gminy są Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP). Na koniec 2019 roku tylko 3,63% gminy pokryte było tymi planami. Są to głównie tereny w Nowym Tomyślu i okolicach.

Tereny, które znajdują się poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej powinny zostać objęte w pierwszej kolejności miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego o charakterze ochronnym. Dzięki temu, tereny zostaną prawnie wyłączone z zabudowy, która nie będzie zgodna z polityką przestrzenną gminy.

W ocenie aktualności Studium z 1999 roku, wskazano na konieczność przystąpienia do sporządzania MPZP w pierwszej kolejności dla obszarów miejscowości Glinno, Paproć, Boruja Kościelna oraz dla miasta Nowy Tomyśl.

Ze względu na niewielki procent pokrycia powierzchni planami miejscowymi, polityka przestrzenna prowadzona jest w dużym stopniu w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy.

Tabela 5 Wydane decyzje o warunkach zabudowy

		2015	2016	2017	2018
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	Nowy Tomyśl	348	387	414	658
	powiat	702	808	829	1150
Decyzje o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	Nowy Tomyśl	13,28	14,67	15,55	24,51
	powiat	9,39	10,79	11,03	15,26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego

Gmina Nowy Tomyśl wyróżnia się na tle powiatu dużą liczbą wydanych decyzji o warunkach zabudowy. Stanowią one około połowy wszystkich, wydanych w gminach z całego powiatu nowotomyskiego. Wskaźnik dotyczący liczby wydanych decyzji w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców, również jest dużo wyższy niż średnia dla powiatu. Ponadto należy zwrócić uwagę na dużą dynamikę wzrostu liczby wydawanych decyzji o warunkach zabudowy w ostatnich latach.

Czynnikiem mającym największy wpływ na ukształtowanie rzeźby terenu gminy Nowy Tomyśl było zlodowacenie północnopolskie (bałtyckie). Równina Nowotomska to płaska i rozległa jednostka, pochylona w kierunku północno-wschodnim. Obszar charakteryzuje się występowaniem płaskich dolin rzecznych, a także licznych pagórków wydmych (np. Glińskie Góry). Deniwelacje terenu są zazwyczaj niewielkie, a na obszarze całej gminy wahają się od 68,5 m n.p.m. do 102,4 m n.p.m. Taka rzeźba terenu nie stanowi przeszkód i ograniczeń w kontekście zagospodarowania i zabudowy obszaru gminy.

Na terenie gminy występują złoża torfu (w tym złoża Boruja Nowa AO, Jastrzębsko II i Jastrzębsko Stare), złoża kruszywa naturalnego (Cicha Góra i Sątopy) oraz złoża gazu ziemnego (Nowy Tomyśl, Paproć W, a także największe z nich – złożo o nazwie Paproć). Zgodnie z informacjami przedstawionymi w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Nowy Tomyśl z 2019 roku:

- dla udokumentowanego złoża „Paproć W” utworzono obszar i teren górniczy „Paproć W – kulminacja W” – koncesja nr 11/2000 z dnia 13.10.2000 r. ważna do 31.12.2035 r.,
- dla części udokumentowanego złoża gazu ziemnego „Paproć” utworzono obszar i teren górniczy „Paproć I” – koncesja nr 102/94 z dnia 27.06.1994 r. ważna do 31.12.2037 r.,
- dla udokumentowanego złoża gazu ziemnego „Nowy Tomyśl”, utworzono obszar i teren górniczy „Nowy Tomyśl” (koncesja nr 14/2007 z dnia 21.12.2007 r. na wydobywanie gazu ziemnego, wydana przez Ministra Środowiska – ważna do dnia 21.12.2032 r.).

Gmina Nowy Tomyśl należy do dorzecza Odry. Wyróżnia się na jej terenie zlewnie cząstkowe rzek: Szarki, Dojcy, Kościółka i Bobrówka. Gmina ze względu na charakter rolniczy, cechuje się gęstą siecią rowów melioracyjnych. Występują tu liczne zagłębienia bezodpływowe, charakterystyczne dla polodowcowej rzeźby terenu. W gminie nie ma naturalnych jezior, a sieć rzeczna nie jest gęsta.

Większość gminy, z wyjątkiem fragmentu na południu i północy, leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP 144 Wielkopolska Dolina Kopalna). Struktura wodonośna składa się z utworów czwartorzędowych – osadów piaszczysto-żwirowych z interglacjału mazowieckiego i zlodowacenia środkowopolskiego. Warstwa wodonośna zalega na głębokości od 43,0 do 73,0 m p.p.t. Zwierciadło wód gruntowych natomiast, zalega na głębokości od ok. 0,5 m p.p.t. do ok. 1,5 m p.p.t. W gminie rozpoznane i gospodarczo wykorzystywane są wody słodkie zlokalizowane w utworach czwarto- i trzeciorzędowych. Jednakże wody gruntowe pozostają silnie zanieczyszczone bakteriologicznie, są twarde i złej jakości.

Pomimo przeważającego rolniczego użytkowania gruntów w gminie Nowy Tomyśl, występujące tu gleby nie należą do wartościowych. Przeważają gleby piaszczyste, średnich i niskich klas bonitacyjnych.

W północno-zachodniej części gminy znajduje się teren objęty formą ochrony przyrody jaką jest Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Glińskie Góry, zajmujący łączną powierzchnię 1141,30 ha. Obszar chroniony ustanowiono 22 stycznia 2002 roku, w celu ochrony ciągu wydm parabolicznych, przebiegających przez części gmin Miedzichowo i Nowy Tomyśl. Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody, na terenie gminy występuje 71 pomników przyrody. W większości są to okazy drzew. Najwięcej pomników przyrody skupionych jest w Nowym Tomyślu, Wytomyślu oraz okolicach Jastrzębska Starogo.

Jakość powietrza na terenie gminy Nowy Tomyśl nie należy do najlepszych. W miesiącach styczeń-listopad 2019 roku na terenie gminy, zanotowano 42 dni z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu pyłu PM10 w powietrzu, przy czym jako wartość dopuszczalną wskazaną przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu określono maksymalnie 35 dni z przekroczeniami w roku. Mieszkańcy gminy mogą na bieżąco monitorować jakość powietrza, dzięki aplikacji pokazującej poziom badanych substancji w czasie rzeczywistym (<https://airly.org/map/pl/>).

Przytoczyć należy przykłady inwestycji związanych z ochroną środowiska oraz zagospodarowaniem przestrzeni miejskiej, jakie podejmowane były w gminie Nowy Tomyśl w ostatnich latach. W ramach zadania „Rozwój terenów zieleni w gminie Nowy Tomyśl poprzez tworzenie i odnawianie terenów zieleni w celu poprawy jakości środowiska”, wykonano rewitalizację Parku im. Feliksa Szołdrskiego w Nowym Tomyślu. W parku wydzielone zostały strefy tematyczne, powstały budki lęgowe dla ptaków, ogrody tematyczne z roślinami aromatycznymi i pożytecznymi dla owadów, kwietne łąki, ogród zmysłów, siłownia zewnętrzna, tor do bułi, miejsca do gry w szachy, plac zabaw wyposażony w urządzenia dostosowane do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością, a w parku przy ulicy Musiała wydzielono specjalną strefę i wyposażono ją w urządzenia służące psom do zabawy.

Wsparcie dla mieszkańców na rzecz ochrony powietrza w gminie Nowy Tomyśl polega na dotacji celowej na dofinansowanie kosztów wymiany źródeł ciepła w ramach ograniczania niskiej emisji na terenie gminy. Dofinansowane są wymiany pieca zasilanego paliwem stałym na piec centralnego ogrzewania

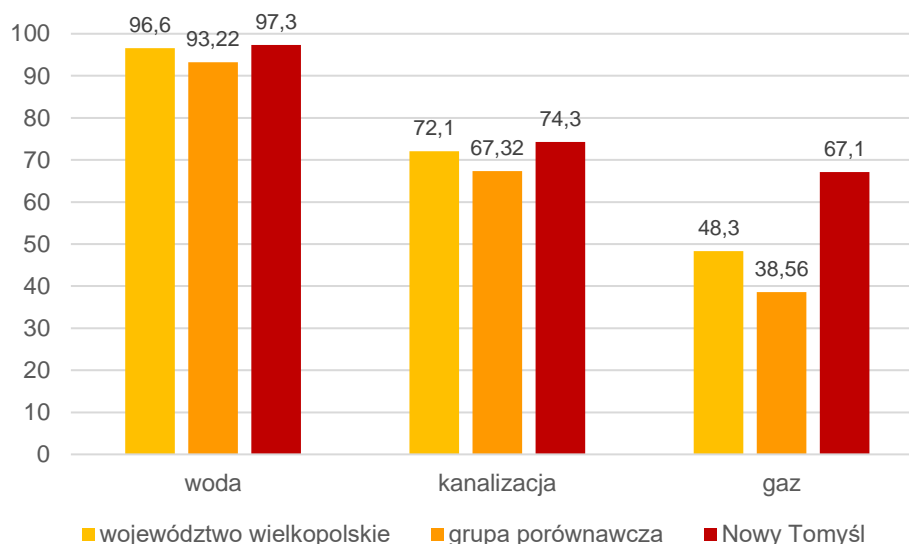
zasilany gazem, olejem lub pompą ciepła. W roku 2017 na ten cel przeznaczono 62 000 zł, w roku 2018 – 98 000 zł, a w roku 2019 było to 106 000 zł. Corocznie wzrastają więc wydatki z budżetu gminy na ten cel. Efektem jest polepszenie jakości powietrza na terenie gminy.

Obszar gminy zaopatrzonej jest w infrastrukturę techniczną, drogową oraz społeczną w rozwiniętych jednostkach osadniczych.

Poza autostradą A2, drogami wojewódzkimi i powiatowymi, uzupełnieniem sieci transportowej w skali mikrootoczenia gminy są drogi powiatowe i gminne. Łączna długość dróg gminnych stanowi 258,89 km, z czego 215,75 km to drogi nieutwardzone. Pozostałe 43,14 km to drogi o nawierzchni utwardzonej.

Alternatywą dla dróg i transportu samochodowego jest, coraz bardziej popularny, transport rowerowy. Długość ścieżek rowerowych na terenie gminy Nowy Tomyśl systematycznie rośnie. W latach 2015-2019 przybyło ich 5,1 km, dzięki czemu stan na koniec roku 2019 wynosił 21,1 km. Ścieżki rowerowe nie są jednak dostępne przy wszystkich kluczowych odcinkach dróg. Brakuje też powiązań ścieżek rowerowych, nie tworzą one spójnej sieci.

Gmina Nowy Tomyśl pozytywnie wyróżnia się na tle gmin z grupy porównawczej oraz średniej wojewódzkiej pod kątem rozwoju sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz gazowej.

Ryc. 15 Udział mieszkańców mających dostęp do infrastruktury podstawowej
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W zakresie sieci wodociągowej, gmina Nowy Tomyśl dysponuje trzema ujęciami wód:

- Nowy Tomyśl i Glinno (wydajność 6240 m³/d),
- Kozie Laski (wydajność 228 m³/d),
- Sątopy (wydajność 480 m³/d).

Długość czynnej sieci wodociągowej na koniec 2019 roku wynosiła 363 km. Z wodociągów korzystało 26 342 mieszkańców, co przełożyło się na 97,3% ogółu ludności korzystającej z tej sieci. Zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2019 roku wynosiło 38,4 m³, co przewyższało średnią dla powiatu i Polski, jednak było to mniej niż średnia gmin województwa wielkopolskiego (40,3 m³). W powiecie nowotomyskim większe zużycie wody zanotowano tylko w gminie Opalenica – 41,6 m³. Wykorzystanie wody w gminie Nowy Tomyśl było nierównomierne – większy pobór obserwowano w odniesieniu do obszaru wiejskiego niż do miasta. Nowopowstająca zabudowa sukcesywnie przyłączana jest do sieci wodociągowej. Za pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody, a także konserwację sieci wodociągowej i jej budowę odpowiada Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Nowym Tomyślu Sp. z o.o.

Stopień skanalizowania gminy Nowy Tomyśl (74,3%) jest wyższy niż średnia dla gmin województwa wielkopolskiego oraz gmin z grupy porównawczej. Ścieki oczyszczane są w 2 oczyszczalniach mechaniczno-biologicznych – w Nowym Tomyślu oraz Bukowcu. Należy zaznaczyć, że w mieście Nowy

Tomyśl odsetek korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej wynosi niemal 100%. Nieczystości z gospodarstw niepodłączonych do sieci kanalizacji, gromadzone są w szczelnych zbiornikach bezodpływowych. Następnie są one przewożone do oczyszczalni ścieków za pomocą wozów asenizacyjnych. Na terenie gminy obecne są również przydomowe oczyszczalnie ścieków. W 2018 roku wykonana została inwentaryzacja terenowa zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Mieszkańcy zgłaszają do Urzędu nowopowstające szamba i oczyszczalnie przydomowe, dzięki czemu baza jest aktualizowana na bieżąco. Działania kontrolne w zakresie odprowadzania nieczystości prowadzone są przez Straż Miejską.

Jedną z ważniejszych inwestycji w ciągu ostatnich kilku lat była przebudowa i rozbudowa Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Nowym Tomysłu. Po wykonaniu zadania, mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia pracuje w układzie 3-stopniowego oczyszczania ścieków z biologiczną defosfatacją, symultaniczną denitryfikacją i nitryfikacją oraz chemicznym strącaniem fosforu. W ramach modernizacji oczyszczalni, włączono także 73 mieszkańców aglomeracji Nowy Tomyśl do zbiorczego systemu kanalizacyjnego. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Nowym Tomysłu Sp. z o.o. realizuje również budowę instalacji fotowoltaicznej o mocy 153,6 kWp, wytwarzającej energię elektryczną dla potrzeb oczyszczalni ścieków w Nowym Tomysłu.

Gmina Nowy Tomyśl najbardziej wyróżnia się na tle województwa i grupy porównawczej w odniesieniu do rozwoju sieci gazowej. Dostęp do tej formy ogrzewania posiada aż 61,7% mieszkańców. Sieć gazociągu wysokiego ciśnienia jest bardzo rozbudowana głównie w centralnej części gminy, jednak gazociąg przebiega przez całą gminę w układzie południkowym. Obszar, na którym sieć gazowa nie występuje, dotyczy głównie południowo-zachodniej części gminy, w okolicach miejscowości Boruja Kościelna i Grubsko. We wschodniej części, w okolicy miejscowości Bukowiec, planowana jest rozbudowa gazociągu wysokiego ciśnienia. W gminie obserwuje się wzrost zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną oraz paliwa gazowe. Ma to związek z dynamiką wzrostu liczby ludności oraz dążeniem do poprawy warunków funkcjonowania, co pociąga za sobą rozwój budownictwa mieszkaniowego, usługowego i przemysłu.

Na terenie gminy działa Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej (PEC) w Nowym Tomysłu. Obecnie PEC posiada 3 kotły gazowe o łącznej mocy 17,4 MW oraz 6 kotłowni lokalnych o mocy od 0,13 do 0,74 MW. Przedsiębiorstwo dostarcza energię do 2682 mieszkań. Po analizie wybranych elementów funkcjonowania PEC zakłada się, że w przypadku podłączenia 557 lokali, mieszczących się w 119 budynkach w centrum miasta emisja pyłów zmniejszy się o około 20 ton rocznie.

Według stanu na listopad 2020 roku, w zasobach Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w gminie Nowy Tomyśl jest 67 lokali użytkowych. W październiku 2020 roku odbył się przetarg ustny nieograniczony na najem 5 lokali użytkowych. W jego wyniku najemcę znalazł tylko jeden lokal o najbardziej atrakcyjnej lokalizacji przy ul. Poznańskiej 9 w Nowym Tomysłu.

Jeden największy lokal o powierzchni 155,00 m² znajdujący się przy ul. Adama Mickiewicza 2 (lokal przy aptece) pomimo 8 przetargów nie może znaleźć najemcy ze względu na stan techniczny lokalu. Lokal ten nie był przez długi okres remontowany i wymaga dużych nakładów finansowych. Dostrzega się potrzebę modernizacji zasobów nieruchomości gminnych, a także współpracy z najemcami pod kątem ich remontu, zarówno wewnątrz, jak i elewacji.

Biorąc pod uwagę infrastrukturę turystyczną, w gminie występują obiekty hotelowe, agroturystyczne oraz pokoje na wynajem. W gminie znaleźć można także kilkanaście punktów gastronomicznych – zarówno restauracji, jak i kawiarni.

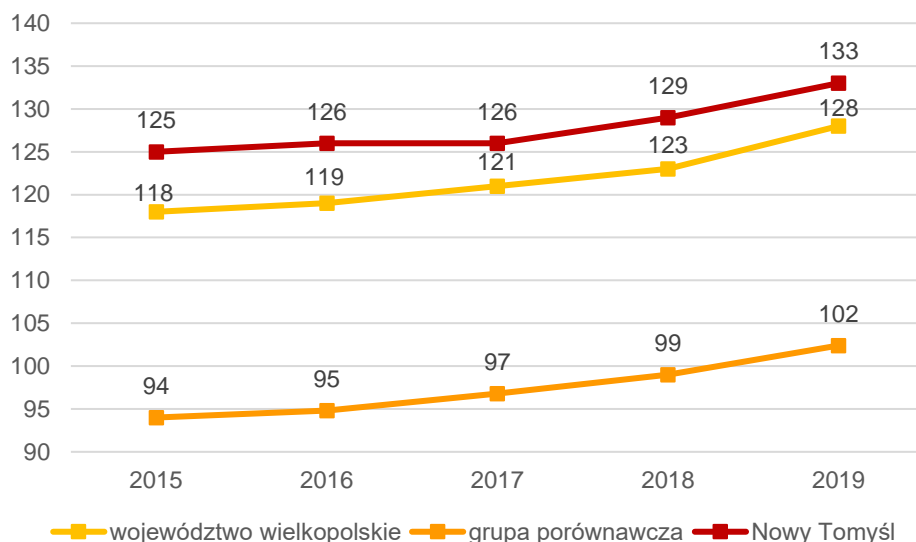
CZĘŚĆ II: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka i przedsiębiorczość

Uwarunkowania naturalne gminy Nowy Tomyśl, jej dostępność komunikacyjna i transportowa, a także brak znaczących ograniczeń w zagospodarowaniu sprawiają, że wyróżnia się ona konkurencyjnością i atrakcyjnością gospodarczą i inwestycyjną.

Gmina Nowy Tomyśl to jednostka miejsko-wiejska. Tereny wiejskie mają charakter typowo rolniczy. W mieście oraz bezpośrednio na przylegających do niego terenach wiejskich skupił się przemysł, w którym dominuje produkcja sprzętu medycznego, opakowań z tworzyw sztucznych, odzieży, siedzeń do pojazdów komunikacji masowej. Przemysł w gminie Nowy Tomyśl to także nowoczesne zakłady metalurgiczne oraz elektrotechniczne, w których zatrudniona jest znaczna część mieszkańców gminy. Tutejsze zakłady to nie tylko miejscowy, rodzimy biznes. Zainwestowało tu wiele firm z kapitałem zagranicznym m.in. niemieckim, szwedzkim, duńskim i holenderskim. Gmina wyróżnia się wysokim wskaźnikiem dotyczącym liczby spółek z kapitałem zagranicznym. W 2015 roku było to 48,8 takich spółek na 10 tys. mieszkańców. Można wnioskować, że jednym z elementów wpływających na atrakcyjność gminy dla inwestorów zagranicznych jest jej położenie komunikacyjne – głównie autostrada A2 oraz międzynarodowa linia kolejowa.

Gmina Nowy Tomyśl wyróżnia się także na tle gmin województwa oraz gmin z grupy porównawczej, pod względem liczby podmiotów wpisanych do REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców.

Ryc. 16 Podmioty wpisane do REGON na 1 tys. mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2019 roku w gminie Nowy Tomyśl, 3598 podmiotów było zarejestrowanych w rejestrze REGON. Przełożyło to się na wskaźnik 133 podmiotów/ 1 tys. mieszkańców. Jest to więcej niż średnia dla całego województwa wielkopolskiego, a także dużo więcej niż średnia dla gmin z grupy porównawczej. Wynika więc z tego, że Nowy Tomyśl pozytywnie wyróżnia się na tle wielkopolskich gmin zakwalifikowanych do tej samej funkcji. Warto zauważyć, że wskaźnik od 2015 roku systematycznie rośnie. Podobnie sytuacja wygląda w odniesieniu do gmin z powiatu nowotomyskiego.

Tabela 6 Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON

	2015		2019		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2015-2019
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	Odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
Powiat nowotomyski	8171	100,0%	8857	100,0%	686
Kuślin	433	5,3%	495	5,6%	62
Lwówek	812	9,9%	884	10,0%	72
Miedzichowo	330	4,0%	376	4,2%	46
Nowy Tomyśl	3288	40,2%	3598	40,6%	310
Opalenica	1879	23,0%	2006	22,6%	127
Zbąszyń	1429	17,5%	1498	16,9%	69

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W gminie Nowy Tomyśl w latach 2015-2019 przybyło najwięcej nowych podmiotów gospodarczych w całym powiecie. W stosunku do roku 2015 nastąpił wzrost o 310 podmiotów. Dużą dynamiką w tym zakresie charakteryzuje się też gmina Opalenica. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie gminy Nowy Tomyśl stanowią nieco ponad 40% wszystkich podmiotów z powiatu nowotomyskiego.

Gmina Nowy Tomyśl podejmuje działania mające na celu przyciągnięcie inwestorów oraz zachęcające do zakładania działalności gospodarczej. Wśród ułatwień i ulg znajdują się:

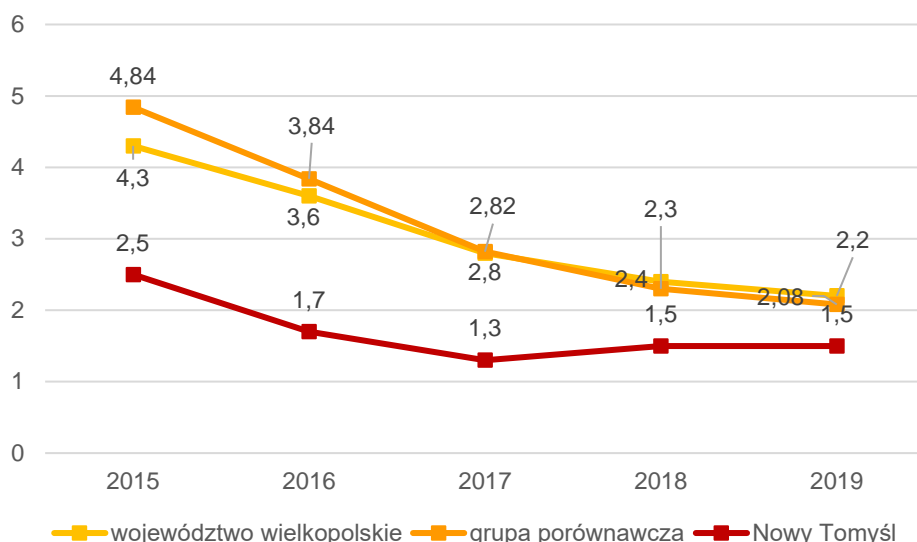
- możliwość uzyskania ulg od podatku od nieruchomości dla firm tworzących nowe miejsca pracy,
- współpraca z inwestorami na etapie lokalizowania inwestycji i jej przygotowania,
- tworzenie niezbędnej infrastruktury technicznej,
- stała pomoc i doradztwo ze strony Urzędu Miejskiego w procesie inwestycyjnym.

Do największych zakładów, zatrudniających także największą liczbę pracowników można zaliczyć m.in.:

- Phoenix Contact Wielkopolska Sp. z o.o. w Nowym Tomyślu,
- Aesculap Chifa Sp. z o.o. w Nowym Tomyślu,
- Bero Sp. z o.o.,
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska TOP - TOMYŚL w Nowym Tomyślu,
- Bartol Bartex Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Nowym Tomyślu,
- Kiel Polska Sp. z o.o.,
- Josera Polska Sp. z o.o.

Gmina Nowy Tomyśl jest gminą przemysłowo-rolniczą. Tereny rolnicze stanowią około 43% powierzchni gminy, z czego większość to grunty orne. Ze względu na piaskowe podłoże, przeważają gleby najsłabszych klas bonitacyjnych – V i VI. Gmina słynie z upraw charakterystycznych roślin, jak chmiel, wiklina, szparagi czy pieczarki. Na wiklinie oparty jest przemysł koszykarski. Przeważające uprawy to uprawy zbóż i ziemniaków. Znaczną część stanowią trwałe użytki zielone. Przeciętne gospodarstwo zajmuje 9,2 ha powierzchni. W gminie nadal zdecydowanie przeważa rolnictwo małoobszarowe, ekstensywne. Większość gospodarstw należy do grupy obszarowej do 5 ha, a tylko 9% to gospodarstwa powyżej 15 ha.

Gmina Nowy Tomyśl wyróżnia się na tle gmin województwa wielkopolskiego oraz grupy porównawczej ze względu na niski poziom bezrobocia.

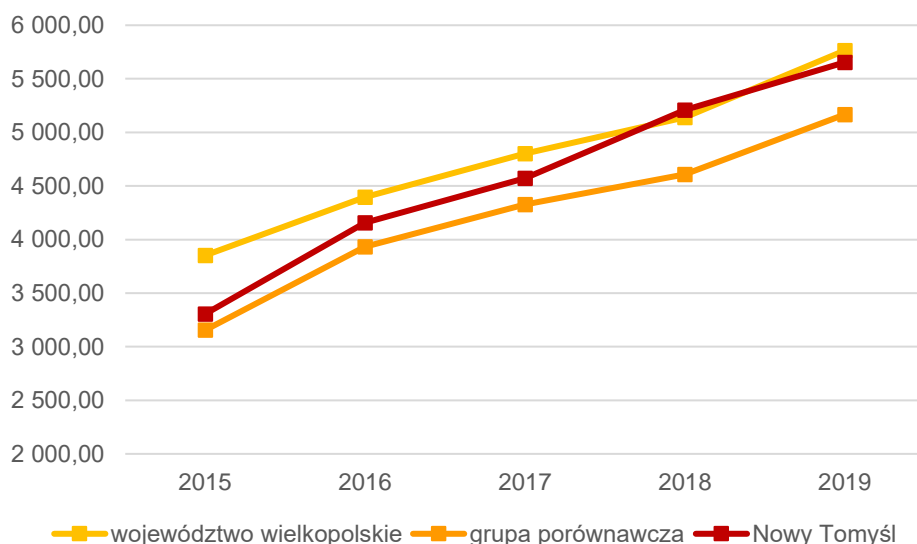

Ryc. 17 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

W latach 2015-2017 bezrobocie w gminie spadało od 2,5% do 1,3%. W latach 2018 i 2019 było na stałym poziomie – 1,5%. Wskaźnik ten pozytywnie wyróżnia się w porównaniu ze średnią wojewódzką, a także średnią gmin z grupy porównawczej. Nadal zauważalna jest dysproporcja jeśli chodzi o płeć osób bezrobotnych – większość stanowią kobiety.

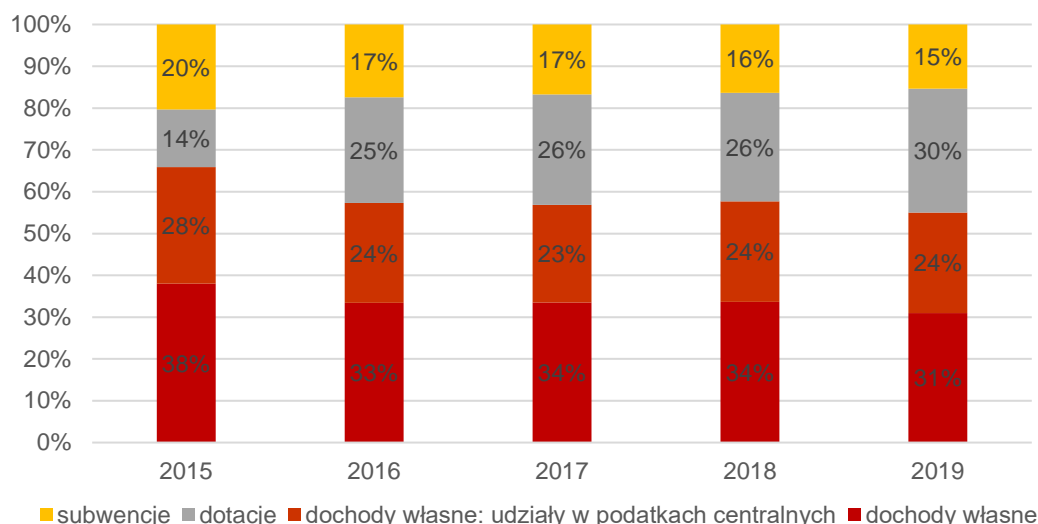
2.2. Stan finansów samorządowych

Analizując dochody ogółem do budżetu gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca, gmina Nowy Tomyśl nie odbiega znacząco od województwa czy grupy porównawczej.

Ryc. 18 Dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dochody do budżetu Gminy Nowy Tomyśl w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły w 2019 roku 5.654,08 zł. Wyższe dochody zanotowano w stosunku do województwa wielkopolskiego – było to 5.764,26 zł na 1 mieszkańca. W analizowanym okresie (2015-2019) Nowy Tomyśl wypadł lepiej w porównaniu do średniej gmin z grupy porównawczej.

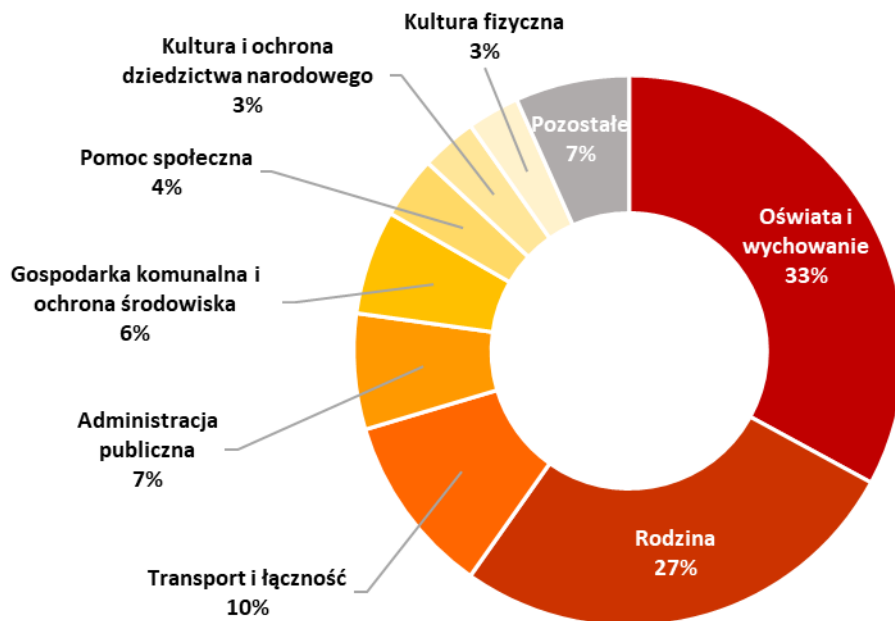
Ryc. 19 Struktura dochodów do budżetu gminy
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Analizując dochody do budżetu gminy w latach 2015-2019 zauważalna jest stale rosnąca tendencja. W 2015 roku dochody wynosiły około 86 mln zł, natomiast w roku 2019 było to już ponad 152 mln zł. Co ważne, z roku na rok widoczny jest spadek udziału dochodów własnych, na rzecz pozyskiwanych dotacji. Wydzielone z dochodów własnych udziały w podatkach centralnych pozostają od 2016 roku na podobnym poziomie, jeśli chodzi o ich procentowy udział w dochodach ogółem. Pomimo wzrastającej kwoty subwencji, spada jej udział w odniesieniu do pozostałych dochodów do budżetu gminy.

Analizując udział subwencji oświatowej w dochodach ogółem, gmina Nowy Tomyśl nie różni się znacząco od gmin z grupy porównawczej. Wskaźnik jest jednak nieco niższy od średniej gmin w powiecie, województwie oraz w całym kraju. We wszystkich jednak przypadkach obserwuje się identyczną tendencję – udział subwencji oświatowej w dochodach ogółem spada. W 2020 roku wydatki na oświatę z budżetu gminy wyniosły około 30 mln zł.

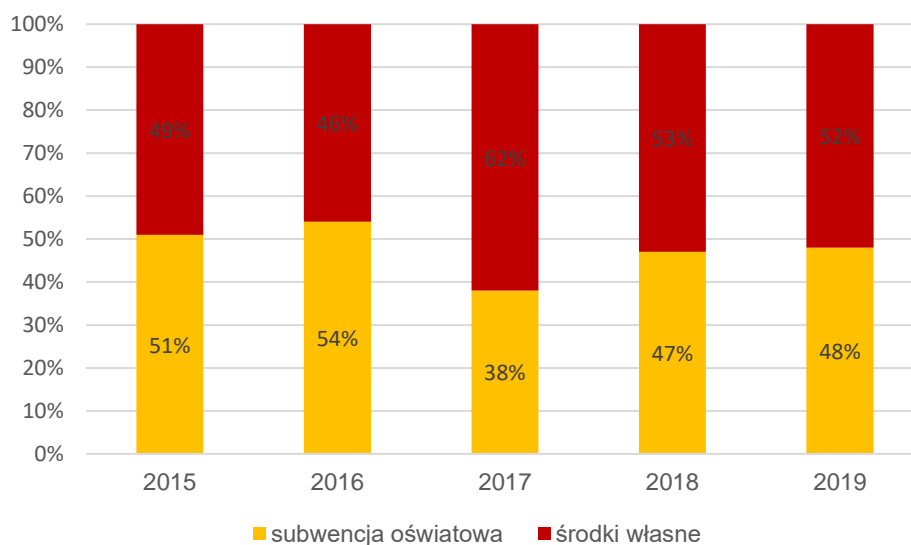
W zakresie bazy podatkowej, zauważyć należy, że skutki obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości to od około 900 tys. zł w roku 2017, do około 1,5 mln zł w roku 2019. Duża rezerwa widoczna jest natomiast w przypadku stosowania obniżonych górnych stawek podatku od środków transportowych – rocznie jest to od 5 do ponad 8 mln zł. Dochody z udziału w podatkach centralnych również z roku na rok rosną. Szczególnie widoczne jest to w przypadku podatku PIT, z którego to dochody do budżetu gminy wynosiły od ponad 22 mln zł w roku 2015, do ponad 34 mln zł w roku 2019.

Zwiększaniu się dochodów do budżetu gminy towarzyszył także wzrost wydatków. W roku 2015 wydatki ogółem wynosiły ponad 76 mln, natomiast w roku 2019 było to już niemal 149 mln zł. Największy wzrost wydatków zaobserwowano w 2017 roku, w dziale rodzina – wiąże się to z wprowadzeniem programu Rodzina 500+. Niezmiennie jednak jako dział, w którym notuje się największe wydatki, przoduje oświata i wychowanie. W 2019 roku na ten cel wydatkowano nieco ponad 49 mln zł. Wśród najbardziej wydatkowanych działów znajduje się również transport i łączność, administracja publiczna oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska.

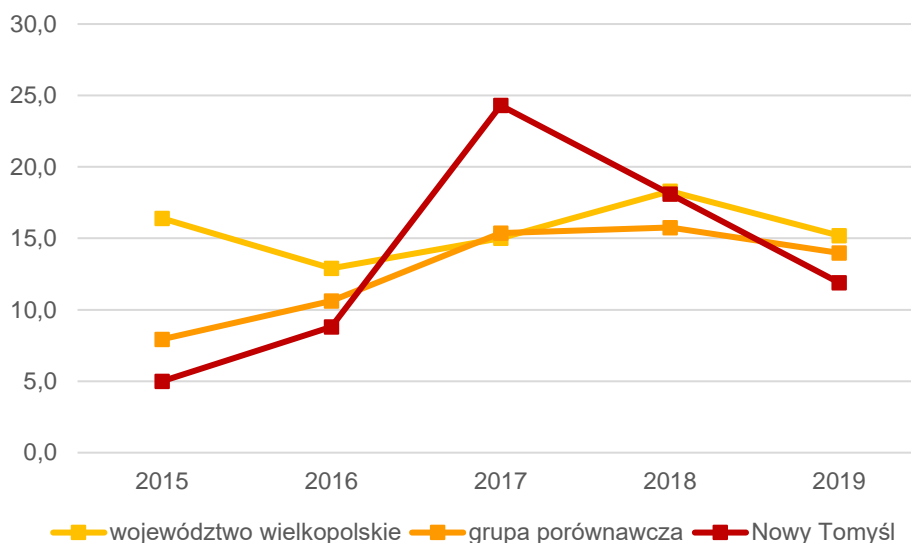
Ryc. 20 Struktura wydatków z budżetu Gminy Nowy Tomyśl w roku 2019
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Patrząc natomiast na wydatki w dziale oświata i wychowanie, widzimy, że udział subwencji oświatowej od 2017 roku nie przekracza połowy wydatków na oświatę. W związku z tym, gmina z budżetu dokłada spore środki finansowe do utrzymania oświaty. W 2019 roku było to ponad 25 mln zł.

Ryc. 21 Pokrycie wydatków w dziale oświata i wychowanie
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

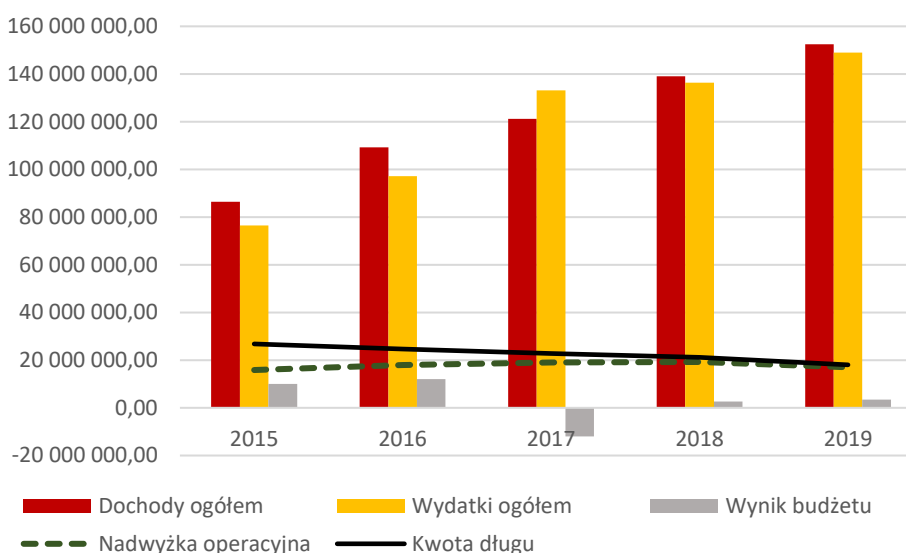
Wskaźnik udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem, pokazuje udział środków wydatkowanych z budżetu gminy na cele inwestycyjne.

Ryc. 22 Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W gminie Nowy Tomysł, wskaźnik w latach 2015-2016 oraz 2019 był niższy niż w województwie wielkopolskim oraz w grupie porównawczej. Wyraźny wzrost udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem zaobserwowano w roku 2017 – wynosił on 24,3% i stanowczo przewyższał średnią gmin porównawczych oraz województwa. Zwiększenie wydatków inwestycyjnych w 2017 roku spowodowane było inwestycją w infrastrukturę oświatową. Gmina Nowy Tomysł aktywnie pozyskuje fundusze zewnętrzne i krajowe zarówno na projekty infrastrukturalne, jak i społeczne.

Zestawiając ze sobą dochody i wydatki ogółem, obserwujemy w większości przypadków dodatni wynik budżetu. Tylko w roku 2017 wydatki przewyższyły dochody, co poskutkowało ujemnym wynikiem budżetu.

Ryc. 23 Wyniki budżetu gminy w latach 2015-2019
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

W latach 2015-2019 nadwyżka operacyjna w budżecie Gminy Nowy Tomysł była na podobnym poziomie, z wahaniami od około 16 mln zł w roku 2015 do 19 mln zł w roku 2018. Następnie nadwyżka nieco

zmałała i w 2019 roku wynosiła niecałe 17 mln zł. Systematycznie zmniejsza się zadłużenie gminy. W roku 2019 kwota długu wynosiła nieco ponad 18 mln zł.

Od 2016 roku z budżetu Gminy Nowy Tomyśl część środków wydatkowana była zgodnie ze wskazaniem mieszkańców. Budżet obywatelski (partycypacyjny) jest silnie demokratycznym przedsięwzięciem, w ramach którego współdecydowanie o wydatkach publicznych powierza się mieszkańcom. Społeczeństwo zgłasza propozycje zadań, które po weryfikacji poddawane są głosowaniu, a projekty które otrzymują najwyższe wyniki otrzymują dofinansowanie. W pierwszej edycji budżetu obywatelskiego, do dyspozycji mieszkańców przekazano 100 000 zł, co stanowiło 0,11% wydatków ogółem. Do roku 2019 kwota przeznaczona na budżet obywatelski wzrastała, kiedy to osiągnęła 350 000 zł (0,23% wydatków ogółem). Od 2020 roku budżet obywatelski nie funkcjonuje.

Projekty finansowane ze środków budżetu obywatelskiego skupiają się głównie na przedsięwzięciach kulturalnych, sportowych, integracyjnych. Realizowano także zadania związane z ochroną środowiska, zwierząt oraz rekreacją. Wnioskować z tego można, że podstawowe potrzeby mieszkańców są zapewnione i zaczynają oni dostrzegać potrzeby wyższe. W poniższej tabeli przedstawiono przedsięwzięcia wybrane do realizacji w poszczególnych edycjach budżetu obywatelskiego.

Tabela 3 Projekty finansowane z budżetu obywatelskiego

Budżet obywatelski 2016
<ul style="list-style-type: none"> • Sterylizacja psów (suk) i kotów (kotek) z gminy Nowy Tomyśl, • Wiek nie ma znaczenia – nowotomska nić aktywności fizycznej osób starszych, • Organizacja Dożynek Wiejskich Jastrzębsko Stare, • Zakup sprzętu multimedialnego do sali wiejskiej w Cichej Górze, • Samoobsługowa stacja naprawy rowerów, • Montaż ławek wzdłuż alejki na osiedlu północ ciągnącej się od Przedszkola nr 4 do ul. Janusa wraz z nasadzeniem drzew, • I Regionalny Przegląd Zespołów i Kapel Weselnych, • Spotkanie integracyjne przy dużym ekranie, • Otwarty dla wszystkich piknik rodzinno-sportowy z atrakcjami i nagrodami w Szarkach.
Budżet obywatelski 2017
<ul style="list-style-type: none"> • Wiata – biesiadnik o wym. 10x15x4,25 m na dz. nr 154 w Sękowie (przy jezioru sękowskim), • Utwardzenie z kostki brukowej drogi dojazdowej do cmentarza w miejscowości Sątopy, gmina Nowy Tomyśl, • Budowa placu zabaw dla dzieci w Parku im. Feliksa Szoldrskiego w Nowym Tomyślu, • Budowa wiaty biesiadnej przy wigwamie w Przyłęku.
Budżet obywatelski 2018
<ul style="list-style-type: none"> • Siłownia zewnętrzna – miejsce spotkań w Borui Kościelnej, • Wiata integracyjna i rowerowa przy boisku im. T. Skաleckiego w Borui Kościelnej, • Utworzenie siłowni zewnętrznej przy świetlicy wiejskiej w miejscowości Sątopy, • Stworzenie zaplecza sportowego – siłowni zewnętrznej w Przyłęku, • W zdrowym ciele zdrowy duch – nowotomska nić aktywności fizycznej osób starszych, • Gminny integracyjny piknik rodzinno-sportowy w Przyłęku, • Spotkanie pokoleniowe przy dużym ekranie w Przyłęku, • Nowotomyski Festiwal Improwizacji i Kabaretu, • Bieg przez Las pod hasłem „Wygonić Wilka z lasu” w Jastrzębsku Starym, • „COMMANDO SZARAK 2018” w Szarkach (impreza sportowo-militarna).
Budżet obywatelski 2019
<ul style="list-style-type: none"> • Dokończenie ogrodzenia boiska szkolnego przy Zespole Przedszkolno-Szkolnym w Bukowcu, • Plenerowa siłownia dla dorosłych w Nowym Tomyślu, • Budowa ogrodzenia przy wigwamie w Przyłęku, • Budowa w Nowym Tomyślu na os. Północ miejsca aktywnego wypoczynku dla czworonogów i ich właścicieli – kynoparku, • Siłownia zewnętrzna w Jastrzębsku Starym, • Festyn rodzinny połączony z obchodami 610-lecia powstania wsi Bukowiec oraz turniej piłki nożnej oldboyów,

- „Od juniora do seniora”. Integracja pokoleniowa podczas pikniku rekreacyjnego w Przyłęku,
- Bieg przez las pod hasłem „Wygonić wilka z lasu” w Jastrzębsku Starym,
- Aktywni nowotomyślanie 60+,
- Plenerowa impreza integracyjna „Noc Świętojańska nad jeziorem w Sękowie”.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Podobnie w przypadku Funduszu sołeckiego – dofinansowane projekty są zazwyczaj związane z aktywnością fizyczną, kulturalną mieszkańców, utrzymaniem czystości na terenie wsi, rozbudową infrastruktury rekreacyjnej, doposażenie świetlic wiejskich, ich remonty lub przygotowywanie budowy takich obiektów. W roku 2018 i 2019 środki wyodrębnione na Fundusz sołecki wynosiły odpowiednio 512 tys. zł oraz 572 tys. zł.

CZĘŚĆ III: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

3.1. Struktura i organizacja społeczna

Gmina Nowy Tomyśl w 2019 roku liczyła 27 045 mieszkańców². Liczba ludności w gminie corocznie rośnie. Gęstość zaludnienia wynosiła 145 osób/km² i była wyższa niż w pozostałych gminach powiatu nowotomyskiego, jednak niższa w stosunku do średniej gmin województwa i całego kraju.

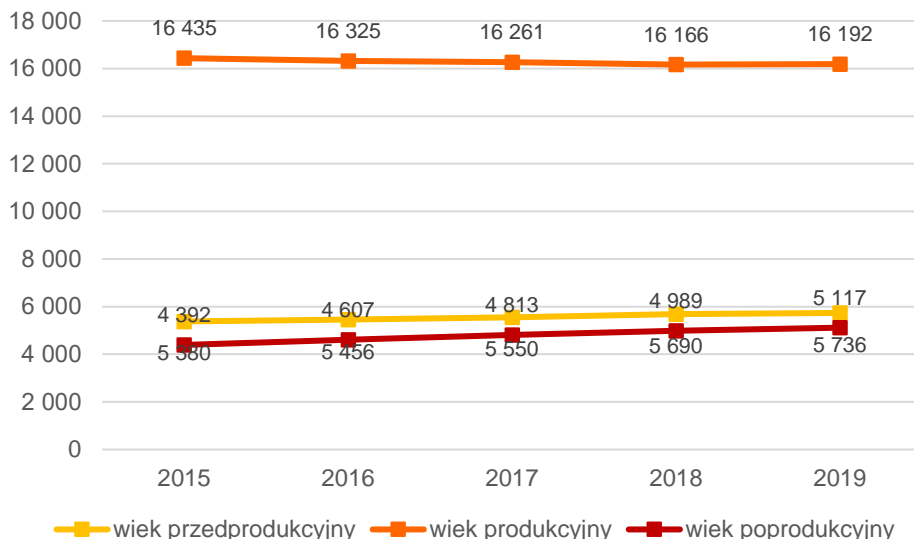
Tabela 4 Ludność gmin powiatu nowotomyskiego

	2015	2016	2017	2018	2019	udział w 2019 r.	średnia dynamika
Powiat nowotomyski	74 725	74 901	75 164	75 363	75 543	100%	100,3%
Kuślin	5573	5529	5524	5504	5523	7%	99,8%
Lwówek	9345	9269	9165	9150	9089	12%	99,3%
Miedzichowo	3654	3658	3680	3696	3695	5%	100,3%
Nowy Tomyśl	26 207	26 388	26 624	26 845	27 045	36%	100,8%
Opalenica	16 303	16 391	16 423	16 395	16 397	22%	100,1%
Zbąszyń	13 643	13 666	13 748	13 773	13 794	18%	100,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Nowy Tomyśl jest najludniejsza w całym powiecie. W 2019 roku mieszkańcy gminy stanowili 36% wszystkich mieszkańców powiatu. Dynamika wzrostu ludności w latach 2015-2019 jest najwyższa w stosunku do pozostałych gmin powiatu nowotomyskiego. Wynika z tego, że mieszkańców w gminie Nowy Tomyśl przybywa najszybciej.

Analizując liczbę mieszkańców ze względu na strukturę wiekową, gmina Nowy Tomyśl może pochwalić się ciągłą nadwyżką osób w wieku przedprodukcyjnym nad osobami w wieku poprodukcyjnym. Z roku na rok jednak różnica ta się zmniejsza.

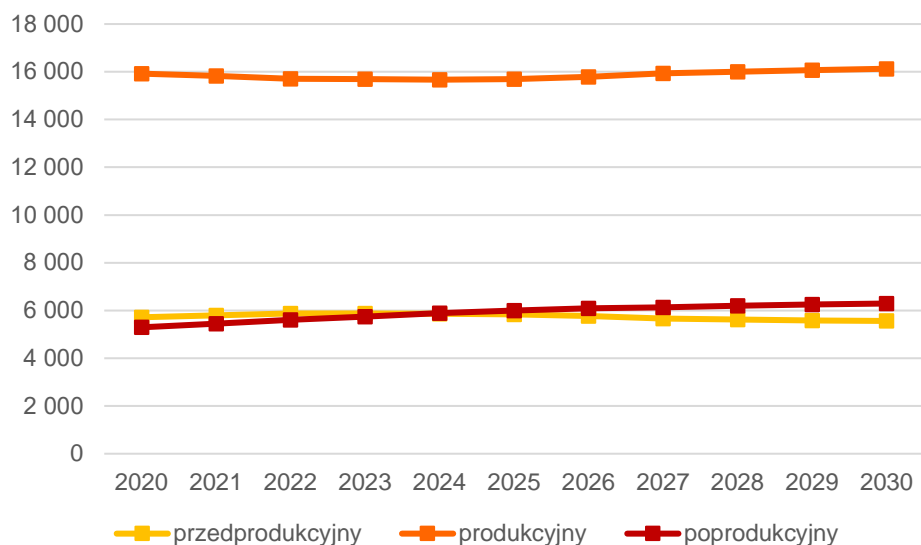
Ryc. 24 Udział ekonomicznych grup wiekowych ludności gminy Nowy Tomyśl w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując prognozy demograficzne GUS do roku 2030 (wykres poniżej), zauważyć można, że moment przewyższenia liczby osób w wieku poprodukcyjnym nad osobami w wieku przedprodukcyjnym,

² Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego

zaprognozowano dla gminy Nowy Tomyśl na 2024 rok. Od tego momentu osoby starsze będą stanowiły większą część społeczeństwa niż osoby najmłodsze.

Ryc. 25 Prognoza ludności na lata 2020-2030 dla gminy Nowy Tomyśl
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ważnymi wskaźnikami mówiącymi o potencjale demograficznym gminy jest udział mieszkańców w wieku kreatywnym oraz senioralne obciążenie demograficzne.

Tabela 5 Potencjał demograficzny ludności

	mieszkańcy w wieku kreatywnym (%)			senioralne obciążenie demograficzne (%)		
	2015	2019	dynamika	2015	2019	dynamika
województwo wielkopolskie	16,26	14,46	89%	21,10	25,20	119%
powiat nowotomyski	16,69	14,80	89%	19,30	22,90	119%
grupa porównawcza	15,81	14,71	93%	21,20	25,28	119%
Nowy Tomyśl	16,36	14,36	88%	18,90	23,30	123%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Współczynnik potencjału demograficznego, czyli osób w tzw. wieku kreatywnym (24-35 lat) corocznie spada. W roku 2015 wynosił on 16,36%, natomiast w 2019 roku było to 14,36%. Podobne tendencje obserwowane są zarówno w odniesieniu do gmin grupy porównawczej, jak i powiatu, województwa i kraju.

Gmina Nowy Tomyśl wyróżnia się na tle jednostek porównawczych pod względem dużej dynamiki przyrostu senioralnego obciążenia demograficznego, czyli udziału osób w wieku poprodukcyjnym do ogółu społeczeństwa. Seniorów w gminie Nowy Tomyśl przybywa szybciej niż w jednostkach w powiecie czy województwie.

Natomiast współczynnik obciążenia demograficznego, czyli stosunek ludności w wieku nieprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym również rośnie w analizowanych latach, we wszystkich jednostkach. Co więcej, w 2019 roku obciążenie demograficzne w gminie Nowy Tomyśl wynosiło 67,03% i było wyższe niż średnia dla grupy porównawczej, powiatu, województwa i kraju.

Gmina Nowy Tomyśl zdecydowanie odznaczała się w roku 2019 ze względu na przyrost naturalny. Analizując wskaźnik przyrostu na 1 tys. mieszkańców, to wynosił on 3,49 i przewyższał gminy powiatu nowotomyskiego, a także średnią wojewódzką oraz gmin z grupy porównawczej. Roczny przyrost naturalny od roku 2015 jest coraz niższy, jednak pozostaje na poziomie dodatnim.

Tabela 6 Przyrost naturalny i saldo migracji

	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2019 r.	zmiana wskaźnika od 2015 r.	2019 r.	zmiana wskaźnika od 2015 r.
województwo wielkopolskie	0,92	-0,11	0,42	0,12
powiat nowotomyski	2,25	-0,87	-0,46	0,30
grupa porównawcza	0,09	0,04	-1,92	-0,03
Kuślin	2,00	-2,67	-5,65	5,15
Lwówek	0,11	-1,50	-4,71	4,94
Miedzichowo	1,63	-6,63	-4,61	-1,32
Nowy Tomyśl	3,49	-0,75	3,34	-0,81
Opalenica	1,71	-0,68	-1,71	-0,79
Zbąszyń	2,17	1,29	-0,43	-1,23

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jeśli chodzi o saldo migracji, to gmina Nowy Tomyśl wyróżnia się na tle powiatu pod tym względem. Saldo migracji w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wynosiło w 2019 roku 3,34. W pozostałych gminach powiatu saldo było ujemne. Podobnie, jak w przypadku przyrostu naturalnego, wskaźnik salda migracji pomimo wysokiego poziomu, nieznacznie spada od roku 2015. W zakresie przyrostu mieszkańców w gminie, szczególnie wyróżniają się miejscowości Paproć oraz Glinno. W tych sołectwach, a także w Nowym Tomyślu, osiedla się najwięcej nowych mieszkańców. Wraz ze wzrostem liczby ludności, sukcesywnie rozwija się zabudowa mieszkaniowa.

3.2. Podstawowe potrzeby mieszkańców

Gmina Nowy Tomyśl jest organem prowadzącym jeden żłobek gminny. Żłobek „Złoty Promyk” w Nowym Tomyślu sprawuje opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3. Placówka w 2019 roku dysponowała 75 miejscami. Zatrudnionych było 22 pracowników stałych na 21,25 etatach. Potrzeby mieszkańców w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 nie były w pełni zaspokojone. W poniższej tabeli zestawiono liczbę dzieci nieprzyjętych oraz udział w zgłoszeniach ogółem.

Tabela 7 Zaspokojenie potrzeb związanych z opieką nad dziećmi do lat 3

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba dzieci nieprzyjętych	36	50	41	52	68
Udział	42,30%	79,30%	63,00%	57,70%	66,60%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Wskutek rozbudowy żłobka w II połowie 2020 roku, dysponuje już on 155 miejscami, co znacznie poprawia dostępność tej usługi.

Przeciętna liczba dzieci uczęszczających każdego dnia do żłobka wyniosła do 49 dzieci dziennie. Bezpośrednią opiekę nad dziećmi sprawowało 13 opiekunów, a wśród nich: 1 pielęgniarka, 3 mgr pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, 3 osoby z ukończonym licencjatem pedagogiki oraz 6 opiekunek dziecięcych.

Jedną z preferencyjnych przesłanek w przyjmowaniu dzieci do żłobka jest zameldowanie rodziców na terenie gminy od dłuższego czasu. Takie działanie ma też zachęcić młode rodziny do meldowania się na terenie gminy Nowy Tomyśl. Jednocześnie zapobiegając zagrożeniu epidemiologicznemu w placówce opieki nad dziećmi wprowadzono preferencje przyjęcia dzieci podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym, zgodnie z programem szczepień ochronnych ogłaszanych przez Głównego

Inspektora Sanitarnego w trybie przewidzianym przez art. 17 ust. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Poza żłobkiem gminnym, działa również inna forma opieki nad dziećmi do lat 3: dzienny opiekun – Kamila Nyga-Szarek Sp. z o.o. Bajkowy Zakątek, prowadzony w miejscowości Glinno przy ul. Lipcowej 9. Opieka odbywa się od godziny 6:30 do 16:30, a objętych jest nią 12 dzieci na 15 dostępnych miejsc.

Gmina Nowy Tomyśl jest organem prowadzącym dla 6 przedszkoli, w tym dla przedszkola w Zespole Przedszkolno-Szkolnym w Bukowcu. Ponadto oddziały przedszkolne znajdują się także w szkołach podstawowych w Borui Kościelnej, Sątopach oraz Wytomyślu. Podstawowe dane dotyczące poszczególnych przedszkoli przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8 Przedszkola publiczne na terenie gminy Nowy Tomyśl

Przedszkole	Adres	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Godziny otwarcia
Przedszkole Nr 1 „Misia Uszatka” w Nowym Tomyślu	ul. Barteckiego 5 Nowy Tomyśl	200	8	25,00	6:00 do 16:00
Przedszkole Nr 2 „Plastusiowe Osiedle” w Nowym Tomyślu	Osiedle Batorego 19 Nowy Tomyśl	300	12	25,00	6:30 do 16:30
Przedszkole Nr 3 „Bajkowe Zacisze” w Nowym Tomyślu	ul.3 Stycznia 70 Nowy Tomyśl	134	6	22,00	6:30 do 15:30
Przedszkole Nr 4 „Bolka i Lolka” w Nowym Tomyślu	Osiedle Północ 8 Nowy Tomyśl	139	6	23,00	6:30 do 16:00
Przedszkole Nr 5 „Słoneczko” w Nowym Tomyślu	ul. Nowa 23 Nowy Tomyśl	134	6	23,00	6:30 do 16:00
Przedszkole w Zespole Przedszkolno-Szkolnym w Bukowcu	ul. Kościelna 75 Bukowiec	50	2	25,00	7:30 do 15:30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Godziny otwarcia przedszkoli na terenie gminy dostosowane są do potrzeb mieszkańców, tak aby mogli pogodzić pracę zawodową z wychowaniem dzieci. Łącznie, do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych przy szkołach, w roku szkolnym 2018/2019 uczęszczało 1184 dzieci. Ponadto, do przedszkoli na terenie gminy Nowy Tomyśl uczęszczają dzieci z terenu innych jednostek samorządowych.

Dodatkowo na terenie gminy funkcjonuje 5 przedszkoli prywatnych, w tym jedno przedszkole specjalne – Akademia Edukacji Montessori „Małpi Gaj”. Na terenie Nowego Tomyśla są 3 przedszkola prywatne, natomiast 2 pozostałe mieszczą się w miejscowości Glinno.

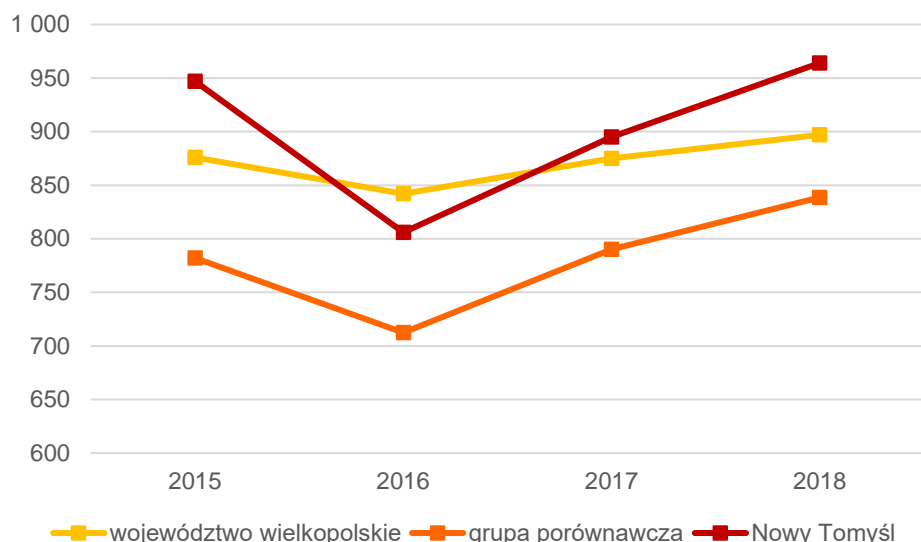
Tabela 9 Przedszkola prywatne na terenie gminy Nowy Tomyśl

	Adres	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Godziny otwarcia
Niepubliczne Przedszkole Bajkowy Zakątek	ul. Lipcowa 9 Glinno	30	2	15,00	6:30 do 17:00
Przedszkole Niepubliczne Tęczowy Ogród	Glinno 228	47	3	16,00	7:00 do 17:00
Przedszkole Pozytywnego Rozwoju	ul. Zbąszyńska 22 Nowy Tomyśl	45	2	23,00	7:00 do 17:00
Przedszkole Rodzinne Arka	ul. Ogrodowa 22 Nowy Tomyśl	58	4	15,00	6:45 do 15:45
Akademia Edukacji Montessori "Małpi Gaj" Przedszkole Specjalne	ul. Wypoczynkowa 44a Nowy Tomyśl	23	2	12,00	6:00 do 18:00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Przedszkola prywatne oferują łącznie 203 miejsca. Godziny otwarcia są podobne jak w przypadku placówek gminnych, jednak mniejsza jest liczba dzieci przypadająca na jeden oddział.

Gmina Nowy Tomyśl może pochwalić się wysokim wskaźnikiem upowszechnienia opieki przedszkolnej. W 2019 roku wynosił on 95,96%. Jest to szczególnie widoczne w momencie przeliczenia dzieci w przedszkolach na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat, co przedstawia poniższa rycina.

Ryc. 26 Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w przeliczeniu na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat w gminie Nowy Tomyśl stale rośnie od roku 2016. Wskaźnik dla gminy zdecydowanie przewyższa średni wskaźnik gmin z grupy porównawczej, a także gmin z województwa wielkopolskiego.

Pomimo tego, że miejsca w przedszkolach zapewniane są dla wszystkich chętnych dzieci, przewiduje się dalsze inwestycje w rozwój bazy przedszkolnej, m.in. budowę nowego budynku przedszkola, co pomoże przenieść opiekę przedszkolną poza budynki szkolne.

Gmina Nowy Tomyśl jest organem prowadzącym dla 7 szkół podstawowych. Jedną ze szkół w gminie – Szkoła Podstawowa w Jastrzębsku Starym, ze względu na małą liczbę uczniów, obecnie prowadzona jest przez inny organ. We wrześniu 2020 roku szkołę przekazano do prowadzenia osobie prawnej – WSPiA w Poznaniu. W roku 2019 liczba uczniów wynosiła w tej placówce 49 dzieci. Średnia jednego oddziału nie przekraczała 8 uczniów. W poniższej tabeli przedstawiono podstawowe dane dotyczące szkół na terenie gminy Nowy Tomyśl.

Tabela 10 Szkoły na terenie gminy Nowy Tomyśl
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Szkoła	Adres	Liczba uczniów	Średnia wielkość oddziału
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki	ul. Wierzbowa 1, Nowy Tomyśl	614	22,70
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Skłodowskiej - Curie	ul. 3 Stycznia 12, Nowy Tomyśl	728	22,00
Szkoła Podstawowa nr 3 im. F. Szoldrskiego	os. Północ 25, Nowy Tomyśl	576	21,00
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej	ul. Szkolna 14, Boruja Kościelna	338	21,13
Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej	ul. Szkolna 18, Wytomyśl	157	16,00
Podstawowa im. Leonarda Śliwińskiego	ul. Szkolna 3, Sątopy	95	14,00
Zespół Przedszkolno-Szkolny w Bukowcu	ul. Kościelna 75 Bukowiec	115	15,00
Szkoła Podstawowa w Jastrzębsku Starym (inny organ prowadzący)	Plac Kościelny 6	47	7,80

Szkoły w Nowym Tomyslu charakteryzują się większą liczbą uczniów w porównaniu ze szkołami wiejskimi. Również średnie wielkości oddziałów są tam większe – od 21 uczniów/oddział w Szkole Podstawowej nr 3, do niemal 23 uczniów/oddział w Szkole Podstawowej nr 1. Stosunkowo dużo uczniów jest także w Szkole Podstawowej w Borui Kościelnej, co przekłada się na dużą średnią wielkość oddziału.

Szkoły wiejskie, z uwagi na specyfikę, oddalenie od miasta oraz rozproszenie zabudowy i mniejszą gęstość zaludnienia, charakteryzują się mniejszą liczbą uczniów oraz adekwatną do tego średnią wielkością oddziałów.

W związku ze zróżnicowaną liczbą uczniów, różna była też liczba nauczycieli uczących w szkołach. W roku szkolnym 2018-2019 na umowę w poszczególnych szkołach była zatrudniona następująca liczba nauczycieli w przeliczeniu na etaty:

- Szkoła Podstawowa nr 1 w Nowym Tomysłu – 56,12 etatów,
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Nowym Tomysłu – 80,38 etatów,
- Szkoła Podstawowa nr 3 w Nowym Tomysłu – 72,33 etatów,
- Zespół Przedszkolno-Szkolny w Bukowcu – 18,93 etatów,
- Szkoła Podstawowa w Borui Kościelnej – 45,54 etatów,
- Szkoła Podstawowa w Wytomyślu – 16,64 etatów,
- Szkoła Podstawowa w Sątopach – 14,55 etatów,
- Szkoła Podstawowa w Jastrzębsku Starym – 10,76 etatów.

Szkoły na terenie gminy Nowy Tomyśl różnią się w zakresie infrastruktury. Większość szkół posiada odpowiednio wyposażone pracownie przedmiotowe. Podobnie sytuacja wygląda w zakresie boisk i sal sportowych. Szkoła Podstawowa nr 1 posiada bardzo rozbudowaną bazę sportową – dwie sale gimnastyczne, kort tenisowy, dwa boiska wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią oraz boisko trawiaste. Biorąc pod uwagę pozostałą infrastrukturę, taką jak świetlice i gabinety pielęgniarek – są one dostępne w większości szkół. W części szkół uczniowie posiadają własne szafki, dzięki którym mogą zostawiać część podręczników i rzeczy, które nie są niezbędne do wykonywania prac domowych. W zdecydowanej większości jednak szafek brakuje.

Specyfika szkół na terenie gminy jest różna – inaczej jest w szkołach miejskich, inaczej w mniejszych placówkach na wsiach. Częściowo widać to po stanie i brakach w infrastrukturze. Gmina jako jednostka prowadząca robi wszystko, aby wyrównać poziom bazy szkolnej.

W szkołach zapewniana jest realizacja podstawy programowej oraz zajęcia wspomagające i rozwijające. Szkoła Podstawowa nr 1 wyróżnia się nieoczywistą ofertą sportową – unihokej. W Szkole Podstawowej nr 2 prężnie działa klub szachowy – w ostatnim czasie uczniowie zdobyli 7 miejsc drużynowo w Polsce, a jeden z nich 3 miejsce w skali kraju. Ponadto prowadzone są dla chętnych dzieci zajęcia z robotyki. Szkoła Podstawowa nr 3 posiada unikalną w skali kraju ofertę edukacyjną – oddział z dodatkowym modułem „Laboratorium STEAM” oraz oddział dwujęzyczny. Funkcjonuje także oddział klasy sportowej. Szkoła współpracuje z wyższymi uczelniami i instytutami naukowo – badawczymi. W swojej ofercie posiada dodatkowe zajęcia dla dzieci chętnych, które chcą rozwijać swoje zainteresowania i pasje. Szkoła umiejętnie zagospodarowuje przestrzeń edukacyjną, prowadzi prężną i kreatywną świetlicę. Jest organizatorem ogólnopolskich konferencji dla nauczycieli - „Konferencja Administratorów Szkolnych Sieci Komputerowych – KASSK”, „Technologie mobilne w szkole” z czego jest już znana nie tylko w kraju, ale również na świecie. Szkoła Podstawowa nr 3 jest liderem wykorzystania nowych technologii w edukacji. Jako jedna z najbardziej innowacyjnych szkół posiada także prestiżowy tytuł Microsoft Showcase School.

Ważnym elementem podnoszenia jakości oświaty jest organizacja zajęć pozalekcyjnych dla uczniów. W gminnych placówkach oświatowych w roku szkolnym 2018/2019 działało 12 kół przedmiotowych, artystycznych i sportowych. Dodatkowo prowadzono:

- zajęcia rewalidacyjne w szkołach podstawowych i przedszkolach, którymi objęto 71 dzieci i uczniów (142 godziny tygodniowo),
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w szkołach podstawowych dla 20 grup (82 godziny tygodniowo),
- nauczanie indywidualne w zakresie szkoły podstawowej, w którym uczestniczyło 15 uczniów (158 godzin tygodniowo),
- indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny (29 godzin tygodniowo),
- zindywidualizowana ścieżka kształcenia (97,5 godzin tygodniowo).

Szkoły w mniejszych miejscowościach pełnią poza edukacyjną, również funkcje społeczne. Stanowią pewnego rodzaju centrum wsi, miejscem spotkań dla grup rodziców i nie tylko, organizacji życia towarzyskiego i kulturalnego.

W ramach realizacji Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży z terenu gminy Nowy Tomyśl w roku szkolnym 2018/2019 przyznano stypendia dla uzdolnionych uczniów. Stypendia przyznawane były na okres 10 miesięcy od 1 września 2018 roku do 30 czerwca 2019 roku. Od stycznia do czerwca 2019 roku stypendia otrzymało 114 uczniów, w tym:

- 28 stypendiów w wysokości 250,00 zł brutto/mies.,
- 86 stypendiów w wysokości 150,00 zł brutto/mies.,
- jednorazowe nagrody pieniężne dla najlepszych absolwentów otrzymało 36 absolwentów w łącznej wysokości 18 000,00 zł.

Z kolei w roku szkolnym 2019/2020 od września do grudnia 2019 roku przyznano stypendium dla 138 uczniów, w tym:

- 40 stypendiów w wysokości 250,00 zł brutto/mies.,
- 98 stypendiów w wysokości 150,00 zł brutto/mies.

Łącznie w 2019 roku wydatkowano na wypłatę stypendiów 236 200,00 zł. Ponadto dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej wypłacane jest stypendium socjalne. W 2019 roku stypendium przyznano 39 uczniom z 15 rodzin na kwotę 37 668,00 zł.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w gminie Nowy Tomyśl odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu, który mieści się przy ul. Marszałka Piłsudskiego 8 w Nowym Tomyślu. W jego skład wchodzi następujące komórki organizacyjne:

- dział metodyczny – 13 etatów,
- dom dziennego pobytu – 3 etaty,
- sekcja ds. świadczeń pomocy społecznej – 3 etaty,
- sekcja ds. świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 10 etatów,
- sekcja finansowo- księgowo – 4 etaty,
- samodzielne stanowisko ds. pracowniczych – 1 etat,
- samodzielne stanowisko ds. obsługi prawnej – 0,5 etatu,
- dział usług opiekuńczych – 7 etatów,
- (dyrektor oraz z-ca dyrektora – 2 etaty).

W 2019 roku Ośrodek zatrudniał 45 osób (43,5 etatów). Dodatkowo w oparciu o umowę zlecenia: 2 psychologów, pedagoga, 2 rehabilitantów, kierownicę, asystenta rodziny. 22 osoby świadczyły usługi opiekuńcze, a 11 osób realizowało specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Zatrudnionych łącznie było 0,41 pracowników socjalnych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców.

Główny zakres działalności OPS to pomoc pieniężna, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami, organizacja posiłków, schronienie, praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, prawne, rodzinne i psychologiczne, interwencja kryzysowa, kierowanie do domów pomocy, a także działalność Domu Dziennego Pobytu.

W 2019 roku różnymi formami pomocy objętych zostały 442 gospodarstwa domowe, a w nich 842 osoby (3,1% ogółu mieszkańców).

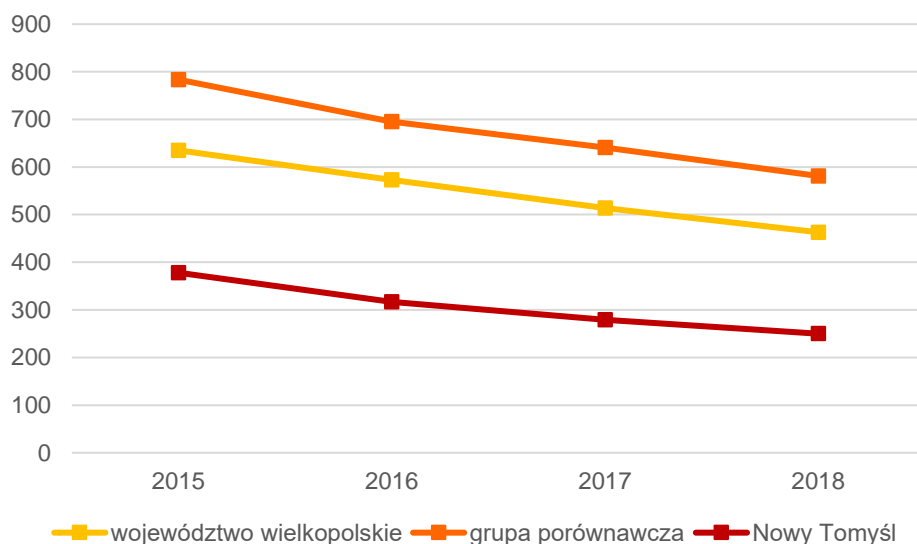
Główne powody objęcia pomocą to długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, trudności opiekuńczo-wychowawcze, alkoholizm.

Tabela 11 Powody przyznania pomocy w 2019 roku

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	ogółem	w tym na wsi:	
Ubóstwo	299	93	377
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	13	3	13
Potrzeba ochrony macierzyństwa	42	18	190
Bezrobocie	55	25	134
Niepełnosprawność	221	88	258
Długotrwała lub ciężka choroba	259	98	418
Bezradność w sprawach opieki wychowawczej i prowadzenia gospodarstwa domowego	18	5	68
Przemoc w rodzinie	4	2	13
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Alkoholizm	50	18	71
Narkomania	2	1	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8	3	12
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0
Zdarzenie losowe	3	1	4
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności OPS w Nowym Tomyszu za 2019 rok

Gmina Nowy Tomyśl wyróżnia się niższym wskaźnikiem beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców porównując z województwem oraz gminami grupy porównawczej. W roku 2018 wskaźnik ten wynosił 250 beneficjentów/10 tys. ludności.

Ryc. 27 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ośrodek jako jeden z partnerów Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomyszu od lipca 2017 roku do marca 2019 roku realizował Projekt pt. „Powiat Nowotomyski stawia na rodzinę”. Projekt realizowany był w ramach Wielkopolskiego Funduszu Społecznego, Działanie 7.2 Usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 7.2.1 Usługi społeczne – projekty pozakonkursowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne. Głównym celem projektu było wyposażenie rodzin w wiedzę specjalistyczną podnoszącą ich kompetencje opiekuńczo-wychowawcze,

umiejętności opieki nad osobą zależną oraz nabycie umiejętności udzielania pomocy w sytuacji kryzysowej. Działania projektu skierowane były do 30 osób, w tym 29 kobiet i 1 mężczyzny.

Od 2017 roku w zasobie gminnym jest 48 mieszkań socjalnych. Liczba mieszkań komunalnych corocznie spada. W roku 2015 było ich 441, natomiast w 2019 już tylko 400. Średni czas oczekiwania na otrzymanie mieszkania z zasobu gminnego wynosi około 8 lat.

Tabela 12 Mieszkania w zasobie gminnym

	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba mieszkań socjalnych	49	49	48	48	48
Liczba mieszkań komunalnych	441	431	424	416	400

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Podstawowa opieka zdrowotna prowadzona jest w 5 przychodniach:

- Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „Panaceum”, Os. Batorego 62, Nowy Tomyśl,
- Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „Panaceum”, ul. Poznańska 30, Nowy Tomyśl,
- Medyczne Centrum Zdrowita, ul. Zbąszyńska 9, Nowy Tomyśl,
- Medyczne Centrum Zdrowita, ul. Sątopska 5, Bukowiec,
- Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „Panaceum”, ul. Wolsztyńska 6, Boruja Kościelna.

Ponadto w Nowym Tomyślu znajduje się szpital powiatowy. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej imienia doktora Kazimierza Hołogi mieści się przy ul. Poznańskiej 30. Celem Zakładu jest zapewnienie świadczeń zdrowotnych ludności zamieszkałej na obszarze powiatu nowotomyskiego oraz osobom spoza rejonu powiatu, potrzebującym natychmiastowego udzielenia świadczeń zdrowotnych ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia.

Na terenie gminy Nowy Tomyśl znajduje się 12 aptek, z czego 11 w mieście i 1 w miejscowości Boruja Kościelna.

Ze względu na coraz większy udział seniorów w ogóle mieszkańców, Gmina Nowy Tomyśl podejmuje działania mające na celu stworzenie miejsc opieki bądź zagospodarowania czasu dla starszych mieszkańców.

Dom Dziennego Pobytu, znajdujący się przy ul. Marszałka Piłsudskiego 8A w Nowym Tomyślu powstał w 2009 roku. Jest instytucją wspierającą ludzi starszych, mającą na celu podniesienie efektywności oddziaływań pomocowych, w szczególności przeciwdziałanie izolacji i marginalizacji ludzi starszych.

Ponadto celem Domu Dziennego Pobytu jest podtrzymywanie u osób w trudnej sytuacji życiowej poczucia własnej wartości i zapobieganie wykluczeniu społecznemu, a w szczególności:

- Integracja społeczna umożliwiająca pozostawanie w społeczności lokalnej i środowisku rodzinnym; kształtowanie właściwych postaw zrozumienia, tolerancji i życzliwości,
- Aktywizacja uczestników poprzez rozwijanie ich zainteresowań oraz indywidualnych uzdolnień,
- Tworzenie warunków dla samorealizacji uczestników poprzez zaspokajanie ich potrzeb bytowych, kulturalnych, towarzyskich, itp.

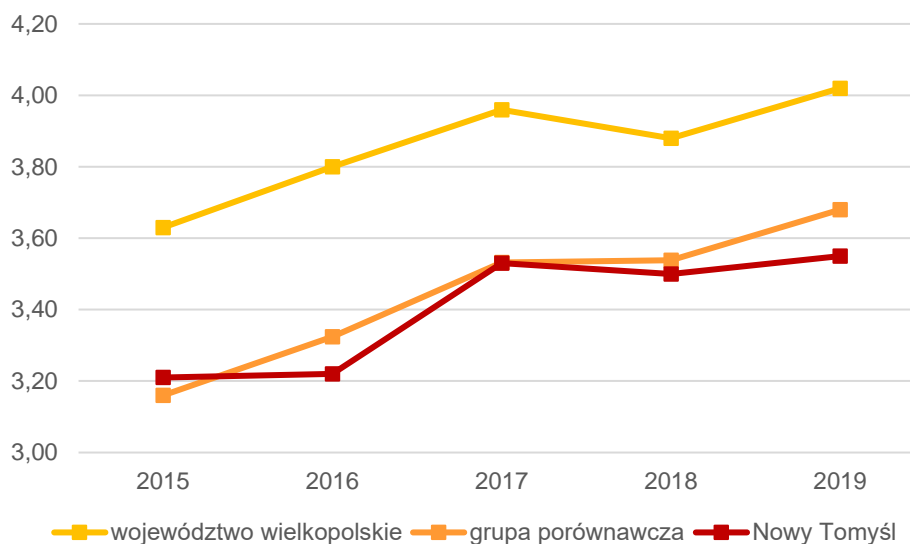
Ponadto na terenie gminy działają 2 kluby seniora:

- Klub Seniora „Srebrny włos” przy Spółdzielni Mieszkaniowej, Os. Batorego 32, Nowy Tomyśl – około 30 miejsc,
- Klub Seniora przy Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych, ul. Marszałka Piłsudskiego 8A, Nowy Tomyśl – około 30 miejsc.

Działalność klubów seniora polega głównie na zagospodarowaniu czasu wolnego, zapewnieniu dostępu do kultury i rekreacji, a także integracji międzypokoleniowej i społecznej.

Ważnym elementem wsparcia osób starszych było również prowadzenie aktywnych i zdrowotnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze w ramach działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku, który w 2019 roku prowadził zajęcia dla około 80 studentów.

Biorąc pod uwagę aktywność społeczną, może przejawiać się ona wskaźnikiem liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. W gminie Nowy Tomyśl wskaźnik ten wzrósł od 2015 roku (w którym wynosił 3,21 organizacji/1 tys. mieszkańców) do 2019 roku, gdzie było to 3,55 organizacji w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców.

Ryc. 28 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik w gminie nie odbiega znacząco od średniej gmin grupy porównawczej, jednak jest niższy od średniej wojewódzkiej. Corocznie w gminie realizowany jest roczny Program współpracy Gminy Nowy Tomyśl z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Program określa cele, formy, zasady, przedmiot współpracy oraz priorytetowe zadania publiczne realizowane w ramach współpracy Gminy Nowy Tomyśl z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego na jej terenie i na rzecz jej mieszkańców.

Nad bezpieczeństwem obywateli gminy Nowy Tomyśl czuwa policja, straż miejska, a także straż pożarna. Komenda Powiatowa Policji mieści się przy ul. Tysiąclecia 3a w Nowym Tomyślu. Analizując liczbę funkcjonariuszy, przypada ich 3 na każdy 1 tys. mieszkańców.

Straż miejska ma swoją siedzibę przy ul. Poznańskiej 33 w Nowym Tomyślu. Wskaźnik liczby funkcjonariuszy wynosi 0,2 w przeliczeniu na każdy 1 tys. mieszkańców.

W 2019 roku realizowano ważną inwestycję, związaną z poprawą bezpieczeństwa na terenie gminy - rozbudowany został system monitoringu miejskiego. Monitoring ma ważny wpływ na poprawę bezpieczeństwa osób i mienia, a także ruchu drogowego.

W Nowym Tomyślu przy ul. Powstańców Wlkp. 2a, znajduje się Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej. Jej obecność ma ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa gminy Nowy Tomyśl, ale przede wszystkim miasta – na wsiach funkcjonują jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

Tabela 13 Zestawienie Ochotniczych Straży Pożarnych

Nazwa jednostki / liczba akcji	2015		2016		2017		2018		2019		Ujęcie w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym
	Pożar	Inne	Pożar	Inne	Pożar	Inne	Pożar	Inne	Pożar	Inne	
OSP Boruja Kościelna	9	26	7	32	10	71	24	50	28	36	TAK
OSP Bukowiec	14	93	13	85	7	203	47	48	42	119	TAK
OSP Jastrzębsko Stare	3	5	2	3	1	5	5	12	9	9	NIE
OSP Róża	2	6	1	7	0	7	2	10	4	11	NIE
OSP Sątopy	1	7	1	3	0	14	2	10	5	6	NIE
OSP Wytomyśl	8	17	3	8	2	11	12	6	19	12	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Spośród 6 jednostek OSP, 2 z nich – OSP Boruja Kościelna i OSP Bukowiec włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Te jednostki biorą udział także w największej liczbie akcji – zarówno pożarów, jak i innych zagrożeń.

Zagrożenia, jakie identyfikowane są na terenie gminy w ostatnich latach to głównie żółta strefa zagrożenia ASF, epizodyczne wykrywanie ognisk ptasiej grypy, susza, nawalne deszcze, silne wiatry, ale także zagrożenie epidemiczne, które w okresie opracowywania Strategii stało się faktem, z uwagi na pandemię wirusa SARS-CoV-2.

3.3. Kultura i sport

Zadania w zakresie kultury realizowane są głównie w oparciu o funkcjonowanie Nowotomyskiego Ośrodka Kultury (NOK) z siedzibą przy ul. Tysiąclecia 3 w Nowym Tomyszu. Jego działalność opiera się na 7 głównych aspektach, takich jak:

- organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę,
- organizację spektakli, koncertów, festiwali, wystaw, odczytów, imprez artystycznych, rozrywkowych i turystycznych,
- prowadzenie i koordynowanie działalności sekcji i kół zainteresowań, zespołów instrumentalno-wokalnych, dzieci, młodzieży i dorosłych,
- organizowanie wystaw i konkursów w różnych dziedzinach sztuki,
- współpracę kulturalną z innymi instytucjami kultury w kraju i za granicą, zwłaszcza z miastami partnerskimi,
- działalność instruktażowo-metodyczną,
- prowadzenie działalności wydawniczej i promocyjnej.

Celem ośrodka jest integracja środowiska, upowszechnianie różnorodnych form działalności kulturalnej, umożliwianie kulturalnego spędzania czasu mieszkańcom gminy. Odbywają się cykliczne imprezy, takie jak np. „Ferie z NOK-iem”, Nowotomyski Festiwal Improwizacji i Kabaretu, Konkurs Modeli Kartonowych o puchar Burmistrza Nowego Tomysza, Śpiewniki domowe, Chóralny Podkoziółek, Podróże przez melodie i smaki – cykl muzyczny, połączony z kulinariami, Festiwal Smaków Świata – Street Food, czy kina objazdowe. Z wydarzeń nietypowych, interdyscyplinarnych, wskazać można m.in. Ogólnopolski Big Band Festiwal, Turniej Wsi, Kiermasz Świąteczny Pachnący Piernikiem czy Pastorałka Nowotomyska. Organizowane są także wystawy, warsztaty, wyjazdy i konkursy okolicznościowe. Jako jedną

z najważniejszych imprez, z których Nowy Tomyśl jest znany na arenie ponadregionalnej, można wymienić Jarmark Chmielo – Wikliniarski, gdzie w trakcie trzydniowego festynu odbywają się pokazy wyplatania, liczne koncerty i konkursy.

W Nowym Tomyślu organizowane są konferencje zarówno o charakterze lokalnym, jak i ogólnopolskim. Poza wspomnianymi Konferencjami Administratorów Szkolnych Sieci Komputerowych KASSK, odbywają się także Konferencje Szparagowe, podczas których poruszane są zagadnienia związane z produkcją szparagów, czy konferencje z cyklu „Arbitraż i Mediacja” prowadzone przez Nowotomyską Izbę Gospodarczą.

W zakresie infrastruktury kulturalnej, wspomnieć należy salę widowiskową, muszlę koncertową, sale pod wynajem na różne uroczystości, salę wykładową i salę muzyczną, którymi dysponuje NOK. Ponadto na terenie gminy funkcjonują Wiejskie Domy Kultury – w Borui Kościelnej oraz Bukowcu.

Na terenie Nowego Tomyśla działalność prowadzi także Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, która dzieli się na ośrodek wiedzy o regionie, wypożyczalnię dla dorosłych, oddział dla dzieci i młodzieży oraz czytelnię ogólną. Biblioteka posiada również filie w miejscowościach Boruja Kościelna, Bukowiec, Jastrzębsko Stare, Sątopy i Wytomyśl. Poza działalnością czytelniczą, przez Bibliotekę organizowane są wystawy, konkursy, spotkania i inne wydarzenia o charakterze nie tylko literackim, ale też kulturowym.

W budynku Biblioteki mieści się także siedziba Nowotomyskiego Towarzystwa Kulturalnego – stowarzyszenia wspierającego i upowszechniającego różne formy życia kulturalnego na terenie miasta i gminy.

W Nowym Tomyślu mieści się także Muzeum Wikliniarstwa i Chmielarstwa, które jest oddziałem Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie.

Niewątpliwą atrakcją Nowego Tomyśla jest ponad 30-hektarowy Park im. Feliksa Szoldrskiego, który oprócz walorów charakterystycznych dla parków miejskich, posiada także ścieżkę edukacyjną oraz ZOO. Ścieżka edukacyjno-przyrodnicza powstała w 2018 roku, w ramach przedsięwzięcia dotyczącego edukacji ekologicznej pn. „Park Feliksa miejscem edukacji ekologicznej w gminie Nowy Tomyśl”, dofinansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Główne cele przedsięwzięcia to podnoszenie świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych wśród społeczności. Na ścieżce można zapoznać się z treścią 10 tablic dydaktycznych, a także zagrać w gry edukacyjno-przyrodnicze. Obcowanie z przyrodą połączone z edukacją wykorzystują nauczyciele nowotomyskich szkół.

Ogród zoologiczny, który mieści się w parku, działa od 1974 roku i zajmuje powierzchnię około 5 ha. W ogrodzie można spotkać głównie gatunki, którym łatwo można zapewnić warunki bytowe i żywieniowe. Są to m.in. mały: pawiany, koczodony zielonosiwe i rezusy. Obok wejścia do ogrodu znajduje się plac zabaw oraz mini ZOO dla najmłodszych, w którym można z bliska obejrzeć zwierzęta gospodarcze. Nowotomyskie ZOO odwiedzane jest zarówno przez przedszkolaków, uczniów i mieszkańców gminy, jak i wycieczki z dużych ośrodków miejskich oraz pobliskich gmin.

W gminie Nowy Tomyśl zwiedzić można interesujące zabytki. W Wytomyślu warto zobaczyć kościół pw. św. Michała Archanioła pochodzący z końca XVIII wieku. W Bukowcu odwiedzić należy unikatowy, drewniany kościół pw. św. Marcina, którego początki sięgają 1737 roku. Jastrzębsko Stare to z kolei kościół pw. Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej pochodzący z 1914 roku. W miejscowości Boruja Kościelna zachował się jedyny na tym obszarze wiatrak koźlak zbudowany w 1753 roku (odrestaurowany w latach 2005-2006).

Ciekawą atrakcją jest Nowotomyski Szlak Turystyczno-Historyczny, który prowadzi uliczkami miasta przez 32 przystanki – miejsca ważne dla historii miasta, przy których znajdują się tablice informacyjne. Pierwszy przystanek to największy na świecie kosz wykonany z wikliny, który kształtem przypomina łódź z herbu Nowego Tomyśla. Wykonany jest z materiału, który nieodłącznie kojarzy się z wielowiekowymi tradycjami upraw wikliny i przemysłu plecionkarskiego. Wśród kolejnych przystanków znajdują się m.in. ratusz, wieża ciśnień, szpital czy Park im. Feliksa z ogrodem zoologicznym.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Nowym Tomyślu (OSiR), działając jako jednostka budżetowa, realizuje zadania gminy w sferze sportu i rekreacji. Głównym zadaniem OSiR jest organizowanie zawodów,

rozgrywek, turniejów sportowych i imprez o charakterze rekreacyjnym. Ośrodek administruje również przekazanymi obiektami sportowymi znajdującymi się na terenie gminy Nowy Tomyśl.

Wśród obiektów sportowych na terenie gminy wyróżnić można:

- Boisko sportowe i pawilon szatni – Boruja Kościelna,
- Boisko sportowe i pawilon szatni – Bukowiec,
- Boisko sportowe i pawilon szatni, siłownia zewnętrzna – Jastrzębsko Stare,
- Boisko sportowe, siłownia zewnętrzna – Przyłęk,
- Siłownię zewnętrzną – Sękowo,
- Strefę sportu w Nowym Tomyślu: siłownia zewnętrzna, strzelnica, gra boule (Pétanque), skate-park, boisko do koszykówki, boiska do siatkówki plażowej, przyrządy do uprawiania street workout.

Ponadto w Nowym Tomyślu znajdują się: Stadion Miejski, Zespół Boisk ORLIK 2012, zintegrowane wielofunkcyjne boisko sportowe z funkcją lodowiska zadonego w postaci hali namiotowej, towarzyszącym budynkiem kontenerowym wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, a także boisko PZU.

Każdego roku na terenie Nowego Tomyśla organizowany jest szereg imprez i wydarzeń o charakterze sportowym. Są to m.in. turnieje halowe w piłce siatkowej dla kobiet i mężczyzn, turnieje piłkarskie, wydarzenia związane z tenisem stołowym, turnieje koszykówki (w tym koszykówki ulicznej), zraszające całe rodziny zawody w siatkówce plażowej, czy zawody w badmintonie. Odbývają się wiosenne biegi przełajowe, a także rajdy rowerowe, w których udział biorą często całe rodziny. Mistrzostwa i turnieje sportowe rozgrywane są również wśród drużyn reprezentujących miejscowe zakłady pracy.

W ostatnich latach odbywały się m.in. następujące wydarzenia sportowe:

- Międzynarodowe turnieje unihokeja Polish Cup,
- Cykliczne rozgrywki nowotomyskiej ligi halowej JAKO CUP,
- Otwarty turniej unihokeja,
- Nocny turniej piłkarski,
- Mistrzostwa Polski w futsalu,
- Turnieje piłkarskie drużyn wiejskich,
- Otwarte Mistrzostwa Nowego Tomyśla w Tenisie Stołowym,
- Mistrzostwa Polski w podnoszeniu ciężarów,
- Mistrzostwa Nowego Tomyśla w Pływaniu (Pływalnia Wolsztyn).

3.4. Współpraca z innymi samorządami

Gmina Nowy Tomyśl współpracuje z samorządami z kraju i zza granicy Polski. Umowę partnerstwa zawarto z gminami Sulęcín, Dębno, Radzyń Podlaski, Biesenthal (Niemcy) oraz Redon (Francja). Współpraca objawia się również obecnością w Lokalnej Grupie Działania KOLD (LGD KOLD), która zrzesza gminy: Kuślin, Opalenica, Lwówek, Duszniki, Nowy Tomyśl, Pniewy, Miedzichowo, a także partnerów prywatnych. Na terenie LGD KOLD w latach 2014-2020 realizowano Lokalną Strategię Rozwoju, która zakładała 2 cele główne:

- Wzrost jakości życia oraz poziomu aktywizacji społecznej i gospodarczej na terenie KOLD,
- Zwiększenie turystycznej atrakcyjności oraz wypromowanie obszaru KOLD i jego dziedzictwa lokalnego.

Gmina należy także do Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolski. Jest ono jedną z największych regionalnych organizacji jednostek samorządu terytorialnego Rzeczypospolitej Polskiej. Funkcjonuje od 1991 roku i obecnie skupia 115 gmin i 14 powiatów z terenu Wielkopolski. Stowarzyszenie działa na rzecz integracji poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego. Stanowi forum wymiany doświadczeń i inicjatyw skierowanych na rozwój Wielkopolski.

Ponadto, gmina Nowy Tomyśl należy do takich organizacji jak Stowarzyszenie Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych, Wielkopolska Organizacja Turystyczna czy Związek Miast Polskich.

Nowy Tomyśl został uwzględniony w ekspertyzie pn. *Miasta średnie w województwie wielkopolskim i ich znaczenie dla rozwoju regionu*, opracowanej na zlecenie Wielkopolskiego Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego. Głównym celem opracowania była ocena zdolności miast średnich w województwie wielkopolskim do pełnienia roli lokalnych lub ponadlokalnych ośrodków rozwoju oraz określenie ich znaczenia dla rozwoju regionu. Analizowano dane dla lat 2009-2017. Nowy Tomyśl wyróżniał się na tle pozostałych średnich miast m.in. pod względem wskaźnika podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (147 podmiotów w 2009 roku). W kolejnych latach wskaźnik ten jednak się zmniejszał. W Nowym Tomyślu dużo większy niż w innych analizowanych jednostkach był wskaźnik dotyczący liczby spółek z kapitałem zagranicznym na 10 tys. ludności. W 2015 roku było to 48,8 takich spółek na 10 tys. mieszkańców. Można wnioskować, że jednym z elementów wpływających na atrakcyjność gminy dla inwestorów zagranicznych jest jej położenie komunikacyjne. Do największych pracodawców w regionie zaliczono m.in. Phoenix Contact Wielkopolska Sp. z o.o. w Nowym Tomyślu. Gmina wyróżniała się także ze względu na niskie bezrobocie, dobrze rozwiniętą infrastrukturą sieciowo-kanalizacyjną i gazową, wysokim odsetkiem dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym czy podejmowanie inicjatyw mających na celu wsparcie mieszkańców w korzystaniu z odnawialnych źródeł energii. Gmina została doceniona za oryginalne działania zachęcające mieszkańców do korzystania z przestrzeni miejskiej i podnoszące jej atrakcyjność (budowa tężni solankowej). Nowy Tomyśl został także uznany w kontekście atrakcyjności turystycznej.

Załącznik 2: Ankieta

Ankieta - Strategia Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl na lata 2021-2030

Szanowni Państwo,

W związku z przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl na lata 2021-2030, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

Społeczeństwo						
Proszę o zaznaczenie odpowiedzi w odpowiednim polu poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.	1	2	3	4	5	Nie dotyczy / nie mam zdania
Jak oceniasz poziom zaangażowania mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej?						
Jak oceniasz skuteczność działania pomocy społecznej w gminie?						
Jak oceniasz dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy?						
Jak oceniasz dostęp do żłobków / klubów malucha?						
Jak oceniasz dostęp do miejsc opieki nad osobami starszymi i aktywizacji osób starszych?						
Gospodarka						
Proszę o zaznaczenie odpowiedzi w odpowiednim polu poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.	1	2	3	4	5	Nie dotyczy / nie mam zdania
Jak oceniasz atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy (cechy, dzięki którym jest atrakcyjna dla inwestorów z zewnątrz)?						
Jak oceniasz możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy?						
Jak oceniasz warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy?						
Jak oceniasz funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy?						
Jak oceniasz dostępność usług na terenie gminy (handel, punkty usługowe)?						
Jak oceniasz działania gminy, mające na celu pozyskanie inwestorów / przedsiębiorców tworzących miejsca pracy?						
Czy uważasz, że rolnictwo stanowi istotny element rozwoju gminy? (1-bardzo mało istotny, 2- mało istotny, 3- obojętny dla rozwoju, 4- istotny dla rozwoju, 5-bardzo istotny dla rozwoju)						
Jak oceniasz perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w gminie?(1-brak perspektywy, 2- ograniczona perspektywa, 3- bez zmian, 4- korzystna perspektywa, 5-bardzo korzystna perspektywa)						
Środowisko i przestrzeń						
Proszę o zaznaczenie odpowiedzi w odpowiednim polu poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.	1	2	3	4	5	Nie dotyczy / nie mam zdania
Jak oceniasz estetykę swojej miejscowości?						
Jak oceniasz estetykę i funkcjonalność świetlic wiejskich i terenów do nich przyległych?						

Jak oceniasz estetykę i funkcjonalność placów zabaw?						
Jak oceniasz funkcjonalność budynku urzędu gminy?						
Jak oceniasz czystość środowiska naturalnego na terenie gminy?						
Jak oceniasz efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
Infrastruktura techniczna						
Proszę o zaznaczenie odpowiedzi w odpowiednim polu poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.	1	2	3	4	5	Nie dotyczy / nie mam zdania
Jak oceniasz stan dróg w gminie?						
Jak oceniasz stan małej infrastruktury drogowej w gminie (chodników i ścieżek rowerowych)?						
Jak oceniasz ilość i stan oświetlenia przy drogach oraz w miejscach publicznych?						
Jak oceniasz potrzebę budowy obwodnicy? (1 – bardzo niska, 2 – niska, 3 – średnia, 4 – duża, 5 – bardzo duża)						
Jak oceniasz bezpieczeństwo na chodnikach przy drodze wojewódzkiej w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
Jak oceniasz infrastrukturę sportowo – rekreacyjną w miejscu zamieszkania (boiska, siłownie zewnętrzne itp.)?						
Jak oceniasz infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)?						
Jak oceniasz system odbioru odpadów na terenie gminy?						
Jak oceniasz poziom rozwoju sieci wodociągowej?						
Jak oceniasz poziom rozwoju sieci kanalizacyjnej?						
Jak oceniasz poziom rozwoju sieci gazowej?						
Jak oceniasz rozwój sieci Internetu szerokopasmowego na terenie gminy?						
Turystyka i rekreacja						
Proszę o zaznaczenie odpowiedzi w odpowiednim polu poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.	1	2	3	4	5	Nie dotyczy / nie mam zdania
Jak oceniasz atrakcyjność turystyczną gminy?(ilość i jakość zabytków, miejsc atrakcyjnych pod względem przyrodniczym, stan środowiska naturalnego, obszary chronione)						
Jak oceniasz poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej? (baza noclegowa, gospodarstwa agroturystyczne, itp.)						
Jak oceniasz poziom bazy gastronomicznej?						
Jak oceniasz ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci?						
Jak oceniasz ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży?						
Jak oceniasz ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych?						
Jak oceniasz ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów?						
Jak oceniasz działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						
Czy Twoim zdaniem ważne jest inwestowanie w rozwój turystyki? (1-bardzo mało ważne, 2-mało ważne, 3-średnioważne, 4-ważne, 5 –bardzo ważne)						

Czy Twoim zdaniem gmina powinna promować turystykę dla osób z zewnątrz?(1-nie, 2-raczej nie, 3 nie ma to znaczenia,, 4-raczej tak, 5 –tak)						
Kultura						
Proszę o zaznaczenie odpowiedzi w odpowiednim polu poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.	1	2	3	4	5	Nie dotyczy / nie mam zdania
Jak oceniasz jakość usług świadczonych przez instytucje kulturalne na terenie gminy?(dom kultury, biblioteki, itp.)						
Jak oceniasz działalność sołectw (świetlic wiejskich) w zakresie kultury i zapewniania aktywnych form spędzania wolnego czasu?						
Jak oceniasz liczbę instytucji kulturalnych w gminie? (biblioteki, domy kultury, itp.)?(1-zbyt mało, 2-mało, 3 wystarczająco, 4-dużo, 5 -zbyt dużo)						
Jak oceniasz jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno – rozrywkowych odbywających się na terenie gminy skierowanych do dzieci?						
Jak oceniasz jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno – rozrywkowych odbywających się na terenie gminy skierowanych do młodzieży?						
Jak oceniasz jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno – rozrywkowych odbywających się na terenie gminy skierowanych do dorosłych?						
Jak oceniasz jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno – rozrywkowych odbywających się na terenie gminy skierowanych do seniorów?						
Jak oceniasz dostępność do obiektów kulturalnych w gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)(1-zbyt mało, 2 mało, 3-wystarczająca, 4-dobra, 5 –bardzo dobra)						
Edukacja						
Proszę o zaznaczenie odpowiedzi w odpowiednim polu poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.	1	2	3	4	5	Nie dotyczy / nie mam zdania
Jak oceniasz jakość edukacji przedszkolnej w gminie?						
Jak oceniasz jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy? (budynek, sale, zaplecze sportowe, plac zabaw)						
Jak oceniasz jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie?						
Jak oceniasz wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy?						
Jak oceniasz wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy?						
Jak oceniasz dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy?						
Jak oceniasz jakość infrastruktury szkolnej (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)						
Jak oceniasz dostęp do szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych dla uczniów z terenu gminy? (łatwość dojazdu, jakość kształcenia)						

Część II:

Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w gminie w ciągu najbliższych 3 lat:

- poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego na terenie gminy
- rozbudowa oświetlenia ulicznego
- rozwój infrastruktury sportowej
- budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- rozwój przedsiębiorczości / ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
- działania na rzecz podniesienia poziomu czystości powietrza
- poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy
- podniesienie poziomu dostępu do Internetu
- wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- zmniejszenie bezrobocia
- promocja gminy
- rozwój turystyki
- oznaczenie miejsc atrakcyjnych turystycznie
- podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- poprawa bezpieczeństwa publicznego
- rozwój kultury
- współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi
- aktywizacja osób starszych
- inne (jakie?)

Proszę o zaznaczenie 3 mocnych stron gminy:

- duża aktywność społeczna
- niski poziom bezrobocia
- korzystne położenie
- dobry stan dróg
- infrastruktura komunalna (wodociągi, kanalizacja)
- ład urbanistyczny (uporządkowana zabudowa)
- wysoki poziom opieki medycznej
- wystarczająca liczba miejsc w żłobku i klubach malucha
- wystarczająca liczba miejsc w przedszkolach i punktach przedszkolnych
- istnienie podmiotów gospodarczych o silnej pozycji w regionie
- czyste środowisko naturalne
- wysokie walory środowiska naturalnego
- wystarczająca liczba bibliotek i świetlic wiejskich
- wysoka konkurencyjność usług na rynku lokalnym
- duża liczba zajęć pozalekcyjnych dla dzieci
- wysoki poziom edukacji
- dostęp do dogodnych międzymiastowych połączeń komunikacyjnych (linie autobusowe)
- wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego w gminie
- dobry poziom promocji gminy np. w mediach
- inne (jakie?)

Proszę o zaznaczenie 3 słabych stron gminy:

- niska inicjatywa społeczna
- wysoki poziom bezrobocia
- niekorzystne położenie
- zły stan dróg
- niewystarczająca infrastruktura komunalna (wodociągi, kanalizacja)

- bałagan urbanistyczny (chaos w zabudowie)
- słaby dostęp do opieki medycznej
- zbyt mała liczba miejsc w przedszkolach i punktach przedszkolnych oraz w żłobku
- brak podmiotów gospodarczych o silnej pozycji w regionie
- zanieczyszczenie środowiska naturalnego
- niskie walory środowiska naturalnego
- zbyt mała liczba bibliotek i świetlic wiejskich
- niska konkurencyjność usług na rynku lokalnym
- mała liczba zajęć pozalekcyjnych dla dzieci
- niski poziom edukacji
- brak dogodnych międzymiastowych połączeń komunikacyjnych (linie autobusowe)
- niski poziom bezpieczeństwa publicznego w gminie
- brak promocji gminy np. w mediach
- inne (jakie?)

Proszę o zaznaczenie 3 największych zagrożeń dla gminy:

- brak udogodnień dla pokonywania barier w zakładaniu przedsiębiorczości
- malejące dochody budżetu gminy
- wysoki poziom zadłużenia gminy
- silna konkurencja gmin sąsiednich jako miejsc lokalizacji inwestycji i zamieszkania
- brak terenów przeznaczonych pod działalność inwestycyjną i zabudowę mieszkaniową
- niski przyrost naturalny
- ucieczka ludzi młodych z obszarów wiejskich do większych miast
- niskie walory środowiska naturalnego
- malejąca inicjatywa społeczna
- lokalizacja na terenie gminy inwestycji realizowanych przez podmioty zewnętrzne
- rozwój przemysłu wpływającego negatywnie na stan środowiska naturalnego
- brak gospodarstw agroturystycznych i ekoturystycznych
- brak obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców w celu ochrony i wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego na terenie gminy
- brak rozwoju małej przedsiębiorczości (handel, usługi)
- brak skuteczności w pozyskiwaniu środków finansowych z Unii Europejskiej
- brak rozwoju odnawialnych źródeł energii
- inne (jakie?)

Proszę o zaznaczenie 3 największych szans rozwojowych dla gminy:

- udogodnienia dla pokonywania barier w zakładaniu przedsiębiorczości
- wzrastające dochody budżetu gminy
- niski poziom zadłużenia gminy
- niska atrakcyjność gmin sąsiednich jako miejsc lokalizacji inwestycji i zamieszkania
- tereny przeznaczone pod działalność inwestycyjną i zabudowę mieszkaniową
- wysoki przyrost naturalny
- osiedlanie się na terenie gminy nowych mieszkańców
- wysokie walory środowiska naturalnego
- rosnąca inicjatywa społeczna
- lokalizacja na terenie gminy inwestycji realizowanych przez podmioty zewnętrzne
- rozwój tzw. czystego przemysłu (przemysł wysokiej technologii) nie wpływającego negatywnie na stan środowiska naturalnego
- agroturystyka i ekoturystyka
- przeznaczenie obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego
- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w celu ochrony i wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego na terenie gminy
- rozwój małej przedsiębiorczości (handel, usługi)
- dostęp do środków finansowych z Unii Europejskiej
- inwestycje w źródła energii odnawialnej
- inne (jakie?)

Płeć

- Kobieta
- Mężczyzna

Wiek

- poniżej 26
- 26-45
- 46-60
- 61 i więcej

Zatrudnienie

- uczeń/student
 - rolnik
 - przedsiębiorca (samozatrudnienie bądź zatrudnianie innych osób)
 - osoba zatrudniona na umowę o pracę (lub inną)
 - osoba bezrobotna
 - emeryt/rencista
 - kierownik jednostki budżetowej
-

Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna

CEL STRATEGICZNY I: GOSPODARKA PRZESTRZENNA I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA
JAKO ELEMENTY NOWOCZESNEGO ZARZĄDZANIA GMINĄ

Cel operacyjny	Kierunki działań	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
1.1. Uporządkowana polityka przestrzenna podstawą zarządzania rozwojem gminy	<p>1) Świadome działania na rzecz zarządzania przestrzenią i ładu przestrzennego.</p> <p>Zapewniona zostanie aktualność dokumentów planistycznych gminy, a w miejscowościach rozwijających się oraz poza obszarami o zwartej i wykształconej strukturze przestrzennej przedsięwzięcia infrastrukturalne realizowane będą w znacznym stopniu w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.</p>				
	<p>2) „Miasto kompaktowe” – oczekiwany model rozwoju przestrzennego Nowego Tomyśla.</p> <p>Zagęszczona „tkanka miejska”, skondensowana zabudowa i zapewniony dostęp do nowoczesnej infrastruktury podstawowej to elementy modelu, w którym odległości pomiędzy miejscami zamieszkania, pracy, nauki, wypoczynku i usług są niewielkie, co przekłada się na jakość życia na obszarze miasta. „Miasto kompaktowe” optymalnie wykorzystuje przestrzeń na infrastrukturę drogową, rozwija transport zbiorowy i zwiększa powierzchnię przeznaczoną na tereny zielone i rekreacyjne.</p>				
	<p>3) Poszerzenie granic administracyjnych miasta odpowiedzią na potrzeby rozwoju przestrzennego.</p> <p>Nowy Tomyśl jest miastem silnie rozwijającym się od wielu lat, zarówno w kontekście społecznym, gospodarczym jak i przestrzennym. Aby zapewnić przestrzeń do stabilnego i zrównoważonego rozwoju jednostki miejskiej, planowane jest poszerzenie granic miasta we wszystkich kierunkach. Zgodnie z aktualnymi planami (które w trakcie trwania procedury mogą się zmienić) zmiany dotyczyć będą obrębów ewidencyjnych: Glinno, Paproć, Przyłęk, Sękowo, Stary Tomyśl.</p>				
	<p>4) Wyznaczenie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych w celu przyciągnięcia nowych inwestorów.</p> <p>Na obszarze o kluczowym znaczeniu dla rozwoju przestrzennego gminy, w tym wzdłuż trasy od węzła na autostradzie A2 do Nowego Tomyśla oraz wokół miasta, dalej wyznaczone zostaną tereny inwestycyjne, które objęte zostaną miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Tereny te, po uzbrojeniu, stanowiąc będą element oferty inwestycyjnej gminy, gotowej do zagospodarowania przez nowych inwestorów.</p>				
1.2. Dostępność i nowoczesne rozwiązania komunikacyjne –	<p>1) Rozładowanie zatorów komunikacyjnych w centrum miasta poprzez budowę „małej obwodnicy”.</p> <p>„Mała obwodnica” będzie przebiegała przy ul. Targowej, zapewniona zostanie niezbędna infrastruktura dodatkowa, w tym oświetlenie, chodniki, przejścia dla pieszych.</p>				

główne uwarunkowania atrakcyjności gminy dla jej obecnych i przyszłych mieszkańców	<p>2) Usprawnienie ruchu komunikacyjnego (mniej kolizyjny) poprzez współpracę z Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich (WZDW) i Powiatowym Zarządem Dróg (PZD) m.in. w zakresie rozbudowy i modernizacji dróg, a także budowy wiaduktu nad torami kolejowymi w ciągu drogi wojewódzkiej 305 (przedłużenie drogi wojewódzkiej nr 305 w kierunku Wolsztyna).</p>				
	<p>3) Budowa układu ścieżek rowerowych we współpracy z Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich (WZDW) i Powiatowym Zarządem Dróg (PZD); modernizacja i rozbudowa ścieżek już istniejących.</p> <p>Budowa systemu połączeń rowerowych pomiędzy miejscowościami na terenach wiejskich i miastem Nowy Tomyśl stanowić będzie nowoczesne działanie komunikacyjne, przeciwdziałające wykluczeniu transportowemu, uzupełniające lokalny transport zbiorowy oraz sprzyjające zdrowym nawykom mieszkańców.</p> <p>Za najważniejsze uznaje się budowę:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szlaku rowerowego z Sękowa do Jastrzębska Starego; - ścieżki rowerowej na trasie Nowy Tomyśl - Paproć - Cicha Góra - Boruja Kościelna; - ścieżki rowerowej na trasie Przyłęk - Nowy Tomyśl – Bukowiec. <p>oraz modernizacja ścieżki między Parkiem im. Feliksa Szoldrskiego a dworcem PKP.</p>				
	<p>4) Zwiększenie liczby miejsc parkingowych, w tym poprzez budowę parkingów podziemnych oraz parkingów przesiadkowych, w celu zapewnienia założeń „Miasta kompaktowego”.</p> <p>Na wybranych parkingach zastosowane zostaną rozwiązania towarzyszące np. stacje ładowania samochodów elektrycznych, punkty z podstawowym sprzętem do naprawy rowerów, pojazdów samochodowych.</p>				
	<p>5) Zwiększenie udziału samochodów z napędem elektrycznym w ogólnej liczbie pojazdów na terenie gminy poprzez rozbudowę sieci punktów ładowania aut o napędzie elektrycznym.</p>				
	<p>6) Transport zbiorowy: ekologiczny i dostosowany do potrzeb mieszkańców.</p> <p>Miasto Nowy Tomyśl zapewni połączenia lokalnym transportem zbiorowym m.in. z każdej części miasta do dworca kolejowego, co zwiększy częstotliwość wyboru tego środka transportu. Rozwój przestrzenny miejscowości oraz przedmieść będzie wyznacznikiem uruchomienia kolejnych połączeń, zgodnie z założeniami “miasta kompaktowego”.</p> <p>Jednocześnie działania w ramach lokalnego transportu zbiorowego realizowane będą w oparciu o ekologiczne: elektryczne lub hybrydowe autobusy, w celu ograniczenia niskiej emisji i promowania pozytywnych wzorców ekologicznych wśród mieszkańców.</p>				
	<p>7) Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego, z zastosowaniem infrastruktury przyjaznej środowisku.</p> <p>Montaż nowych punktów oświetleniowych obejmie miejsca kluczowe z punktu widzenia bezpieczeństwa: przejścia dla pieszych, skrzyżowania, przystanki i zatoki autobusowe itp.</p>				

1.3. Gmina Nowy Tomyśl otwarta na nowych mieszkańców	1) Gmina Nowy Tomyśl aktywnym kreatorem polityki mieszkaniowej. Gminne działania w zakresie polityki mieszkaniowej obejmują budowę bloków z mieszkaniami na wynajem, dostępnych dla mniej zamożnych mieszkańców. Bloki podłączone będą do miejskiej sieci ciepłowniczej, wykorzystywane będą nowe rozwiązania w zakresie OZE, a ich lokalizacja będzie gwarantowała dostęp do miejskich instytucji świadczących opiekę nad dziećmi do lat 3, przedszkoli i szkół.				
	2) Współpraca z deweloperami w zakresie budowy infrastruktury podstawowej – budowa nowych osiedli spójna z gminną polityką przestrzenną, społeczną i planami inwestycyjnymi gminy.				

CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY OPARTY NA TRADYCJI, ŚRODOWISKU I NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURZE

Cel operacyjny	Kierunki działań	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
2.1. Czyste środowisko i zarządzanie dostosowane do zmian klimatu – wyznacznikami jakości życia mieszkańców	1) Rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej jako szybka droga do zmniejszenia emisji szkodliwych substancji. Znaczna rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej (gazowej), której właścicielem jest gmina jako całkowity i jedyny udziałowiec w spółce Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Nowym Tomyślu, pozwoli na podłączenie lokali posiadających stare źródła ogrzewania.				
	2) Wspomaganie mieszkańców w wymianie tradycyjnych form ogrzewania (np. pieców węglowych) na niskoemisyjne źródła ciepła oraz w termomodernizacji budynków poprzez wdrożenie kompleksowego gminnego programu na rzecz czystego powietrza. Gminny program obejmie: - dopłaty dla mieszkańców, chcących wymienić źródło ciepła na ekologiczne lub planujących podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej; - dopłaty dla mieszkańców termomodernizujących budynki mieszkalne; - działania administracyjne – wsparcie i doradztwo dla mieszkańców przystępujących do działań termomodernizacyjnych w zakresie prawa budowlanego, realizacji procesu inwestycyjnego oraz ubiegania się o dofinansowanie na wymianę źródła ciepła / termomodernizację budynku.				
	3) Monitoring jakości powietrza na terenie gminy. Uruchomienie stacji monitorowania jakości powietrza w kluczowych miejscach na terenie gminy. Informowanie mieszkańców o jakości powietrza przez 365 dni w roku oraz działania ekologiczne związane z niską emisją i czystością powietrza dla mieszkańców z różnych grup wiekowych.				
	4) Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz wykorzystywanie Odnawialnych Źródeł Energii. Działania termomodernizacyjne obejmą przede wszystkim budynki oświatowe.				

	<p>5) Zwiększenie powierzchni terenów zielonych poprzez zagospodarowanie zdegradowanych części gminy oraz wprowadzanie nasadzeń drzew, z naciskiem na gatunki miododajne, ponadto wprowadzenie elementów rolnictwa miejskiego, parków kieszonkowych, zielonych budynków, przystanków i dachów, a także rozwój tzw. urban farming – miejskiej uprawy roślin jadalnych.</p>				
	<p>6) Współpraca z innymi jednostkami administracyjnymi w zakresie uatrakcyjnienia przestrzeni wzdłuż rzeki Szarki oraz uporządkowanie dna rzeki.</p>				
	<p>7) Uporządkowanie i podniesienie poziomu gospodarki odpadami na terenie gminy poprzez nowe rozwiązania administracyjne i organizacyjne. Przystąpienie do związku międzygminnego, który przejmie zadania gminy w zakresie zagospodarowania i wywozu odpadów komunalnych, edukacji i promocji rozwiązań i postaw proekologicznych pozwoli na zmniejszenie ilości odpadów, zmniejszenie odsetka odpadów zmieszanych w ogólnej ilości odpadów oraz zwiększenie poziomu recyklingu.</p>				
	<p>8) Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wody poprzez działania z zakresu małej retencji oraz wsparcie mieszkańców podejmujących działania na rzecz magazynowania wód opadowych na posesjach. Wskazanie mieszkańcom korzyści (zarówno środowiskowych, jak i ekonomicznych) z magazynowania wód opadowych na własnych działkach. Wprowadzenie elementów małej retencji w przestrzeni gminnej, na zasadzie przykładu dobrych praktyk dla mieszkańców.</p>				
2.2. Infrastruktura podstawowa: dostępna i dostosowana do potrzeb mieszkańców	<p>1) Podniesienie poziomu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych poprzez rozbudowę gminnej sieci kanalizacyjnej i podłączanie kolejnych odbiorców do nowoczesnej oczyszczalni ścieków. W pierwszej kolejności budowa nowej sieci kanalizacyjnej obejmie następujące obszary: - miejscowość Sątopy; - odbiorców na odcinku pomiędzy miejscowościami Stary Tomyśl – Wytomyśl; - tereny przeznaczone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową i tereny inwestycyjne.</p>				
	<p>2) Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu oraz wsparcie rozwoju usług elektronicznych poprzez stymulowanie i stwarzanie warunków do rozwoju sieci Internet, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich.</p>				
	<p>3) Podniesienie estetyki budynków w centrum miasta poprzez system ulg dla najemców lokali gminnych wykonujących remonty, aby razem ze wspólnotami wyremontować elewacje budynków, zadbąć o wygląd zewnętrzny witryn sklepowych w taki sposób, by zachęcić klientów.</p>				

2.3. Zapewnienie atrakcyjnych warunków dla przedsiębiorców	<p>1) Polityka podatkowa gminy wspierająca rozwój przedsiębiorczości. Obniżone stawki podatku od nieruchomości oraz od środków transportowych czynnikiem wspierającym rozwój przedsiębiorstw na terenie gminy.</p>				
	<p>2) Biuro obsługi inwestora katalizatorem nowych inwestycji na terenie gminy. Działania w zakresie polityki przestrzennej, w tym wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych, wsparte zostaną działaniami o charakterze administracyjnym i organizacyjnym, mającymi na celu upowszechnienie informacji o gminnej ofercie inwestycyjnej, systemie ulg dla przedsiębiorców inwestujących na obszarze gminy oraz o możliwości skorzystania z pomocy administracyjnej w zakresie rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej.</p>				
	<p>3) Wiklina i chmiel – promocją tradycyjnych wyrobów jednym z elementów tożsamości gminy Nowy Tomyśl. Wiklina zostanie wyeksponowana w przestrzeni publicznej gminy Nowy Tomyśl, jako element budowania tożsamości mieszkańców. Utworzone zostaną instalacje, zaaranżowane miejsca wypoczynku i rekreacji, promujące ten naturalny, ekologiczny surowiec, a mieszkańcy będą mieli możliwość uczestniczenia w zajęciach / warsztatach, promujących jego tradycyjne i nowoczesne wykorzystanie.</p>				
	<p>4) Organizacje przedsiębiorców partnerami Gminy Nowy Tomyśl. Rozwijając dotychczasowe i planując uruchomienie nowych rozwiązań wspierających przedsiębiorców, Gmina Nowy Tomyśl będzie współpracowała z organizacjami przedsiębiorców, wsłuchując się w ich głos konsultacyjno-doradczy.</p>				
	<p>5) Podmioty ekonomii społecznej partnerami Gminy Nowy Tomyśl w działaniach na rzecz włączenia społecznego i walki z bezrobociem. Popieranie zakładania i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, w tym spółdzielni socjalnych m.in. przez zlecenie im zadań w systemie in-house, z naciskiem na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych;</p>				
2.4. Turystyka jednym z filarów rozwoju gospodarczego gminy Nowy Tomyśl	<p>1) Wyznaczenie szlaku wiklinowo-chmielowego, w oparciu o funkcjonujące szlaki turystyczne oraz plany rozwojowe ścieżek rowerowych przy wykorzystaniu potencjału środowisk wiejskich. Uruchomienie szlaku obejmie m.in. budowę infrastruktury towarzyszącej przy sieci ścieżek rowerowych, w tym wiat, przystanków, tablic edukacyjnych, odpowiedniego oznakowania. Działanie będzie koordynowane w ścisłej współpracy z Sołtysami poszczególnych miejscowości.</p>				

	<p>2) Działania społeczne, w tym promocyjne i edukacyjne, oparte na historii i tradycji regionu. Działania będą obejmowały m.in. następujące elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontynuacja organizowania Jarmarku Chmielo-Wikliniarskiego, z organizacją konkursów oraz pokazami wyplatania dla publiczności, - stworzenie systemu identyfikacji wizualnej gminy np. w postaci logotypu, maskotki itp., - organizacja imprez kulturalnych skierowanych do mieszkańców, ale zawierających elementy atrakcyjne dla osób przyjezdnych, - współpraca z regionalistami, lokalnymi artystami oraz wzmocnienie kampanii promocyjnej wydarzeń gminnych w mediach tradycyjnych i społecznościowych. 				
	<p>3) Wsparcie działalności Muzeum Wikliniarstwa i Chmielarstwa oraz zabieganie o utworzenie izby bądź odrębnego miejsca podkreślającego dziedzictwo lokalne ziemi nowotomyskiej.</p>				

CEL STRATEGICZNY III: AKTYWNE I WYKSZTAŁCONE SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE MOTOREM ROZWOJU GMINY

Cel operacyjny	Kierunki działań	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
3.1. Świadoma polityka demograficzna oparta na tworzeniu warunków dodatniej migracji ludności i sprzyjająca osiedlaniu się ludzi młodych	<p>1) Wsparcie aktywności zawodowej rodziców dzięki zapewnieniu opieki dla najmłodszych dzieci poprzez utworzenie gminnego żłobka. Stały wzrost liczby mieszkańców skłania władze do rozszerzenia wsparcia rodzin z małymi dziećmi, do lat 3. Żłobek gminny zapewni opiekę wszystkim dzieciom, które zostaną zgłoszone (zakłada się zwiększenie liczby dostępnych miejsc w miarę wzrostu zainteresowania tą usługą), a także dostosowanie godzin otwarcia do potrzeb rodziców dojeżdżających do pracy poza obszarem gminy. Oferta żłobka uwzględniała będzie oczekiwania rodziców w zakresie wczesnego wsparcia rozwoju dziecka.</p>				
	<p>2) Reorganizacja gminnej polityki wobec dzieci w wieku przedszkolnym. Budowa nowego budynku przedszkola, „wyprowadzenie” dzieci przedszkolnych z budynków szkół podstawowych. Nowa organizacja edukacji przedszkolnej dostosowana do potrzeb mieszkańców, łączących pracę zawodową z wychowaniem dzieci. Gmina zapewni bezpłatny dostęp do przedszkoli dla wszystkich dzieci od 3 roku życia, dążąc do utrzymania bardzo wysokiego poziomu upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Edukacja przedszkolna zostanie dostosowana do zmieniających się potrzeb i oczekiwań rodziców w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - godzin otwarcia placówki – umożliwienie łączenia pracy zawodowej z wychowaniem dzieci; - oferty opieki i edukacji; - nowoczesnego wyposażenia; - realizowanych programów rozwojowych dla dzieci, w tym w zakresie nauki języków obcych, aktywności sportowej i ruchowej oraz edukacji ekologicznej. 				

<p>3.2. Wysoka jakość oświaty i edukacja włączająca – szkoły wizytówką gminy Nowy Tomyśl</p>	<p>1) Wysoka jakość oświaty priorytetem władz samorządowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - gmina Nowy Tomyśl promotorem nowoczesnych rozwiązań edukacyjnych i oświatowych – organizacja konferencji naukowych we współpracy ze środowiskiem akademickim; - wsparcie i stymulacja rozwoju uczniów uzdolnionych (w zakresie nauk, matematycznych i przyrodniczych, humanistycznych oraz w zakresie sztuk pięknych i sportu); dodatkowe zajęcia rozwijające talenty i zainteresowania uczniów, praca metodą projektów; - wsparcie uczniów mających problemy z nauką poprzez system zajęć wyrównawczych prowadzonych przez nauczycieli w szczególności sposób przygotowanych do pracy z uczniami mającymi trudności w nauce, w nowoczesnych i doskonale wyposażonych pracowniach z wykorzystaniem nowych metod i technologii; - wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów oraz podniesienie umiejętności korzystania z nowych technologii przez nauczycieli i uczniów; - przygotowanie uczniów do efektywnego zdobywania wiedzy: pomoc uczniom w „nauczeniu się, jak się uczyć”; efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe; - „nauki ścisłe – wiedza przyszłości” – rozwój kompetencji uczniów w zakresie matematyki i nauk przyrodniczych, w tym realizacja programów współpracy z uczelniami wyższymi województwa wielkopolskiego (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznański Uniwersytet Technologiczny) - efektywny system stypendialny realnie zwiększający szanse uczniów zdolnych oraz objęcie najzdolniejszych uczniów coachingiem edukacyjnym pozwalającym im w pełni wykorzystać ich możliwości rozwojowe; - rozwój fizyczny uczniów inwestycją w ich zdrowie oraz sprawność umysłową; uruchomienie klas sportowych w dyscyplinach kluczowych dla rozwoju sportu na terenie gminy; - dostosowanie szkół do potrzeb rzeczywistego włączenia uczniów niepełnosprawnych (likwidacja barier architektonicznych, barier w dostępie do edukacji dla uczniów mających trudności ze słyszeniem, widzeniem i inne); szczególne wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami poprzez dodatkowe zajęcia uwzględniające indywidualne potrzeby uczniów; - kształtowanie wśród uczniów postawy przedsiębiorczej / zaangażowania społecznego i odpowiedzialności za sytuację społeczności szkolnej (spółdzielnie uczniowskie, wolontariat uczniowski, samorząd uczniowski) – wykształcenie przyszłych kadr nowotomyskich przedsiębiorstw; - efektywny system dokształcania nauczycieli, oparty na szczegółowej analizie potrzeb, możliwości oczekiwani szkoły i nauczycieli; inwestycja w kadrę szkół – efektywny system zachęcający do podjęcia pracy na terenie gminy dla najlepszych nauczycieli – specjalistów. 				
---	--	--	--	--	--

	<p>2) Infrastruktura szkół na miarę XXI wieku Standardem gminnej infrastruktury szkolnej, dotyczącym szkół w mieście i na obszarach wiejskich, będą: - boiska wielofunkcyjne / sale sportowe umożliwiające realizację podstawy programowej z wychowania fizycznego oraz uruchomienia klas sportowych w wybranych dyscyplinach. Zakłada się budowę zadaszonych obiektów sportowych w szkołach w Bukowcu, Borui Kościelnej oraz przy Szkole Podstawowej nr 1 w Nowym Tomysłu). - budynki szkolne po kompleksowej termomodernizacji, wykorzystujące odnawialne źródła energii; - szafka dla każdego ucznia; - nowoczesne pracownie przedmiotowe; - świetlice / miejsca rekreacji i odpoczynku.</p>				
	<p>3) Dowozy uczniów – efektywne i dostosowane do potrzeb Zapewnienie dowozu uczniom mieszkającym poza miejscowością – siedzibą szkoły, uwzględniające możliwości udziału w zajęciach dodatkowych, będzie elementem gminnej polityki wyrównywania szans uczniów. Gmina będzie dążyła do takiej organizacji dowozów uczniów, by dzieci jak najmniej czasu spędzały w autobusie, a jednocześnie, by dojazd nie ograniczał ich możliwości w zakresie udziału w zajęciach dodatkowych oraz w działalności społecznej / wolontariackiej w szkole.</p>				
<p>3.3. Młodzież i seniorzy – wiosna i jesień życia w gminie Nowy Tomysł</p>	<p>1) Wysoka jakość usług opiekuńczych i oferta kulturalno-integracyjna dla seniorów Działalność gminnych placówek wsparcia dziennego, których głównymi beneficjentami są seniorzy, będzie stale rozszerzana i dostosowywana do zmieniającej się sytuacji demograficznej gminy, w celu jak najdłuższego utrzymania aktywności seniorów i włączenia ich w życie społeczno-kulturalne gminy. Ośrodki wsparcia seniorów stanowiąc będą wsparcie dla opiekunów faktycznych osób starszych – umożliwią im połączenie pracy zawodowej z opieką nad osobą starszą.</p>				
	<p>2) Wsparcie opiekunów faktycznych osób starszych poprzez warsztaty, doradztwo, opiekę wytnieniową Uruchomienie systemowych rozwiązań szkoleniowych, organizacyjnych, finansowych i prawnych realnie poprawiających sytuację opiekunów faktycznych osób niesamodzielnymi, w tym osób starszych, wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu.</p>				
	<p>3) Rozwój usług opiekuńczych dostosowanych do potrzeb starszych i chorych mieszkańców oraz członków ich rodzin, godzących życie zawodowe z opieką nad osobą chorą / niesamodzielną Dostosowanie oferty Ośrodka Pomocy Społecznej do zmieniających się potrzeb mieszkańców w zakresie usług opiekuńczych, będących konsekwencją zmieniającej się sytuacji demograficznej gminy.</p>				

	<p>4) Infrastruktura rekreacyjna i kulturalna dostosowana do potrzeb i możliwości osób starszych W związku z planowaną rozbudową infrastruktury rekreacyjnej, w tym dużego kompleksu boisk i pływalni przy terenie stadionu, nowych tężni solankowych w różnych punktach miasta, rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej Parku im. Feliksa Szoldrskiego – uwzględnione zostaną rozwiązania dedykowane seniorom. Zaspokajanie potrzeb intelektualnych seniorów realizowane będzie poprzez współpracę samorządu gminnego z Uniwersytetem III Wieku.</p>				
	<p>5) Młodzież – przyszłe kadry gminy Nowy Tomyśl Optymalne wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej, rekreacyjnej, sportowej oraz świetlic wiejskich i pozostałej infrastruktury gminnej do integracji międzypokoleniowej i potrzeb młodzieży (dostępność, godziny otwarcia, wyposażenie) w celu pobudzania zainteresowań i pasji młodych osób. Wdrożenie programu profilaktycznego dot. najważniejszych zagrożeń dla młodzieży, w tym problemów zdrowia psychicznego. Na rozwój młodzieży oraz dzieci na wczesnym etapie edukacji, pozytywnie wpłynie stworzenie ogródka jordanowskiego na terenie Nowego Tomyśla.</p>				
<p>3.4. Wypoczynek i rekreacja – gmina Nowy Tomyśl dobrym miejscem do życia i spędzania czasu po pracy</p>	<p>1) Nowoczesna infrastruktura rekreacyjna dostosowana do potrzeb i oczekiwań mieszkańców Do najważniejszych zadań w zakresie infrastruktury rekreacyjnej należą: - budowa kompleksu boisk i pływalni wraz ze sztuczną plażą i kompleksem boisk przy terenie stadionu miejskiego; - budowa nowych tężni solankowych w różnych punktach miasta; - rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej Parku im. Feliksa Szoldrskiego; - zagospodarowanie, uporządkowanie terenów zielonych na obszarze miasta – utworzenie trzeciego parku – tzw. „glińskie górki”; - wydzielenie obszaru chronionego – parku krajobrazowego – „zielonych płuc miasta”, w celu zwiększenia poziomu ochrony zasobów środowiskowych gminy i prowadzenia edukacji ekologicznej wśród mieszkańców; - budowa infrastruktury tematycznego szlaku rowerowego; - budowa rowerowego placu zabaw – pump track oraz nowoczesnej otwartej infrastruktury sportowej dla młodzieży; - rozbudowa infrastruktury Nowotomyskiego Ośrodka Kultury; - rozwój istniejących tzw. stref sportu na terenie miasta oraz budowa nowej, w lokalizacji dostosowanej do polityki przestrzennej władz samorządowych; - budowa infrastruktury dla organizacji plenerowych wydarzeń artystycznych i kulturalnych, m.in. kina plenerowego.</p>				

	<p>2) Oferta rekreacyjna i kulturalna gminy dostosowana do potrzeb mieszkańców ze wszystkich grup wiekowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - unikalne, wyróżniające wydarzenia kulturalne, kształtujące lokalną tożsamość i dumę z zamieszkania na terenie gminy Nowy Tomyśl, w tym m.in.: Jarmark Chmielo-Wikliniarski, koncerty jazzowe, wydarzenia promujące gwarę wielkopolską, grzybobrania, - umożliwienie mieszkańcom dostępu do kultury wysokiej we współpracy z instytucjami kultury oraz podmiotami prywatnymi; - rozwój oferty Nowotomyskiego Ośrodka Kultury, w tym organizacja imprez plenerowych; - opracowanie kalendarza imprez kulturalnych i sportowych w planowaniu min. na 1 rok; - uwzględnienie w ofercie kulturalnej elementów budujących tożsamość lokalną mieszkańców gminy, w tym tradycji wikliniarskich i chmielarskich. 				
<p>3.5. Aktywne społeczeństwo obywatelskie partnerem samorządu gminy</p>	<p>1) Aktywne społeczeństwo obywatelskie jest partnerem Gminy Nowy Tomyśl w realizacji przedsięwzięć jak najlepiej zaspokajających potrzeby mieszkańców.</p> <p>Do najważniejszych zadań zalicza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poszerzenie wsparcia merytorycznego i finansowego inicjatyw oddolnych; - rozszerzenie zakresu zadań przekazywanych do realizacji organizacjom pozarządowym w ramach Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi; - zapewnienie środków finansowych w ramach Funduszu Sołectkiego oraz wsparcie realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych i społecznych finansowanych z tego źródła; - wspieranie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych poprzez pomoc w zakupie wyposażenia, podnoszenie kwalifikacji strażaków – ochotników oraz pomoc merytoryczną i administracyjną. 				
	<p>2) Upowszechnienie e-usług i e-administracji – stwarzanie możliwości szybszego i sprawniejszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców</p> <p>Zachęcanie mieszkańców do korzystania z e-usług i e-administracji wpłynie pozytywnie na pracę jednostek organizacyjnych, a także zmniejszy potrzebę podróży do miasta z odleglejszych części gminy.</p>				